

**การบูรณาการหลักทศพิธราชธรรมเพื่อการปกครองที่ดีของ
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสงขลา**

วัฒนพล จาระโห

มหาวิทยาลัย

**สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต
คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย**

พุทธศักราช 2568

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

การบูรณาการหลักทศพิธราชธรรมเพื่อการปกครองที่ดีของ
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสงขลา

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต
คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
พุทธศักราช 2568

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

**INTREGRATING OF DASABHIDHRAJADHAMMA FOR GOOD GOVERNANCE
OF THE LOCAL GOVERNMENT ORGANIZATION, SONGKHLA PROVINCE**

WATTANAPON JARAOH

**A THEMATIC PAPER SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS
FOR THE DEGREE OF MASTER OF POLITICAL SCIENCE
PROGRAM IN POLITICAL SCIENCE
MAHAMAKUT BUDDHIST UNIVERSITY
2025**

COPYRIGHT OF MAHAMAKUT BUDDHIST UNIVERSITY

หัวข้อสารนิพนธ์	การบูรณาการหลักทศพิธราชธรรมเพื่อการปกครองที่ดีของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสงขลา
ชื่อนักศึกษา	วัฒนพล จาระโห
ชื่อปริญญา	รัฐศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชา	-
ปีพุทธศักราช	2568
อาจารย์ที่ปรึกษา	พระมหาเอกกวิน ปิยวีโร, ดร.

คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย อนุมัติให้รับสารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต

คณบดีคณะสังคมศาสตร์

(พระมหาสุรไกร ชินพุทธิสิริ, ผู้ช่วยศาสตราจารย์)

คณะกรรมการสอบสารนิพนธ์:

ประธานกรรมการ

(พระวัชรพุทธิบัณฑิต, รองศาสตราจารย์ ดร.)

อาจารย์ที่ปรึกษา

(พระมหาเอกกวิน ปิยวีโร, ดร.)

กรรมการ

(ดร.สิทธิพงษ์ สิทธิภัทรประภา)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.กัมตภณ หนูทองแก้ว)

กรรมการ

(ดร.สุปรีชา ชำนาญพุดพิพร)

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

บทคัดย่อ

หัวข้อสารนิพนธ์	การบูรณาการหลักทศพิธราชธรรมเพื่อการปกครองที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสงขลา
ชื่อนักศึกษา	วัฒนพล จาระโห
ชื่อปริญญา	รัฐศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชา	-
ปีพุทธศักราช	2568
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก	พระมหาเอกกวิน ปิยวิโร, ดร.

สารนิพนธ์นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. เพื่อศึกษาการบูรณาการหลักทศพิธราชธรรมเพื่อการปกครองที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสงขลา และ 2. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบูรณาการหลักทศพิธราชธรรมเพื่อการปกครองที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสงขลา เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ซึ่งกลุ่มตัวอย่างคือ เจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสงขลา จำนวน 389 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามและวิเคราะห์โดยใช้สถิติพรรณนาได้แก่ ความถี่ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า :

1. การบูรณาการหลักทศพิธราชธรรมเพื่อการปกครองที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสงขลา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.57$, S.D.=1.08) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านปรีชาคะ (การเสียสละ) มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.89$, S.D.=0.98) รองลงมาคือ ด้านมัทวะ (ความอ่อนโยน) ($\bar{X}=3.83$, S.D.=1.03) และด้านที่น้อยที่สุดคือ ด้านอวิโรธนะ (ความยุติธรรม) ($\bar{X}=3.31$, S.D.=1.11)

2. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบูรณาการหลักทศพิธราชธรรมเพื่อการปกครองที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสงขลา มีจุดแข็งในด้านปรีชาคะ (การเสียสละ), มัทวะ (ความอ่อนโยน) และ ขันติ (ความอดทน) ซึ่งอยู่ในระดับสูง แต่ยังพบจุดอ่อนในหลายด้านที่ควรได้รับการพัฒนาได้แก่ ทาน (การให้), อาชชวะ (ความซื่อตรง), ตปะ (ความเพียร), อักโกธะ (ความไม่โกรธ), อวิหิงสา (ความไม่เบียดเบียน) และ อวิโรธนะ (ความยุติธรรม) ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง แนวทางพัฒนา คือ การสร้างระบบบริหารที่โปร่งใส ตรวจสอบได้และเป็นธรรม กิจกรรมอบรมพัฒนาคุณธรรม การพัฒนาทักษะต่างๆ การจัดสรรงบประมาณ หากองค์กรสามารถพัฒนาและปรับปรุงในด้านที่อ่อนแอพร้อมกับรักษาจุดแข็งที่มีอยู่ไว้ได้อย่างต่อเนื่องจะทำให้การบูรณาการหลักทศพิธราชธรรมบรรลุผลและยกระดับการปกครองท้องถิ่นจังหวัดสงขลาให้มีความโปร่งใสเป็นธรรมและยั่งยืนต่อไป

คำสำคัญ: การบูรณา, หลักทศพิธราชธรรม, การปกครองที่ดี

ABSTRACT

Thematic Paper Topic	INTTEGRATING OF DASABIDHRAJADHAMMA FOR GOOD GOVERNANCE OF THE LOCAL GOVERNMENT ORGANIZATION, SONGKHLA PROVINCE
Student's Name	WATTANAPON JARAHO
Degree Sought	Master of Political Science
Program	-
Anno Domini	2025
Advisor	Phramaha Ekkawin Piyaweero, Dr.

This thematic aims 1) to study the integration of the Dasabidhrajadhamma for good governance within local government organizations in Songkhla Province and 2) to the study the propose recommendations for integrating the Dasabidhrajadhamma to enhance good governance in local government organizations in Songkhla Province. This research employed a quantitative approach. The sample group consisted of 389 officials from local government organizations in Songkhla Province. The research instrument was a questionnaire, and the data were analyzed using descriptive statistics, including frequency, percentage, mean, and standard deviation.

Research findings indicated that:

1. The integration of the *Ten Royal Virtues of the Ruler* for good governance in local administrative organizations of Songkhla Province was found to be at a **high level** overall ($\bar{X} = 3.57$, S.D. = 1.08). When considering each aspect in descending order of the mean score, it was found that the **virtue of generosity (Dana)** ranked highest ($\bar{X} = 3.89$, S.D. = 0.98), followed by **gentleness (Maddava)** ($\bar{X} = 3.83$, S.D. = 1.03), while the lowest mean score was for **uprightness or justice (Avirodhana)** ($\bar{X} = 3.31$, S.D. = 1.11)..

2. Strengths in integrating the Dasabidhrajadhamma were found in Pariccaga (sacrifice), Maddava (gentleness), and Khanti (patience), all rated at a high level. However, Dana (generosity), Ajjava (honesty), Tapa (perseverance), Akkodha (non-anger), Avihimsa (non-violence), and Avirodhana (justice) remained at a moderate level and require improvement. Key recommendations include promoting transparency, accountability, and fairness in administration, providing ethical training, enhancing essential

skills, and allocating sufficient resources. Strengthening weak areas while maintaining current strengths will lead to more effective integration of the Dasabidhrajadhamma and foster transparent, just, and sustainable local governance in Songkhla Province

Keywords: Integrating, Dasabidhrajadhamma, Good Governance

กิตติกรรมประกาศ

สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความอนุเคราะห์จากบุคคลหลายฝ่ายที่ช่วยเหลือในครั้งนี้ รวมทั้ง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ซึ่งเป็นสถาบันที่ประสิทธิ์ประสาทความรู้ทางการศึกษา ในด้านรัฐศาสตร์การปกครองที่ได้ให้คำชี้แนะและแนะนำในการทำสารนิพนธ์ให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ พระเมธีวชิราภิต, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. รองอธิการบดี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโสกราช และคณาจารย์ในหลักสูตรรัฐศาสตร์ทุกท่านที่ได้ให้ความเมตตาชี้แนะแนวทางในการศึกษา ตลอดจนในการทำสารนิพนธ์ครั้งนี้ให้สำเร็จ ลุล่วงไปด้วยดี และขอขอบคุณเพื่อนนักศึกษาทุกรูป / คน ที่ให้ความเมตตาช่วยเหลือในด้านการเรียน พร้อมทั้งคำแนะนำเพิ่มเติมที่เป็นประโยชน์ ตลอดจนให้กำลังใจในการทำสารนิพนธ์ในครั้งนี้ด้วย

กราบขอบคุณ อาจารย์พระมหาเอกกวิน ปิยวิโร, ดร. อาจารย์ที่ปรึกษาหลักที่ได้ให้คำปรึกษาตลอดจนตรวจสอบข้อบกพร่องต่าง ๆ พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปรับปรุงเนื้อหาสารนิพนธ์ฉบับนี้ด้วยดีตลอดมา ขอกราบขอบพระคุณคณะผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ที่ได้อนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญในการ ตรวจสอบเครื่องมือการวิจัยตลอดจนข้อคิดเห็นต่าง ๆ ในการวิจัยในครั้งนี้ ขอขอบพระคุณท่านผู้ประสานงานข้อมูลการทำสารนิพนธ์ และผู้ใกล้ชิดที่ให้กำลังใจและ สนับสนุนในทุก ๆ เรื่องจนทำให้ผู้จัดทำสารนิพนธ์ได้รับประโยชน์อย่างมีค่าสูงสุด

คุณงามความดีและอานิสงฆ์ที่ได้จักพึงบังเกิดจากการทำวิจัยนี้ ผู้วิจัยขอน้อมบูชา คุณพระรัตนตรัย คุณบิดา คุณมารดา อาจารย์ ผู้มีอุปการคุณทุกท่านที่มีส่วนช่วยเหลือในการทำสารนิพนธ์จึงเป็นผลสำเร็จในครั้งนี้ด้วยดีตลอดมา

วัฒนพล จาระโห

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	จ
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
กิตติกรรมประกาศ	ช
สารบัญ	ซ
สารบัญตาราง	ญ
สารบัญภาพ	ฎ
สารบัญคำย่อ	ฐ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 คำถามการวิจัย	3
1.3 วัตถุประสงค์การวิจัย	3
1.4 ขอบเขตการวิจัย	4
1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ	4
1.6 ประโยชน์ที่ได้รับ	5
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
2.1 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบูรณาการ	7
2.2 แนวคิดการปกครอง	10
2.3 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับธรรมาภิบาล	15
2.4 หลักทศพิธราชธรรม	21
2.5 แนวคิดเกี่ยวกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	25
2.6 หลักการกระจายอำนาจกับการบริหารงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	40
2.7 บริบทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสงขลา	42
2.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	45
2.9 กรอบแนวคิดการวิจัย	52

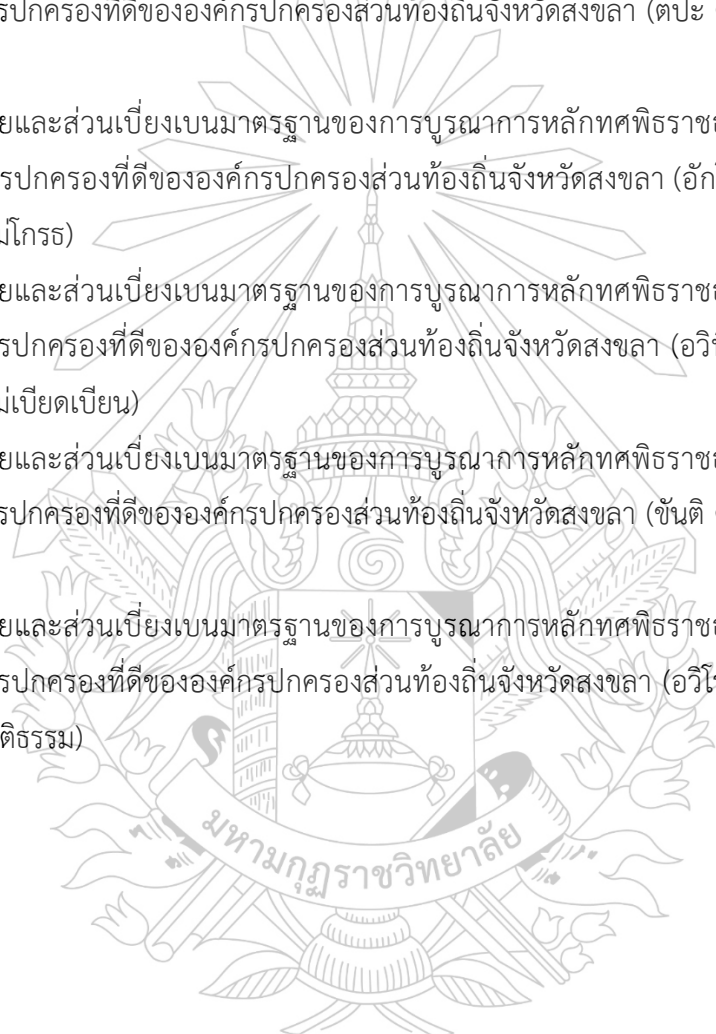
	หน้า
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	51
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	51
3.2 เทคนิควิธีการสุ่มตัวอย่าง	52
3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	52
3.4 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ	53
3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล	54
3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล	54
3.7 สถิติที่ใช้ในการวิจัย	55
บทที่ 4 ผลการวิจัย	57
4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	57
4.2 ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล	57
4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	58
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	79
5.1 สรุป	79
5.2 อภิปรายผล	80
5.3 ข้อเสนอแนะการวิจัย	82
บรรณานุกรม	84
ภาคผนวก	88
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย	89
ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย	91
ภาคผนวก ค หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย	95
ภาคผนวก ง เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย	100
ภาคผนวก จ ผลการวิเคราะห์ค่า IOC และค่าความเชื่อมั่น	108
ภาคผนวก ฉ รูปภาพในการเก็บข้อมูลการวิจัย	118
ภาคผนวก ช หนังสือรับรองการตรวจหัวข้อภาษาอังกฤษ	121
ประวัติผู้วิจัย	123

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2.1 แนวคิดการปกครอง	13
4.1 จำนวนและค่าร้อยละของปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม (เพศ)	58
4.2 จำนวนและค่าร้อยละของปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม (อายุ)	59
4.3 จำนวนและค่าร้อยละของปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม (ระดับการศึกษา)	59
4.4 จำนวนและค่าร้อยละของปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม (ตำแหน่ง)	60
4.5 จำนวนและค่าร้อยละของปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม (ระยะเวลาการปฏิบัติงานในองค์กร)	60
4.6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการบูรณาการหลักทศพิธราชธรรมเพื่อการปกครองที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสงขลา (ภาพรวม)	61
4.7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการบูรณาการหลักทศพิธราชธรรมเพื่อการปกครองที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสงขลา (งาน การให้)	62
4.8 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการบูรณาการหลักทศพิธราชธรรมเพื่อการปกครองที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสงขลา (ศีล ความประพฤติที่ดีงาม)	63
4.9 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการบูรณาการหลักทศพิธราชธรรมเพื่อการปกครองที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสงขลา (ปรีชา การเสียสละ)	64
4.10 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการบูรณาการหลักทศพิธราชธรรมเพื่อการปกครองที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสงขลา (อาชชวะ ความซื่อตรง)	65

ตารางที่

4.11	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการบูรณาการหลักทศพิธราชธรรม เพื่อการปกครองที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสงขลา (มัททวะ ความอ่อนโยน)	65
4.12	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการบูรณาการหลักทศพิธราชธรรม เพื่อการปกครองที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสงขลา (ตปะ ความ เพียร)	67
4.13	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการบูรณาการหลักทศพิธราชธรรม เพื่อการปกครองที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสงขลา (อักโกธะ ความไม่โกรธ)	68
4.14	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการบูรณาการหลักทศพิธราชธรรม เพื่อการปกครองที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสงขลา (อวิหิงสา ความไม่เบียดเบียน)	69
4.15	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการบูรณาการหลักทศพิธราชธรรม เพื่อการปกครองที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสงขลา (ขันติ ความ อดทน)	70
4.16	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการบูรณาการหลักทศพิธราชธรรม เพื่อการปกครองที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสงขลา (อวิโรธนะ ความยุติธรรม)	71

สารบัญรูปภาพ

หน้า

ภาพที่

2.1 กรอบแนวคิดการวิจัย

52

สารบัญคำย่อ

สารนิพนธ์นี้ใช้อ้างอิงจากพระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
การอ้างอิงระบุ เล่ม/ข้อ/หน้า หลังอักษรย่อชื่อคัมภีร์ให้อักษรย่อตัวพื้นปกติ
พระวินัยปิฎก
ขุ.ชา. = ชาดก

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่ เช่น การดำเนินการพัฒนาระบบ รูปแบบและโครงสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่งเสริมและสนับสนุนตามแผนพัฒนาท้องถิ่น การจัดทำแก้ไข ปรับปรุงกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมถึงด้านการเงิน การคลัง การงบประมาณ การพัสดุการจัดเก็บรายได้และการประกอบกิจการพาณิชย์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การจัดการบริการสาธารณะและการศึกษาในอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่งเสริมภาคประชาชนให้มีส่วนร่วมในการบริหารงานและตรวจสอบการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศ พัฒนาบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมถึงปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรมหรือตามที่กระทรวงหรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2567) รัฐธรรมนูญ 2560 มาตรา 76 รัฐพึงพัฒนาระบบการบริหารราชการแผ่นดินทั้งราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค ส่วนท้องถิ่นและงานของรัฐอย่างอื่น ให้เป็นไปตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี โดยหน่วยงานของรัฐต้องร่วมมือและช่วยเหลือกันในการปฏิบัติหน้าที่เพื่อให้การบริหารราชการแผ่นดิน การจัดทำบริการสาธารณะและการใช้จ่ายเงินงบประมาณมีประสิทธิภาพสูงสุดเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน รวมตลอดทั้งพัฒนาเจ้าหน้าที่ของรัฐให้มีความซื่อสัตย์สุจริตและมีทัศนคติเป็นผู้ให้บริการประชาชนให้เกิดความสะดวก รวดเร็ว ไม่เลือกปฏิบัติและปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ

ตามมาตรา 52 บทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับจัดทำหลักเกณฑ์การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กล่าวคือ “ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำหลักเกณฑ์การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีตามแนวทางของพระราชกฤษฎีกานี้ โดยอย่างน้อยต้องมีหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการลดขั้นตอนการปฏิบัติงานและการอำนวยความสะดวกและการตอบสนองความต้องการของประชาชนให้เป็นหน้าที่ของกระทรวงมหาดไทยดูแลและให้ความช่วยเหลือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดทำตามหลักเกณฑ์ตามวรรคหนึ่ง” และ จากการศึกษาพบว่า การปกครองท้องถิ่นของไทยมีงานทางวิชาการอยู่น้อยมากที่นำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ศาสตร์พระราชาหรือหลักธรรมคำสอนของพระพุทธศาสนามาใช้ในการเมืองและการจัดการปกครองท้องถิ่นโดยตรงเพื่อให้เกิดการปกครองที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ชยันต์ ประดิษฐ์ศิลป์, 2562) ซึ่งที่ผ่านมาประเทศไทยมี

ความแตกแยกแบบถาวรเป็นปัญหาสังคมเริ่มตั้งแต่สถาบันครอบครัวที่จะไม่คุยกัน มีความคิดเห็นทางการเมืองไม่เหมือนกัน อำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชนชาวไทยทุกคน รัฐบาลจึงให้มีการแก้ไข ปัญหาและรัฐธรรมนูญฉบับนี้เน้นใช้หลักทศพิธราชธรรมและหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงาน ให้มากขึ้น (กรุงเทพธุรกิจ, 2567)

ทศพิธราชธรรมหรือราชธรรม 10 เป็นจริยวัตร 10 ประการที่พระเจ้าแผ่นดินจัดเป็นคุณธรรม ประจำตนของผู้ปกครองบ้านเมืองให้มีความเป็นไปโดยธรรมและยังประโยชน์สุขให้เกิดแก่ประชาชน จนเกิดความชื่นชมยินดี ทั้งนี้ผู้บริหารไม่ว่าจะในระดับใดในทุกองค์กรก็พึงใช้หลักธรรมเหล่านี้ซึ่ง ประกอบด้วย ทาน ศีล บริจาค อาชวะ มัททวะ ตบะ อักโกธะ อวิหิงสา ซันติและอวิโรธนะ ทั้งนี้หลัก ทศพิธราชธรรมเป็นหลักในการปกครองของผู้ปกครอง กล่าวคือ ผู้นำด้านการปกครองทั่วไปจะต้องยึด เป็นข้อปฏิบัติในการปกครองเป็นสำคัญ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงขึ้นครองราชย์ เมื่อวันที่ 5 พฤษภาคม พ.ศ. 2493 และ ตลอดระยะเวลากว่า 60 ปี ที่ทรงครองราชย์ทุกคนก็ได้ประจักษ์แล้วว่า พระองค์ทรงเป็นพระมหากษัตริย์ที่ยิ่งใหญ่และประเสริฐทรงครองแผ่นดินนี้โดยธรรม เพื่อประโยชน์ สุขของประชาชนมาโดยตลอด ได้เรียนรู้จากการประกอบพระราชกรณียกิจต่าง ๆ มากมาย สมดังที่ พระปฐมบรมราชโองการ ที่พระราชทานไว้เมื่อทรงขึ้นครองราชย์ เมื่อวันที่ 5 พฤษภาคม พ.ศ. 2493 ว่า “เราจะครองแผ่นดินโดยธรรม เพื่อประโยชน์สุขแห่งมหาชนชาวสยาม” ซึ่งพระองค์ได้ประกาศ Good Governance แล้ว โดยหลักธรรมาภิบาล (Governance) พระองค์ทรงประกาศว่า เราจะ ครองแผ่นดินโดยธรรม ซึ่ง ธรรมะ คือ ธรรมาภิบาล โดยหลักทศพิธราชธรรมนี้สามารถนำไปปรับใช้ได้ ทั้งผู้บริหาร หัวหน้างาน พนักงานปฏิบัติการ ตลอดจนบุคคลทั่วไปทุกระดับชั้นและทุกองค์กร หน่วยงานเพราะในการปฏิบัติงานในทุกองค์กรนั้นย่อมมีการทำงานกันเป็นทีมหรือกลุ่มคนไม่ว่าจะมี ตำแหน่งเดียวกันหรือต่างกันมีผู้ใต้บังคับบัญชาหรือไม่ (สุมาลี บุญเรือง และ พระอโณทัย กตปุญโญ (อุ้นเรือน), 2564) แต่อย่างไรก็ตามจากการศึกษาของพระเจริญ เตชปัญญา (บุญโส) และ พระมหา สอนอง ปัจโจปการี (จำนิต) (2564) พบว่า ปัญหาการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) คือ การให้บริการไม่ทั่วถึง บริการไม่รวดเร็ว ขาดบุคคลทำงาน การช่วยเหลือและแบ่งปัน ผลประโยชน์ไม่เท่าเทียม ใช้งบประมาณไม่ตรงกับความต้องการ หมู่บ้านขาดบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถ การปฏิบัติต่อบุคคลไม่เท่าเทียมกันและการทำงานไม่ต่อเนื่อง ซึ่งในทางตรงกันข้ามมี ตัวอย่างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่น่าหลักดังกล่าวมาใช้ในการบริหารงานจนประสบความสำเร็จ คือ เทศบาลเมืองวังสะพุง จังหวัดเลย ซึ่งเป็นโครงการนำร่องจังหวัดเลยในโครงการเสริมสร้าง ธรรมาภิบาลในการบริหารชุมชนโดยใช้หลักทศพิธราชธรรม ทั้งนี้การบริหารงานชุมชนที่ดีนั้น จำเป็นต้องสร้างความมั่นคงในชุมชน นำไปสู่การส่งเสริมความมั่นคงของประชาธิปไตย ทั้งผู้นำชุมชน

ตลอดจนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและประชาชนให้มีทรัพยากรใช้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพโดยมีความโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้และมีความผิชอบ ซื่อสัตย์ ยึดหลักนิติธรรม คุณธรรม เท่าเทียมกันและตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนซึ่งชุมชนหลายแห่งก็ได้เริ่มตระหนักถึงความสามารถของตนเอง ที่จะมีส่วนร่วมแก้ไขปัญหภายในชุมชนรวมทั้งยังได้เริ่มเห็นถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการจัดการตนเอง (กรุงเทพธุรกิจ, 2567) เช่นเดียวกันในพื้นที่จังหวัดสงขลามีการประยุกต์หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารงานของผู้บริหารเทศบาลเมืองสิงหนคร จังหวัดสงขลา เช่นกัน โดยทั้ง 10 ด้าน แต่ด้านที่นำมาบูรณาการหรือประยุกต์ใช้มากที่สุดคือ ด้านศีล คือ ความประพฤติดีงามและด้านอวิหิงสา คือ ความไม่เบียดเบียน รองลงมาด้านอาชวชะ คือ ความซื่อตรงและด้านมัททวะ คือ ความอ่อนโยน ส่วนด้าน ตปะ คือ ความเพียร (กันตภณ หนูทองแก้ว และ พระครูปริยัติกิจจาภิรม, 2560, หน้า 47-48) เนื่องจากเป็นพื้นที่ที่พัฒนาธรรมที่ต้องการความสงบเรียบร้อยและการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ ขณะเดียวกันยังสอดคล้องกับความคาดหวังของประชาชนที่ต้องการผู้นำท้องถิ่นซื่อสัตย์ สุจริต โปร่งใสและไม่เอาเปรียบประชาชน

จากความสำคัญและปัญหาที่กล่าวข้างต้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับการบูรณาการหลักทศพิธราชธรรมเพื่อการปกครองที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสงขลาเพื่อนำผลการวิจัยที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในการปกครองที่ยั่งยืนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอเมืองจังหวัดสงขลา ให้มีการปกครองที่ดีเพื่อประโยชน์สุขของประชาชนในจังหวัดสงขลาต่อไป และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสงขลา สามารถนำหลักทศพิธราชธรรมมาปรับใช้ในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยเฉพาะในบริบทของจังหวัดสงขลาที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมและสังคมอันจะเป็นแนวทางสำหรับผู้บริหารท้องถิ่นในการดำเนินงานด้วยหลักคุณธรรมและจริยธรรม

1.2 คำถามวิจัย

1.2.1 การบูรณาการหลักทศพิธราชธรรมเพื่อการปกครองที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสงขลา อยู่ในระดับใด

1.2.2 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบูรณาการหลักทศพิธราชธรรมเพื่อการปกครองที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสงขลา เป็นอย่างไร

1.3 วัตถุประสงค์การวิจัย

1.3.1 เพื่อศึกษาการบูรณาการหลักทศพิธราชธรรมเพื่อการปกครองที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสงขลา

1.3.2 เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบูรณาการหลักทศพิธราชธรรมเพื่อการปกครองที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสงขลา

1.4 ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งเน้นการศึกษาการบูรณาการหลักทศพิธราชธรรมเข้ากับการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดสงขลา โดยจะศึกษาขอบเขตในด้านประชากร เนื้อหา พื้นที่และระยะเวลาอย่างชัดเจนเพื่อให้ได้ผลการวิจัยที่ครอบคลุมและสามารถนำไปใช้ได้จริงในการพัฒนาแนวทางการปกครองที่ดีและยั่งยืนในระดับท้องถิ่นดังนี้

1. ขอบเขตด้านประชากร

ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตประชากรคือ บุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดสงขลา จำนวน 13,948 คน ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม จำนวน 389 คน

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ผู้วิจัยศึกษาหลักทศพิธราชธรรม เนื้อหา แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวกับการบูรณาการหลักทศพิธราชธรรมเพื่อการปกครองที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสงขลาและนำไปกำหนดตัวแปรในการวิจัยคือ

ตัวแปรต้น (ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล) ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง ระยะเวลาการปฏิบัติงาน

ตัวแปรตาม (การบูรณาการหลักทศพิธราชธรรมเพื่อการปกครองที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสงขลา) ได้แก่ ทาน (การให้) ศีล (ความประพฤติที่ดีงาม) ปริจาคะ (การเสียสละ) อาชชวะ (ความซื่อตรง) มัททวะ (ความอ่อนโยน) ตปะ (ความเพียร) อักโกธะ (ความไม่โกรธ) อวิหิงสา (ความไม่เบียดเบียน) ขันติ (ความอดทน) และ อวิโรธนะ (ความยุติธรรม)

3. ขอบเขตด้านพื้นที่

ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตด้านพื้นที่คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดสงขลา

4. ขอบเขตด้านระยะเวลา

6 เดือน ตั้งแต่เดือนมกราคม ถึง กันยายน 2568

1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ

การบริหารจัดการภาครัฐในระดับท้องถิ่นมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาและยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงต้องดำเนินงานภายใต้หลักธรรมาภิบาลและจริยธรรมทางการเมืองและการบริหารที่ดีเพื่อสร้างความเชื่อมั่น ความโปร่งใสและความเป็นธรรมให้กับประชาชน การบูรณาการหลักทศพิธราชธรรม ซึ่งเป็นหลักธรรมในการปกครองบ้านเมืองตามแนวพระพุทธศาสนาและตามแบบอย่างพระมหากษัตริย์ไทยในอดีต ถือเป็นแนวทางหนึ่งที่สามารถนำมาปรับใช้ในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมและการมีส่วนร่วมอย่างยั่งยืน จึงกำหนดนิยามศัพท์ในการวิจัยดังนี้

การบูรณาการ หมายถึง การนำเอาหลักการ แนวคิดหรือองค์ความรู้จากหลักทศพิธราชธรรมมาประยุกต์ใช้ร่วมกับกระบวนการบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดสงขลาอย่างเป็นระบบ เพื่อเสริมสร้างการบริหารงานที่มีคุณธรรม โปร่งใสและตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนในพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพ

หลักทศพิธราชธรรม หมายถึง ธรรม 10 ประการที่เหมาะสมกับการปกครองบ้านเมือง ประกอบด้วย ทาน ศีล บริจาค อาชวะ มัทวะ ตบะ อักโกธะ อวิหิงสา ขันติและอวิโรธนะ ซึ่งในบริบทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสงขลา หมายถึง แนวทางในการประพฤติปฏิบัติของผู้บริหารท้องถิ่น เช่น นายกองค์การบริหารส่วนตำบล นายกเทศมนตรีหรือสมาชิกสภาท้องถิ่นที่ควรยึดมั่นและนำมาใช้ในการบริหารงานเพื่อให้เกิดความยั่งยืนและไว้วางใจจากประชาชน ประกอบด้วย

1. ทาน หมายถึง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสงขลาได้มอบทรัพยากรและบริการแก่ประชาชนอย่างเท่าเทียมและเป็นธรรมเพื่อสร้างความไว้วางใจ ความร่วมมือ และความผาสุกของชุมชนอย่างยั่งยืน
2. ศีล หมายถึง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสงขลามีการปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบและจริยธรรมในการบริหารงานอย่างเคร่งครัดเพื่อสร้างความโปร่งใส ความน่าเชื่อถือ และความยุติธรรมในการให้บริการประชาชน
3. บริจาค หมายถึง แนวทางและแนวปฏิบัติที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสงขลาใช้ในการจัดสรรทรัพยากรอย่างโปร่งใส ยุติธรรม และคำนึงถึงประโยชน์ของประชาชน เพื่อส่งเสริมการพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืน
4. อาชวะ หมายถึง พฤติกรรมหรือการกระทำที่ขัดต่อหลักธรรมาภิบาล เช่น การทุจริตคอร์รัปชัน หรือใช้อำนาจในทางมิชอบ ซึ่งส่งผลเสียต่อการบริหารและความเชื่อมั่นของประชาชนในพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสงขลา

5. มัทวะ หมายถึง ความเสมอต้นเสมอปลายและความยุติธรรมในการบริหารราชการ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสงขลา โดยไม่ลำเอียงต่อกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง และยึดประโยชน์ของประชาชนเป็นหลัก

6. ตบะ หมายถึง หมายถึง การควบคุมอารมณ์โกรธและความหงุดหงิดได้ของผู้บริหาร ช่วยตัดสินใจและดำเนินนโยบายอย่างรอบคอบ เป็นธรรม และสอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาล ในการบริหารองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสงขลา

7. อักโกระ หมายถึง การควบคุมอารมณ์โกรธและไม่ถือโทษผู้ใต้บังคับบัญชาเพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์ที่ราบรื่น การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ และการตัดสินใจอย่างมีเหตุผลในการบริหาร องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสงขลา

8. อวิหิงสา หมายถึง การบริหารงานโดยปราศจากความรุนแรง ทั้งทางกาย วาจา และจิตใจ ต่อประชาชนและผู้ร่วมงานเพื่อสร้างความปลอดภัย ความไว้วางใจ และสภาพแวดล้อมการทำงาน ที่สงบและยั่งยืน

9. ชันติ หมายถึง ความอดทนและมีความเสถียรในการรับมือกับปัญหา ความขัดแย้ง และอุปสรรคต่าง ๆ เพื่อให้การบริหารงานดำเนินไปอย่างราบรื่น มีประสิทธิภาพ และสร้างความพึงพอใจแก่ประชาชน

10. อวิโรธนะ หมายถึง ความสามารถในการยืนหยัดและไม่หวั่นไหวต่อความยากลำบาก อุปสรรค หรือแรงกดดันเพื่อให้การบริหารงานขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสงขลา มีความมั่นคง เสถียรภาพ และสามารถบรรลุเป้าหมายการพัฒนาท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง

การปกครองที่ดี หมายถึง การบริหารงานหรือการปกครองโดยองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดสงขลาที่มีการส่งเสริมการปกครองที่ดีเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนเน้นความมี ธรรมาภิบาล โปร่งใส มีส่วนร่วม รับผิดชอบ ตรวจสอบได้และมุ่งผลสัมฤทธิ์ ซึ่งในบริบทของจังหวัด สงขลาเน้นการพัฒนาองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นให้สามารถให้บริการประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นธรรม

องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึง หน่วยงานของรัฐที่มีอำนาจหน้าที่ในการบริหาร กิจการของประชาชนในท้องถิ่นตามกฎหมาย เช่น องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) เทศบาลและ องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) ซึ่งในที่นี้ หมายถึง องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่ตั้งอยู่ในจังหวัด สงขลาที่มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาท้องถิ่นตามบริบทของพื้นที่ ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคมและ การเมือง

1.6 ประโยชน์ที่ได้รับ

1.6.1 ทราบถึงการบูรณาการหลักทศพิธราชธรรมเพื่อการปกครองที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสงขลา

1.6.2 ได้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบูรณาการหลักทศพิธราชธรรมเพื่อการปกครองที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสงขลา

1.6.3 ผลการวิจัยที่ได้จะสามารถนำไปใช้สนับสนุนการกำหนดนโยบายหรือกลยุทธ์ในการพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีระบบบริหารจัดการที่ยึดหลักธรรมาภิบาลมากยิ่งขึ้น ทั้งด้านความโปร่งใส การมีส่วนร่วม ความรับผิดชอบและการเน้นประโยชน์ของประชาชนเป็นศูนย์กลาง

1.6.4 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสงขลาสามารถนำหลักทศพิธราชธรรมมาปรับใช้ในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยเฉพาะในบริบทของจังหวัดสงขลาที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมและสังคม อันจะเป็นแนวทางสำหรับผู้บริหารท้องถิ่นในการดำเนินงานด้วยหลักคุณธรรมและจริยธรรม

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาวิจัยเรื่องการบูรณาการหลักทศพิธราชธรรมเพื่อการปกครองที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสงขลา จำเป็นต้องศึกษาทฤษฎี แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้เป็นกรอบในการวิเคราะห์และพัฒนาระบบการวิจัยให้มีความถูกต้องและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น โดยบทนี้จะกล่าวถึงหลักทศพิธราชธรรม การปกครองที่ดี (Good Governance) ซึ่งเป็นหลักการที่ใช้ในระบบราชการสมัยใหม่และองค์การภาครัฐทั่วโลก โดยเฉพาะในระดับท้องถิ่นซึ่งมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่ นอกจากนี้ยังจะกล่าวถึงองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในประเทศไทยและบริบทของจังหวัดสงขลา รวมถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อสร้างความเข้าใจพื้นฐานและเป็นแนวทางในการวิเคราะห์แนวทางการบูรณาการหลักทศพิธราชธรรมกับหลักการปกครองที่ดีอย่างมีประสิทธิภาพ

- 2.1 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบูรณาการ
- 2.2 แนวคิดการปกครองที่ดี
- 2.3 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับธรรมาภิบาล
- 2.4 หลักทศพิธราชธรรม
- 2.5 แนวคิดเกี่ยวกับองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น
- 2.6 หลักการกระจายอำนาจกับการบริหารงานองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น
- 2.7 บริบทขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสงขลา
- 2.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2.9 กรอบแนวคิดการวิจัย

2.1 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบูรณาการ

การบูรณาการหลักทศพิธราชธรรมเข้ากับแนวคิดการปกครองที่ดีเป็นแนวทางสำคัญในการยกระดับคุณธรรม จริยธรรมและประสิทธิภาพการบริหารงานภาครัฐ โดยเฉพาะในองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด การประยุกต์ใช้แนวคิดนี้ในจังหวัดสงขลา จึงเป็นกลไกสำคัญในการเสริมสร้างความโปร่งใส ความรับผิดชอบและความยั่งยืนในการพัฒนาท้องถิ่นอย่างแท้จริง โดยมีแนวคิดและทฤษฎีของนักวิชาการที่เกี่ยวข้อง เช่น

เอนก สุวรรณบัณฑิต (2560) ได้กล่าวถึง การบูรณาการเป็นวิทยาศาสตร์ ว่าเป็นกระบวนการในการบูรณาการสิ่งต่าง ๆ เข้าด้วยกัน มองในภาพเดียว จากนั้นจึงค่อยจำแนกแยกออกให้มีความเป็นอัตลักษณ์ของตนเองอย่างเด่นชัด ซึ่งการบูรณาการเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนจะเกิดขึ้นเหมือนหรือแตกต่างกันในที่ต่าง ๆ ย่อมเกิดจากกระบวนการในการบูรณาการนั้น

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2560) ได้ให้ความหมายของ การบูรณาการ เป็นการประสานกลมกลืนกันของแผน กระบวนการ สารสนเทศ การจัดสรรทรัพยากร การปฏิบัติการ ผลลัพธ์และการวิเคราะห์เพื่อสนับสนุนเป้าประสงค์ที่สำคัญขององค์กร การบูรณาการที่มีประสิทธิผลเป็นมากกว่าความสอดคล้องไปในแนวทางเดียวกันและจะสำเร็จได้ก็ต่อเมื่อการดำเนินการของแต่ละองค์ประกอบภายในระบบการจัดการผลการดำเนินการมีความเชื่อมโยงกันเป็นหนึ่งเดียวอย่างสมบูรณ์

จิราพร พรหมมาศ (2558) ได้กล่าวถึง การบูรณาการในการจัดการเรียนรู้ว่าเป็นการผสมผสานความรู้จากหลายสาขาวิชาเข้าด้วยกัน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถมองเห็นความสัมพันธ์ระหว่างเนื้อหาวิชาต่าง ๆ และนำไปใช้แก้ปัญหาจริงในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การบูรณาการในบริบทเหล่านี้ หมายถึง การนำเอาศาสตร์สาขาวิชาต่าง ๆ ที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกันมาผสมผสานเข้าด้วยกันเพื่อสร้างความเข้าใจที่ลึกซึ้งและครอบคลุมในเรื่องนั้น ๆ โดยเน้นการเชื่อมโยงความรู้จากหลายวิชาเข้าด้วยกันเพื่อให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์การเรียนรู้ที่มีความหมายและสามารถนำไปใช้ในชีวิตจริงได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การบูรณาการหลักทศพิธราชธรรมของพระมหากษัตริย์ไทยกับการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นแนวทางที่เน้นการนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนามาประยุกต์ใช้ในการบริหารงานท้องถิ่น เพื่อส่งเสริมความเป็นธรรม ความโปร่งใสและการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน โดยแนวคิดการบูรณาการหลักทศพิธราชธรรมหลักทศพิธราชธรรมประกอบด้วยธรรม 10 ประการ ได้แก่ ทาน (การให้), ศีล (ความประพฤติดี), เปญจธรรม (การมีความรู้), วิริยะ (ความพากเพียร), ขันติ (ความอดทน), สัจจะ (ความจริงใจ), อุตหน (การอดกลั้น), อธิษฐาน (ความตั้งใจ), เมตตา (ความกรุณา), และ อุเบกขา (ความวางเฉย) การนำหลักธรรมเหล่านี้มาประยุกต์ใช้ในการบริหารงานท้องถิ่นช่วยส่งเสริมการปฏิบัติงานที่มีคุณธรรมและจริยธรรม ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญของการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพและเป็นที่ยอมรับของประชาชน (พระมหาประภาส โชติเมธี, 2561, หน้า 15-25)

ทั้งนี้ มีขั้นตอนหรือกระบวนการบูรณาการหลักทศพิธราชธรรมดังนี้ (พระสัจพร ขนติธมโม และ แสง ประจักษ์, 2567, หน้า 601-610)

1. การวางแผนและการจัดการ การนำหลักทศพิธราชธรรมมาใช้ในการวางแผนและการจัดการช่วยให้การบริหารงานมีความเป็นธรรมและโปร่งใส เช่น การวางแผนที่ชัดเจน การจัดการที่เหมาะสมและการกำหนดบทบาทหน้าที่ของบุคลากรอย่างชัดเจน

2. การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล การนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงานช่วยส่งเสริมความโปร่งใสและความรับผิดชอบ เช่น การเปิดเผยข้อมูล การตรวจสอบได้และการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตัดสินใจ

3. การประเมินผลและการปรับปรุง การประเมินผลการดำเนินงานตามหลักทศพิธราชธรรมช่วยให้สามารถตรวจสอบความสำเร็จและปัญหาที่เกิดขึ้นและนำผลการประเมินมาปรับปรุงการบริหารงานให้มีประสิทธิภาพและเป็นที่ยอมรับของประชาชน

การบูรณาการหลักทศพิธราชธรรมกับการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่เพียงแต่ช่วยพัฒนาประสิทธิภาพในการบริหารงาน แต่ยังส่งเสริมความเป็นธรรมและความโปร่งใสในสังคม ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญของการพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืน

การบูรณาการหลักทศพิธราชธรรมกับการปกครองท้องถิ่นมีความสำคัญดังนี้ (พระปลัดมนู ฐานจาโร, 2566, หน้า 1-13; วารินทร์ จันทรรัตน์และคณะ, 2566, หน้า 113-126; ธิวิภาส พิตรพิบูลย์ พงศ์, 2567, หน้า 133)

1. ส่งเสริมความโปร่งใสและความรับผิดชอบ การนำหลักทศพิธราชธรรมมาใช้ในการปกครองท้องถิ่นช่วยส่งเสริมความโปร่งใสในการบริหารงานและสร้างความรับผิดชอบต่อประชาชน เช่น การบริหารงานโดยยึดหลักธรรมาภิบาล การเปิดเผยข้อมูลและการตรวจสอบได้ ซึ่งส่งผลให้ประชาชนมีความเชื่อมั่นในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมากขึ้น

2. สร้างความยุติธรรมและความเสมอภาค หลักทศพิธราชธรรมเน้นการปฏิบัติที่เป็นธรรมและเสมอภาค เช่น การไม่เลือกปฏิบัติ การให้โอกาสแก่ทุกคนอย่างเท่าเทียมและการส่งเสริมความยุติธรรมในสังคม การนำหลักธรรมเหล่านี้มาใช้ช่วยลดความเหลื่อมล้ำและส่งเสริมความเป็นธรรมในชุมชน

3. พัฒนาภาวะผู้นำที่มีคุณธรรม การบูรณาการหลักทศพิธราชธรรมช่วยพัฒนาผู้นำท้องถิ่นให้มีคุณธรรมและจริยธรรม เช่น การยึดมั่นในความถูกต้อง การมีวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนและการทำงานเพื่อประโยชน์ส่วนรวมซึ่งส่งผลให้การบริหารงานท้องถิ่นมีประสิทธิภาพและเป็นที่ยอมรับของประชาชน

การบูรณาการหลักทศพิธราชธรรมกับการปกครองท้องถิ่นไม่เพียงแต่ช่วยพัฒนาประสิทธิภาพในการบริหารงาน แต่ยังส่งเสริมความเป็นธรรมและความโปร่งใสในสังคมซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญของการพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืน

สรุปแนวคิดทฤษฎีการบูรณาการกับหลักทศพิธราชธรรมเพื่อการปกครองที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดสงขลา โดยการบูรณาการเป็นแนวคิดที่มุ่งเน้นการหลอมรวมองค์ความรู้ แนวคิดหรือหลักการจากหลากหลายด้านเข้าด้วยกันอย่างเป็นระบบเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการดำเนินงาน ในบริบทของการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น แนวคิดการบูรณาการสามารถประยุกต์ใช้ร่วมกับหลักทศพิธราชธรรม ซึ่งเป็นหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาที่เน้นคุณธรรมของผู้นำ เช่น ความมีเมตตา ความเสียสละ ความอดทนและความยุติธรรม โดยเมื่อนำมาผสมผสานกับแนวคิดการปกครองที่ดีซึ่งเน้นหลักความโปร่งใส การมีส่วนร่วม และความรับผิดชอบจะทำให้เกิดรูปแบบการบริหารที่มีความสมดุลทั้งด้านคุณธรรมและประสิทธิภาพทางการบริหาร ในบริบทของจังหวัดสงขลาซึ่งมีความหลากหลายทางวัฒนธรรมและเชื้อชาติ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงจำเป็นต้องมีการบริหารที่ไม่เพียงตอบสนองเชิงนโยบายแต่ยังต้องยึดหลักจริยธรรมควบคู่ไปด้วย การบูรณาการหลักทศพิธราชธรรมเข้ากับกระบวนการบริหารของท้องถิ่นจึงเป็นแนวทางที่ช่วยส่งเสริมการปกครองที่เป็นธรรม มีจริยธรรมและได้รับความไว้วางใจจากประชาชน ส่งผลให้เกิดการพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืนและสอดคล้องกับบริบทของพื้นที่อย่างแท้จริง

2.2 แนวคิดการปกครอง

การปกครองที่ดีเป็นหัวใจสำคัญของการบริหารงานภาครัฐที่ยึดหลักคุณธรรมและประโยชน์ของประชาชนเป็นหลัก การบูรณาการหลักทศพิธราชธรรมเข้ากับแนวคิดการปกครองจึงเป็นแนวทางเสริมสร้างความโปร่งใสและธรรมาภิบาลในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสงขลา การประยุกต์ใช้แนวคิดนี้จะช่วยยกระดับคุณภาพการบริการและความไว้วางใจจากประชาชนอย่างยั่งยืน ได้มีนักวิชาการได้ให้ความหมายของการปกครองดังนี้

พระอภิชาติ อภิชาติ (2562) ได้ศึกษาเชิงวิเคราะห์การเมืองการปกครองที่ปรากฏในคัมภีร์ทศชาติชาดก โดยพบว่า รูปแบบการปกครองในคัมภีร์นั้นเป็นแบบราชาธิปไตย ซึ่งมีพระราชาเป็นผู้มีอำนาจสูงสุดของรัฐใน 3 รูปแบบที่สำคัญได้แก่ แบบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ ที่พระราชาทรงอยู่เหนือกฎหมาย แบบสมมติเทพที่พระราชาเปรียบเสมือนเทพจากสวรรค์ลงมาเกิดในมนุษย์เพื่อปราบยุคเข็ญ และแบบสมมติราชาที่พระราชาทรงได้อำนาจจากประชาชนยกขึ้นเป็นพระราชา แต่ประชาชนยังคงถืออำนาจที่จะถอดจากความเป็นพระราชาได้ถ้าไม่ทรงประพฤติธรรมอันสมควร

การปกครองภายใต้รัฐธรรมนูญ 2560 ได้รับการปรับโครงสร้างเพื่อเสริมสร้างเสถียรภาพทางการเมืองและลดความขัดแย้งในสังคม หลังจากรัฐประหารในปี 2557 รัฐธรรมนูญฉบับนี้มีเป้าหมายในการสร้างระบบการเมืองที่เข้มแข็ง แต่ก็มีข้อกำหนดที่จำกัดการมีส่วนร่วมของประชาชน

ซึ่งนำไปสู่การตั้งคำถามเกี่ยวกับความเข้มแข็งของประชาธิปไตยในประเทศ (อนันต์ คติยะจันทร์, และคณะ, 2562, หน้า 59-68)

ธงชัย วินิจจะกุล (2563) ได้กล่าวถึง แนวคิดนิติรัฐและการปกครองของกฎหมายว่าเป็นหลักการที่รัฐถือว่ากฎหมายเป็นใหญ่ ไม่ใช่การปกครองตามอำเภอใจของผู้ปกครอง โดยมีคุณสมบัติสำคัญได้แก่ มีกฎหมายที่ชัดเจนเป็นมาตรฐานเดียวกันตลอดทั่วทั้งดินแดนได้ปกครองของรัฐและประชาชนสามารถเข้าถึงรับรู้กฎหมายนั้นได้โดยสะดวก ความเสมอภาคเบื้องหน้ากฎหมาย ต้องจำกัดอำนาจของรัฐเพื่อปกป้องคุ้มครองสิทธิและทรัพย์สินของปัจเจกบุคคล รัฐธรรมนูญ/รัฐสภาเป็นอำนาจสูงสุดและต้องมีหลักประกันความเป็นอิสระของตุลาการ

การปกครอง จึงหมายถึง กระบวนการและกลไกที่ใช้ในการจัดระเบียบอำนาจหน้าที่ของรัฐหรือองค์กรเพื่อบริหารจัดการทรัพยากร บุคลากรและนโยบายให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมโดยรวม การปกครองไม่ใช่เพียงเรื่องของอำนาจเท่านั้น แต่เป็นเรื่องของการประสานประโยชน์ ความชอบธรรม และการตอบสนองต่อความต้องการของประชาชน ซึ่งแนวคิดการปกครองได้พัฒนามาอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ยุคโบราณจนถึงปัจจุบัน

ในอดีต การปกครองมักอยู่ในรูปแบบของสมบูรณาญาสิทธิราชย์หรือเผด็จการ ซึ่งเน้นอำนาจเด็ดขาดของผู้ปกครองเพียงคนเดียว ต่อมาในยุคสมัยใหม่ได้เกิดแนวคิดประชาธิปไตยที่ให้ความสำคัญกับสิทธิ เสรีภาพและการมีส่วนร่วมของประชาชน ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญของการปกครองแบบใหม่ที่เน้นธรรมาภิบาล ความโปร่งใสและความรับผิดชอบต่อสังคม แนวคิดการปกครองจึงไม่หยุดนิ่ง แต่มีการปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมกับบริบทของยุคสมัยและวัฒนธรรมของแต่ละพื้นที่

แนวคิดการปกครองสามารถจำแนกได้หลากหลายรูปแบบ เช่น การปกครองแบบประชาธิปไตย เผด็จการ สมบูรณาญาสิทธิราชย์และรัฐสภาในที่นี้จะขอกล่าวถึง 3 แนวคิดสำคัญได้แก่

1. การปกครองแบบประชาธิปไตย

เป็นรูปแบบการปกครองที่ประชาชนเป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตยและมีสิทธิเสรีภาพในการเลือกตั้งผู้แทนเข้าสู่การบริหารประเทศ ประชาชนมีส่วนร่วมในกระบวนการทางการเมือง ทั้งทางตรงและทางอ้อม เน้นการตรวจสอบถ่วงดุล การมีเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น และความเท่าเทียมกันในสังคม โดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ได้รับการออกแบบเพื่อเสริมสร้างเสถียรภาพทางการเมืองและลดความขัดแย้งในสังคม หลังจากการรัฐประหารในปี 2557 โดยมุ่งเน้นการแบ่งแยกอำนาจระหว่างฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายบริหารและฝ่ายตุลาการเพื่อรักษาความยุติธรรมและความโปร่งใสในกระบวนการทางการเมือง อย่างไรก็ตามการจำกัดการมีส่วนร่วมของประชาชนในบางด้านนำไปสู่การตั้งคำถามเกี่ยวกับความเข้มแข็งของประชาธิปไตยในประเทศ (อนันต์ คติยะจันทร์และคณะ, 2562, หน้า 59-68)

2. การปกครองแบบเผด็จการ

เป็นรูปแบบที่อำนาจการตัดสินใจอยู่ในมือของผู้นำหรือกลุ่มเล็ก ๆ โดยไม่มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วม มักอ้างเหตุผลด้านความมั่นคง ความรวดเร็วในการบริหารหรือสถานการณ์พิเศษ เช่น ภัยสงครามหรือวิกฤติเศรษฐกิจ แม้บางระบบเผด็จการจะสามารถทำให้เกิดความมีระเบียบ แต่ขาดหลักประกันเรื่องสิทธิและเสรีภาพของประชาชน การปกครองแบบเผด็จการ (Dictatorship) คือ รูปแบบของการปกครองที่อำนาจสูงสุดของรัฐถูกรวมไว้ที่บุคคลหรือกลุ่มบุคคลหนึ่งเพียงเท่านั้น โดยไม่มีการกระจายอำนาจและไม่มีการตรวจสอบหรือถ่วงดุลจากประชาชนหรือองค์กรอิสระอื่น ๆ การใช้อำนาจในระบอบเผด็จการมักเป็นไปในลักษณะเข้มงวดและบังคับใช้ตามเจตจำนงของผู้ปกครองมากกว่ากฎหมายหรือเจตนารมณ์ของประชาชน โดยลักษณะสำคัญของการปกครองแบบเผด็จการคือ

2.1 อำนาจรวมศูนย์ อำนาจบริหาร นิติบัญญัติและตุลาการมักถูกรวบไว้ในมือของผู้นำหรือคณะผู้นำเพียงกลุ่มเดียว

2.2 จำกัดสิทธิเสรีภาพของประชาชน จำกัดเสรีภาพในการแสดงออก สื่อมวลชน การชุมนุม และการมีส่วนร่วมทางการเมือง

2.3 การปกครองโดยไม่ยึดหลักประชาธิปไตย ไม่ให้ประชาชนมีบทบาทในการเลือกผู้นำหรือการตรวจสอบอำนาจรัฐ

2.4 การใช้กำลังและกฎหมายพิเศษ มีการใช้กฎหมายพิเศษหรือกองกำลังทหารและตำรวจควบคุมสังคม

2.5 การปกครองโดยอ้างความมั่นคงหรือผลประโยชน์ของประเทศ มักใช้เหตุผลด้านความมั่นคง ความสงบหรือผลประโยชน์ส่วนรวมในการใช้อำนาจ (นนทพัทธ์ ชัยโฆษิตภิรมย์, 2566)

3. การปกครองท้องถิ่น (Decentralization)

เป็นแนวคิดที่เน้นการกระจายอำนาจจากส่วนกลางไปยังท้องถิ่นเพื่อให้ประชาชนในพื้นที่มีโอกาสเข้าร่วมในการบริหารและพัฒนาชุมชนของตนเอง โดยยึดหลักความใกล้ชิดกับปัญหาและการตอบสนองที่รวดเร็ว การปกครองท้องถิ่นจึงเป็นรากฐานสำคัญของประชาธิปไตยในระดับฐานราก โดยเฉพาะในประเทศไทยที่มีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นกลไกหลักในการให้บริการสาธารณะ การปกครองท้องถิ่น หมายถึง รูปแบบของการบริหารและจัดการอำนาจที่รัฐถ่ายโอนอำนาจบางส่วนจากรัฐบาลกลางไปยังหน่วยงานในระดับท้องถิ่น ทั้งด้านการบริหาร การเงินและการเมืองเพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและพัฒนาพื้นที่ของตนเอง โดยลักษณะสำคัญของการปกครองท้องถิ่นคือ

1. การกระจายอำนาจ รัฐบาลกลางมอบอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น อบต. เทศบาล อบจ. มีอำนาจตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ ด้วยตนเอง

2. การมีส่วนร่วมของประชาชน ชาวบ้านในพื้นที่สามารถมีส่วนร่วมในการวางแผนงบประมาณ พัฒนาท้องถิ่นและตรวจสอบเจ้าหน้าที่ท้องถิ่น

3. การบริหารจัดการที่ยืดหยุ่นและเหมาะสมกับพื้นที่ ท้องถิ่นสามารถกำหนดนโยบายและ จัดบริการสาธารณะตามบริบทของชุมชนตนเอง

4. เพิ่มประสิทธิภาพในการบริหาร เนื่องจากการตัดสินใจสามารถกระทำได้โดยตรงในพื้นที่ ทำให้ตอบสนองต่อปัญหาได้รวดเร็วขึ้น (อำนาจ ทองแสน, 2563, หน้า 93–107, สำนักงานกฎหมาย รัฐธรรมนูญ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา, 2561)

ตารางที่ 2.1 แนวคิดการปกครอง

แนวคิด	ลักษณะสำคัญ	ตัวอย่างประเทศ
ประชาธิปไตย (Democracy)	อำนาจเป็นของประชาชน ประชาชน มีสิทธิเลือกผู้นำ ตรวจสอบและมีส่วนร่วมในการตัดสินใจทางการเมือง	ไทย (ในบางช่วง), สหรัฐอเมริกา, ญี่ปุ่น
เผด็จการ (Dictatorship)	อำนาจถูกรวมศูนย์ไว้ที่บุคคลหรือกลุ่ม เดียว จำกัดเสรีภาพประชาชน ใช้กำลัง หรือกฎหมายควบคุม	เกาหลีเหนือ, ไทย (ช่วง รัฐประหาร), จีน
การกระจายอำนาจ (Decentralization)	อำนาจบริหารถูกกระจายไปยังท้องถิ่น หรือหน่วยงานย่อย เพิ่มการมีส่วนร่วม และความยืดหยุ่น	ไทย (อบต., เทศบาล), สหรัฐฯ (รัฐมีอำนาจ)

ที่มา : อำนาจ ทองแสน, 2563, หน้า 93–107, สำนักงานกฎหมายรัฐธรรมนูญ สำนักงานคณะกรรมการ กฤษฎีกา, 2561

ในยุคปัจจุบัน แนวคิดการปกครองได้ขยายความจากเรื่องของ “อำนาจ” ไปสู่ “การบริหารที่ดี” หรือที่เรียกว่า ธรรมาภิบาล (Good Governance) ซึ่งประกอบด้วยหลักการสำคัญ เช่น ความ โปร่งใส ความรับผิดชอบ ความมีประสิทธิภาพ การมีส่วนร่วมและการยึดกฎหมาย แนวคิดนี้ถูก นำมาใช้ในทุกระดับของการปกครอง ตั้งแต่ระดับประเทศจนถึงระดับท้องถิ่น เพื่อให้เกิดการบริหารที่ ยั่งยืน โปร่งใสและเป็นธรรม จึงนำมาสู่แนวคิดการปกครองที่ดี (Good Governance) หมายถึง กระบวนการใช้อำนาจรัฐบริหารกิจการบ้านเมืองและจัดการทรัพยากรสาธารณะอย่างมีประสิทธิภาพ โปร่งใส ตรวจสอบได้และเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วม โดยมีเป้าหมายเพื่อประโยชน์ของ ประชาชนเป็นสำคัญ โดยองค์ประกอบของการปกครองที่ดี ประกอบด้วย (สำนักงานคณะกรรมการ พัฒนาระบบราชการ, 2562; ศศิธร ศิริวรรณ, 2564, หน้า 24–35)

1. หลักนิติธรรม (Rule of Law) การใช้อำนาจต้องอยู่ภายใต้กฎหมายอย่างเสมอภาค

2. ความโปร่งใส (Transparency) เปิดเผยข้อมูลให้ตรวจสอบได้
3. ความรับผิดชอบ (Accountability) เจ้าหน้าที่รัฐต้องรับผิดชอบต่อการทำงาน
4. การมีส่วนร่วม (Participation) ประชาชนมีสิทธิเข้าถึงและมีบทบาทในกระบวนการตัดสินใจ
5. ความเสมอภาค (Equity) ทุกคนได้รับการปฏิบัติอย่างเป็นธรรม
6. ประสิทธิภาพและประสิทธิผล (Effectiveness and Efficiency) ใช้ทรัพยากรให้คุ้มค่าเกิดผลลัพธ์ตามเป้าหมาย

7. การกระจายอำนาจ (Decentralization) เพิ่มอำนาจการตัดสินใจในระดับท้องถิ่น

โดยเฉพาะอย่างยิ่งในบริบทของจังหวัดสงขลา ซึ่งมีลักษณะเฉพาะทั้งด้านสังคม วัฒนธรรม และศาสนา การปกครองที่ดีต้องผสมผสานแนวคิดร่วมสมัยเข้ากับหลักคุณธรรม เช่น การใช้หลักทศพิธราชธรรมควบคู่กับธรรมาภิบาล เพื่อให้เกิดความสมดุลระหว่างประสิทธิภาพและคุณธรรม การมีแนวทางการปกครองที่ดีจะทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถพัฒนาได้อย่างยั่งยืน ได้รับความไว้วางใจจากประชาชนและตอบสนองต่อความเปลี่ยนแปลงของโลกยุคใหม่ได้อย่างเหมาะสม

กล่าวโดยสรุป การปกครองที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสงขลาเป็นแนวทางการบริหารที่ตั้งอยู่บนหลักธรรมาภิบาล ซึ่งประกอบด้วยความโปร่งใส ความรับผิดชอบ การมีส่วนร่วม ความคุ้มค่า การน้อมรับความคิดเห็นและการยึดหลักกฎหมาย องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในสงขลา ซึ่งมีความหลากหลายทั้งด้านเชื้อชาติ ศาสนาและวัฒนธรรม จึงจำเป็นต้องมีระบบบริหารที่เข้าใจความแตกต่างและตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนอย่างเหมาะสม ผู้บริหารท้องถิ่นจำเป็นต้องแสดงบทบาทเป็นผู้นำที่มีคุณธรรม คิดถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าผลประโยชน์ส่วนตน และเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและตรวจสอบการดำเนินงานของหน่วยงาน ความโปร่งใสในการใช้จ่ายงบประมาณและการจัดสรรทรัพยากรจึงเป็นสิ่งสำคัญยิ่ง และการที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดสงขลาจะบรรลุการปกครองที่ดีได้อย่างแท้จริง จำเป็นต้องมีทั้งระบบที่มีประสิทธิภาพและจิตสำนึกที่ดีของผู้ปฏิบัติงานควบคู่กัน การใช้หลักพุทธธรรม เช่น ทศพิธราชธรรมร่วมกับหลักธรรมาภิบาลจะช่วยสร้างการบริหารที่เป็นธรรมและยั่งยืนเป็นที่ยอมรับของประชาชนและส่งผลให้ท้องถิ่นสามารถพัฒนาได้อย่างมีเสถียรภาพในระยะยาว

2.3 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับธรรมาภิบาล

แนวคิดและทฤษฎีธรรมาภิบาลเป็นรากฐานสำคัญของการปกครองที่โปร่งใส ตรวจสอบได้ และยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง เมื่อผสมผสานกับหลักทศพิธราชธรรมซึ่งเน้นคุณธรรมของผู้ปกครอง ยิ่งส่งเสริมการบริหารที่มีจริยธรรมและความยั่งยืน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสงขลา จึงสามารถพัฒนาไปสู่การปกครองที่ดีอย่างแท้จริง โดยมีเนื้อหาเกี่ยวกับธรรมาภิบาลดังนี้

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 ให้ความหมายของคำว่า ธรรมาภิบาล หมายถึง การบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี เป็นแนวทางสำคัญในการจัดระเบียบให้สังคม ทั้งภาครัฐภาคธุรกิจเอกชนและภาคประชาชน ครอบคลุมไปถึงฝ่ายวิชาการฝ่ายปฏิบัติการฝ่ายราชการและฝ่ายธุรกิจสามารถอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข มีความรู้ความสามารถและร่วมกันเป็นพลังก่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน และเป็นส่วนเสริมความเข้มแข็งหรือสร้างภูมิคุ้มกันแก่ประเทศเพื่อบรรเทาป้องกันหรือแก้ไขเยียวยาภาวะวิกฤติภัยอันตรายที่หากมีมาในอนาคตเพราะสังคมจะรู้สึกถึงความยุติธรรม ความโปร่งใสและความมีส่วนร่วม อันเป็นคุณลักษณะสำคัญของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และการปกครองแบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นพระประมุข สอดคล้องกับความเป็นไทย รัฐธรรมนูญและกระแสโลกยุคปัจจุบัน (ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542, หน้า 26)

ธรรมาภิบาล (Good Governance) หมายถึง การบริหารจัดการทรัพยากรทางเศรษฐกิจและสังคม เพื่อการพัฒนาประเทศ โดยเชื่อมโยงองค์ประกอบทั้ง 3 ส่วนของสังคมเข้าด้วยกันคือ ภาครัฐ ภาคเอกชนและภาคประชาสังคมและให้มีการสนับสนุนซึ่งกันและกันอย่างสร้างสรรค์ ก่อให้เกิดความสัมพันธ์ระหว่างเศรษฐกิจ สังคมและการเมืองอย่างสมดุลซึ่งจะส่งผลให้สังคมดำรงอยู่ร่วมกันอย่างสันติ ตลอดจนมีการใช้อำนาจในการบริหารราชการแผ่นดินให้มีความแข็งแกร่ง มีประสิทธิภาพ มีคุณภาพ มีความโปร่งใส ยุติธรรมและสามารถตรวจสอบได้ซึ่งจะส่งผลให้การพัฒนาประเทศเป็นไปอย่างมั่นคง ยั่งยืนและมีเสถียรภาพ ตลอดจนวิธีการดำเนินการที่ดีในการจัดการองค์การอย่างมีคุณธรรม จริยธรรม ภายใต้การดำเนินงานด้วยความโปร่งใส รับผิดชอบ สามารถตรวจสอบได้ มุ่งประโยชน์สุขให้เกิดกับประชาชนและการมุ่งจัดสรรทรัพยากรขององค์การอย่างคุ้มค่าเป็นระบบตามกฎหมาย มีการดำเนินงานที่เป็นระเบียบ มีประสิทธิภาพ เสมอภาคและเป็นธรรม ประชาชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานก่อให้เกิดการตอบสนองต่อความต้องการของส่วนรวม ตลอดจนมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ตามภารกิจขององค์การ วิธีการดำเนินงานประกอบด้วยหลักประสิทธิผล ประสิทธิภาพ การตอบสนอง การรับผิดชอบต่อหลักความโปร่งใส การมีส่วนร่วม การกระจายอำนาจ นิติธรรม ความเสมอภาคและหลักมุ่งเน้นฉันทามติ (ศิริประภา พัดลม, 2564, หน้า 9-10)

ธรรมาภิบาล เริ่มถูกนำมาใช้ตั้งแต่ช่วงต้นทศวรรษ 1990 โดยปรากฏในรายงานของธนาคารโลก (World Bank) และเอกสารของกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (IMF) ซึ่งทั้งสององค์การระหว่างประเทศนี้ต่างมองว่า Good Governance เป็นรากฐานสำคัญในการฟื้นฟูเศรษฐกิจของประเทศที่ได้รับความช่วยเหลือทางการเงิน เนื่องจากทั้งธนาคารโลกและ IMF ต้องรับผิดชอบต่อผู้ถือครองเงินทุน จึงกำหนดให้ประเทศที่ได้รับการสนับสนุนทางการเงินต้องดำเนินการสร้างธรรมาภิบาลในระบบการบริหารและปฏิบัติตามนโยบายสาธารณะที่ตกลงไว้ในสัญญาอย่างเคร่งครัดเพื่อให้การ

พัฒนาเศรษฐกิจกลับคืนสู่เสถียรภาพได้อย่างรวดเร็วและยั่งยืนในระยะยาว สังคมที่มีหลักธรรมาภิบาลจะเป็นสังคมที่มีความเข้มแข็ง มั่นคงและสมดุลในการบริหารบ้านเมือง อีกทั้งยังสามารถรับมือกับวิกฤตการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ธนาคารโลกได้ให้นิยามคำว่า Governance หมายถึง กระบวนการที่ภาครัฐใช้ในการจัดการทรัพยากรของประเทศ ทั้งในด้านเศรษฐกิจและสังคมเพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน ซึ่งแนวคิดเรื่องธรรมาภิบาลหรือที่เรียกอีกอย่างว่า ธรรมรัฐ, การบริหารจัดการที่ดี, หรือ การพัฒนาประชาธิปไตย หมายถึง การพัฒนาให้รัฐและประชาชนมีความเข้าใจซึ่งกันและกัน มีความรับผิดชอบและร่วมมือกันอย่างเอื้ออาทร เพื่อให้ทุกภาคส่วนในสังคมดำเนินความสัมพันธ์ในเชิงสร้างสรรค์ เสริมสร้างศักยภาพซึ่งกันและกัน การสร้างธรรมาภิบาลยังเกี่ยวข้องกับการส่งเสริมสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาประชาธิปไตย ไม่ว่าจะเป็นการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชน การจัดการกับความขัดแย้งด้วยสันติวิธี การเสริมพลังทางสังคม การสร้างภาคีความร่วมมือ การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน การบริหารงานที่โปร่งใส การกำหนดนโยบายสาธารณะอย่างเหมาะสมและการสร้างพันธมิตรเพื่อกำหนดระเบียบวาระแห่งชาติ (พระเรืองเดช โชติธมโมและคณะ, 2562, หน้า 15)

สรุป ธรรมาภิบาล หมายถึง หลักการบริหารจัดการที่ดี ซึ่งมุ่งเน้นความโปร่งใส ตรวจสอบได้ มีคุณธรรม มีส่วนร่วม และรับผิดชอบต่อสังคมอย่างแท้จริง เป็นแนวทางที่ช่วยให้องค์กรหรือรัฐสามารถบริหารงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นธรรม สร้างความเชื่อมั่นแก่ประชาชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ทั้งยังส่งเสริมให้เกิดความสมดุลและยั่งยืนในทุกมิติของการพัฒนา โดยยึดประโยชน์ของส่วนรวมเป็นสำคัญ เป็นรากฐานของการสร้างสังคมที่เข้มแข็งและมีเสถียรภาพในระยะยาว

ในส่วนขององค์ประกอบของ หลักธรรมาภิบาล รัฐบาลโดยสำนักนายกรัฐมนตรีได้เริ่มดำเนินการส่งเสริมการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี โดยได้ออกระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 ซึ่งประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ 10 สิงหาคม พ.ศ. 2542 และมีผลบังคับใช้กับหน่วยงานของรัฐตั้งแต่วันที่ 11 สิงหาคม พ.ศ. 2542 เป็นต้นไป โดยระเบียบนี้กำหนดให้หน่วยงานของรัฐทุกแห่งยึดถือหลักธรรมาภิบาล 6 ประการในการบริหารงานได้แก่

1. หลักนิติธรรม หมายถึง การมีกฎหมายและระเบียบข้อบังคับที่ทันสมัย เป็นธรรมและได้รับการยอมรับจากสังคม อันนำไปสู่การปฏิบัติตามกฎหมายโดยสมัครใจของประชาชน ซึ่งถือเป็นการปกครองภายใต้กฎหมายไม่ใช่การใช้อำนาจตามอำเภอใจ
2. หลักคุณธรรมคือ การยึดมั่นในความถูกต้องและความดี โดยเน้นให้เจ้าหน้าที่ของรัฐปฏิบัติหน้าที่อย่างซื่อสัตย์และมีจริยธรรม เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีแก่สังคม พร้อมทั้งส่งเสริมให้ประชาชนร่วม

พัฒนาตนเองให้เป็นคนดี ซื่อสัตย์ ขยัน อดทน มีวินัยและประกอบอาชีพสุจริต จนกลายเป็นคุณลักษณะประจำชาติ

3. หลักความโปร่งใส คือ การสร้างความไว้วางใจในสังคมโดยการปรับปรุงกระบวนการทำงานขององค์กรต่าง ๆ ให้มีความชัดเจน เปิดเผยข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะด้วยภาษาที่เข้าใจง่ายเพื่อให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลได้โดยสะดวกและสามารถตรวจสอบได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. หลักความมีส่วนร่วม คือ การเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีบทบาทในการรับรู้ แสดงความคิดเห็นและมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับประเด็นสำคัญของประเทศ ไม่ว่าจะผ่านช่องทางต่าง ๆ เช่น การรับฟังความคิดเห็น การจัดเวทีสาธารณะหรือการทำประชาคมติ

5. หลักความรับผิดชอบ คือ การตระหนักในสิทธิหน้าที่ ความสำนึกในความรับผิดชอบต่อสังคม การใส่ใจในปัญหาสาธารณะของบ้านเมืองและกระตือรือร้นในการแก้ปัญหา ตลอดจนการเคารพในการแสดงความคิดเห็นที่แตกต่างและความกล้าที่จะยอมรับผลจากการกระทำของตน

6. หลักความคุ้มค่า คือ การบริหารและใช้ทรัพยากรที่มีข้อจำกัด เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนร่วม โดยรณรงค์ให้คนไทยมีความประหยัดใช้ของอย่างคุ้มค่าสร้างสรรค์ สินค้าบริการที่มีคุณภาพสามารถแข่งขันได้ในเวทีโลกและรักษาพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติให้สมบูรณ์ยั่งยืน (ศิริประภา พัดลม, 2564, หน้า 10-11)

ทั้งนี้ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 หมวด ๓ มาตรา 74 วรรคหนึ่ง “บุคคลผู้เป็นข้าราชการ ลูกจ้างของหน่วยราชการหน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจหรือเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐมีหน้าที่ดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมาย เพื่อรักษาผลประโยชน์ส่วนร่วม เพื่ออำนวยความสะดวกและให้บริการแก่ประชาชนตามหลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี” โดยรัฐต้องดำเนินการตามแนวนโยบายในด้านการบริหารราชการแผ่นดินโดยพัฒนาระบบงานภาครัฐ มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพ คุณธรรมและจริยธรรมของเจ้าหน้าที่ ควบคู่ไปกับการปรับปรุงรูปแบบและวิธีการทำงานเพื่อให้การบริหารราชการแผ่นดินเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพพร้อมทั้งส่งเสริมให้หน่วยงานของรัฐให้หลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีเป็นแนวทางในการปฏิบัติราชการและจัดระบบงานราชการและงานของรัฐเพื่อให้การจัดทำและการให้บริการสาธารณะเป็นไป อย่างรวดเร็วมีประสิทธิภาพ โปร่งใสและตรวจสอบได้ โดยคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนโดยนำหลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีที่นำมาปรับใช้ในหน่วยงานภาครัฐประกอบด้วย 10 หลักการได้แก่

1. หลักประสิทธิผล
2. หลักประสิทธิภาพ
3. หลักการตอบสนอง
4. หลักการรับผิดชอบ
5. หลักความโปร่งใส

6. หลักการมีส่วนร่วม
7. หลักการกระจายอำนาจ
8. หลักนิติธรรม
9. หลักความเสมอภาค
10. หลักมุ่งเน้นฉันทามติ

ประเด็นต่อมา โครงสร้างและกระบวนการของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (Structure and Process) ที่จะนำไปสู่เป้าหมายความเป็นธรรมและสันติสุขได้จะต้องเน้นโครงสร้างและกระบวนการที่วางกฎเกณฑ์ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ การเมืองและสังคมของประเทศที่ทุกภาคไม่ว่าจะเป็นภาครัฐ ภาคธุรกิจเอกชนหรือภาคประชาสังคม ภาคปัจเจกชนและครอบครัว มีส่วนร่วมกับการบริหารจัดการประเทศเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาไปข้างหน้า (พระเรื่องเดช โชติธมโมและคณะ, 2562, หน้า 17-18)

1. กฎเกณฑ์ดังกล่าวอาจประกอบด้วย รัฐธรรมนูญ กฎหมาย กฎ ข้อบังคับ รวมทั้งธรรมเนียม ประเพณีทางศาสนา ศีลธรรมและจริยธรรม เพราะกฎเกณฑ์ดังกล่าวจะสร้าง สิทธิและการยอมรับของแต่ละภาคส่วน

2. กระบวนการที่มีธรรมาภิบาลต้องมีลักษณะสำคัญ 4 ประการคือ การมีส่วนร่วมของสาธารณชน (Public Participation) ความสุจริตและโปร่งใส (Honesty and Transparency) พันธะความรับผิดชอบต่อสังคม (Accountability) และ กฎเกณฑ์ที่ยุติธรรมและชัดเจน (Fair Legal Framework and Predictability)

สาระของการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีหรือธรรมาภิบาล (Substance) คือ การบริหารจัดการทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง ต้องสร้างความสมดุลระหว่างองค์ประกอบต่าง ๆ ของสังคมให้ดำรงอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขและสังคมมีเสถียรภาพ ความสมดุลที่สำคัญคือ การจัดสรรทรัพยากรของสังคมให้ทุกภาคมีส่วนได้ ที่เหมาะสมและยอมรับได้ ซึ่งจะขึ้นอยู่กับปัจจัยคือ

1. โครงสร้างหรือกระบวนการที่ทุกภาคส่วน มีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจเพื่อจัดสรรทรัพยากร
2. เครื่องมือที่ใช้คือ กฎหมายต้องยุติธรรม

สรุป องค์ประกอบของธรรมาภิบาล ประกอบด้วยหลักสำคัญที่ช่วยให้การบริหารจัดการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นธรรมได้แก่ 1) หลักนิติธรรม คือ การยึดถือกฎหมายเป็นหลักในการปกครอง โดยทุกคนต้องอยู่ภายใต้กฎหมายเดียวกันอย่างเสมอภาคและเป็นธรรม 2) หลักคุณธรรม คือ การยึดมั่นในความซื่อสัตย์ สุจริต มีจริยธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ทั้งในภาครัฐและเอกชน 3) หลักความโปร่งใสคือ การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารอย่างตรงไปตรงมา ตรวจสอบได้และส่งเสริมการทำงานอย่างเปิดเผย 4) หลักความมีส่วนร่วมคือ การเปิดโอกาสให้ประชาชนหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

เข้ามามีบทบาทในการตัดสินใจหรือร่วมเสนอความคิดเห็น 5) หลักความรับผิดชอบคือ การที่ผู้มีอำนาจหรือผู้บริหารต้องรับผิดชอบต่อผลการตัดสินใจและการกระทำของตนอย่างชัดเจน 6) หลักความคุ้มค่าคือ โดยการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุดเพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างคุ้มค่าองค์ประกอบเหล่านี้มีบทบาทสำคัญในการสร้างความไว้วางใจต่อระบบการบริหารและส่งเสริมการพัฒนาอย่างมั่นคงและยั่งยืนในทุกระดับของสังคม

ส่วนประโยชน์ของการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารจัดการธรรมาภิบาลเป็นหลักหลักการที่มีความสำคัญของการปกครอง ไม่ว่าจะเป็นภาครัฐ ภาคเอกชนหรือภาคประชาชน เนื่องจากธรรมาภิบาลเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติต่อกันและเป็นแนวทางในการจัดระเบียบเพื่อให้ทุกภาคส่วนสามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างสงบสุข ตั้งอยู่ในความถูกต้อง เป็นธรรม ดังนั้นการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารจัดการจึงมีประโยชน์ดังต่อไปนี้ (ศิริประภา พัดลม, 2564, หน้า 17-18)

1. ประโยชน์ที่มีต่อองค์กร

1.1 ช่วยให้องค์กรมีระบบบริหารจัดการที่คล่องตัว ทันต่อสถานการณ์ และสามารถปรับตัวเข้ากับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ การเมือง และสังคม ทั้งภายในประเทศและในระดับสากล

1.2 ส่งเสริมให้การบริหารขององค์กรมีระบบ กลไก และแนวทางที่ชัดเจน โปร่งใส และเป็นมาตรฐานส่งผลให้เกิดความน่าเชื่อถือและสร้างศรัทธาจากผู้เกี่ยวข้อง

1.3 ช่วยให้องค์กรสามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด ตรงตามภารกิจที่ได้รับมอบหมายและเกิดความคุ้มค่าในการใช้ทรัพยากร

2. ประโยชน์ที่มีต่อประชาชนและผู้บริหาร

2.1 ประชาชนและผู้รับบริการจะได้รับการให้บริการที่สะดวก รวดเร็วและมีประสิทธิภาพ โดยลดขั้นตอนที่ไม่จำเป็นและสามารถตอบสนองต่อความต้องการได้ดียิ่งขึ้น

2.2 ทำให้การบริหารภาครัฐมีความถูกต้อง เหมาะสมและมีคุณภาพ พร้อมปรับตัวรับกับการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อม ส่งผลให้ประชาชนมีความเป็นอยู่ที่ดีและมีคุณภาพชีวิตที่สูงขึ้น

2.3 สนับสนุนให้ระบบการบริหารและการตัดสินใจของหน่วยงานรัฐมีความโปร่งใส ตรวจสอบได้ เสมอภาคและเป็นธรรมซึ่งจะช่วยเสริมสร้างความเชื่อมั่นและศรัทธาจากประชาชนและผู้รับบริการ

3. ประโยชน์ที่มีต่อสังคมและประเทศชาติ

3.1 ทำให้การบริหารภาครัฐมีความโปร่งใสและยุติธรรม ส่งผลให้เกิดความเป็นธรรมในสังคม

3.2 ส่งเสริมความเข้มแข็งของสังคม นำไปสู่สังคมที่มีเสถียรภาพและช่วยลดปัญหาความรุนแรงที่เกิดขึ้นในสังคม

3.3 ช่วยลดปัญหาการทุจริตคอร์รัปชัน ซึ่งจะทำให้ประเทศสามารถลดค่าใช้จ่ายในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3.4 ส่งเสริมให้ภาครัฐ เอกชนและภาคประชาชนอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข ด้วยความร่วมมือกันอย่างสร้างสรรค์ ซึ่งนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนและสร้างภูมิคุ้มกันให้แก่ประเทศ

3.5 ทำให้หน่วยงานของรัฐมีภาพลักษณ์ที่ดี ได้รับความไว้วางใจจากประชาชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งในและต่างประเทศ อันเป็นปัจจัยสำคัญต่อการพัฒนาประเทศอย่างมั่นคงและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันในระดับสากล

กล่าวโดยสรุป หลักธรรมาภิบาลเพื่อการปกครองที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสงขลาเป็นแนวคิดสำคัญที่นำมาใช้ในการบริหารจัดการภาครัฐ โดยเน้นการบริหารที่โปร่งใส มีความรับผิดชอบ ตรวจสอบได้และเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วม ในบริบทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสงขลา ซึ่งมีบทบาทในการพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนในพื้นที่ จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องยึดหลักธรรมาภิบาลในการดำเนินงาน ทั้งในด้านการจัดสรรงบประมาณ การให้บริการสาธารณะและการวางแผนพัฒนาอย่างยั่งยืน จังหวัดสงขลาเป็นพื้นที่ที่มีความหลากหลายทางชาติพันธุ์ ศาสนาและวัฒนธรรม ดังนั้นการบริหารท้องถิ่นจึงต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานของความเป็นธรรมและความเข้าใจบริบทของชุมชนอย่างลึกซึ้ง หลักธรรมาภิบาลจะช่วยให้การบริหารเกิดความไว้วางใจจากประชาชน มีการรับฟังความคิดเห็นและสามารถตอบสนองต่อความต้องการของชุมชนได้อย่างแท้จริง ซึ่งการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสงขลา ไม่เพียงแต่สร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้แก่องค์กร แต่ยังเป็นการเสริมสร้างความเข้มแข็งของประชาธิปไตยในระดับฐานรากและทำให้เกิดการพัฒนาที่มีความต่อเนื่อง ยั่งยืนและมีคุณธรรมควบคู่ไปกับประสิทธิภาพในการบริหารบ้านเมือง

2.4 หลักทศพิธราชธรรม

หลักทศพิธราชธรรมเป็นแนวทางจริยธรรมของผู้นำที่มุ่งเน้นความเมตตา ความเสียสละและความยุติธรรม การบูรณาการหลักธรรมนี้สู่การบริหารท้องถิ่นช่วยเสริมสร้างความโปร่งใสและจิตสำนึกในการรับใช้ประชาชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสงขลาจึงสามารถยกระดับการปกครองให้มีคุณธรรมและเป็นที่เชื่อมั่นของสังคมดังนี้ (ขุ.ชา. 28/240/86)

โดย ราชธรรม 10 หรือ ทศพิธราชธรรม (ธรรมของพระราชา, กิจวัตรที่พระเจ้าแผ่นดินควรประพฤติ, คุณธรรมของผู้ปกครองบ้านเมือง, ธรรมของนักปกครอง - virtues or duties of the king; royal virtues; virtues of a ruler)

1. ทาน (การให้ คือ สละทรัพย์สินของ บำรุงเลี้ยง ช่วยเหลือประชาราษฎร์และบำเพ็ญสาธารณประโยชน์ - charity; liberality; generosity)
2. ศีล (ความประพฤติดีงาม คือ สำรวมกายและวจีหาวรร ประกอบแต่การสุจริต รักษากิตติคุณ ให้ควรเป็นตัวอย่างและเป็นทีเคารพนับถือของประชาราษฎร์ มิให้มีข้อที่ใครจะดูแคลน - high moral character)
3. บริจาคะ (การบริจาค คือ เสียสละความสุขสำราญ เป็นต้น ตลอดจนชีวิตของตน เพื่อประโยชน์สุขของประชาชน และความสงบเรียบร้อยของบ้านเมือง - self-sacrifice)
4. อาชวะ (ความซื่อตรง คือ ซื่อตรงทรงสัตย์ไว้มารยา ปฏิบัติภารกิจโดยสุจริต มีความจริงใจ ไม่หลอกลวงประชาชน - honesty; integrity)
5. มัทวะ (ความอ่อนโยน คือ มีอัธยาศัย ไม่เย่อหยิ่งหยาบคายกระด้างถอ้งค์ มีความงามสง่าเกิดแต่ท่วงทีกิริยาสุภาพนุ่มนวล ละมุนละไม ให้ได้รับความรักภักดี แต่มีขาคายำเกรง - kindness and gentleness)
6. ตปะ (ความทรงเดช คือ แผดเผากิเลสตัณหา มิให้เข้ามาครอบงำอำยิจิต ระวังยับยั้งข่มใจได้ ไม่ยอมให้หลงใหลหมกมุ่นในความสุขสำราญและความปรนเปรอ มีความเป็นอยู่สม่ำเสมอ หรืออย่างสามัญ มุ่งมั่นแต่จะบำเพ็ญเพียรทำกิจให้บริบูรณ์ - austerity; self-control; non-indulgence)
7. อักโธระ (ความไม่โกรธ คือ ไม่กริ้วกราดลุอำนาจความโกรธ จนเป็นเหตุให้วินิจฉัยความและกระทำการต่างๆ ผิดพลาดเสียธรรม มิเมตตาประจำใจไว้ระงับความเคืองขุ่น วินิจฉัยความและกระทำการด้วยจิตอันราบเรียบเป็นตัวของตนเอง - non-anger; non-fury)
8. อวิหิงสา (ความไม่เบียดเบียน คือ ไม่บีบบังคับกดขี่ เช่น เก็บภาษีขูดรีด หรือเกณฑ์แรงงานเกินขนาด ไม่หลงระเหิรอำนาจ ขาดความกรุณา หาเหตุเบียดเบียนลงโทษอาชญาแก่ประชาราษฎร์ผู้ใด เพราะอาศัยความอาฆาตเกลียดชัง - non-violence; non-oppression)
9. ชันติ (ความอดทน คือ อดทนต่องานที่ตรากตรำ ถึงจะลำบากกายเหนื่อยหน่ายเพียงไร ก็ไม่ท้อถอย ถึงจะถูกข่มขู่ด้วยคำเสียดสีถากถางอย่างไร ก็ไม่หมดกำลังใจ ไม่ยอมละทิ้งกรณีย์ที่บำเพ็ญโดยชอบธรรม - patience; forbearance; tolerance)
10. อวิโรธนะ (ความไม่คลาดธรรม คือ วางองค์เป็นหลักหนักแน่นในธรรม คงที่ ไม่มีความเอนเอียงหวั่นไหวเพราะถ้อยคำที่ร้าย ลากสักการะหรืออิฏฐารมณ์ อนิฏฐารมณ์ใด ๆ สติมั่นในธรรมทั้งส่วนยุติธรรม คือ ความเที่ยงธรรม ก็ดี นิติธรรม คือ ระเบียบแบบแผนหลักการปกครอง ตลอดจนขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงาม ก็ดี ไม่ประพฤติให้เคลื่อนคลาดวิบัติไป - non-opposition; non-deviation from righteousness; conformity to the law)

ราชธรรม 10 นี้ พึงจดจำง่าย ๆ โดยคาถาในบาลี ดังนี้

ทานํ สีลํ ปริจจาคํ อาชชวํ มททวํ ตปํ
อกุโธ อวิหีสนจ ขนติณจ อวิโรธนํ.

ทั้งนี้จากการศึกษาจากเอกสารของ มนต์เขียน มนตราภิบุลย์ และ วาริณี โสภางกร (2564, หน้า 49-58) เกี่ยวกับหลักทศพิธราชธรรม มีดังนี้

1. ทาน หมายถึง การให้ การเผื่อแผ่ด้วย มีใจประกอบด้วยเมตตาและกรุณา พร้อมทั้งจะช่วยเหลือตลอดเวลา โดยลักษณะทานแบ่งออกเป็น 2 ประการ คือ อามิสทาน/วัตถุทาน การให้ทรัพย์สินวัตถุสิ่งของต่าง ๆ เพื่อช่วยเหลือประชาชน รวมทั้งการบำเพ็ญสาธารณประโยชน์ต่าง ๆ เป็นการให้เพื่อสงเคราะห์อนุเคราะห์ให้พ้นจากความทุกข์ยากลำบากที่ประชากรราษฎรเผชิญอยู่ เป็นการช่วยเหลือ บรรเทาความเดือดร้อนให้เบาบางลง ส่วนธรรมทาน/วิทยาทาน การให้ธรรมเป็นทานหรือการให้ความรู้เป็นทานเป็นการให้ที่มีคุณค่ามากที่สุด เพราะเป็นการให้แบบต่อยอดจากวัตถุทาน เป็นการให้ความรู้ความเข้าใจหลักการ แนวทางหรือนโยบายปฏิบัติเพื่อพัฒนาตนเองให้กับผู้ได้ปกครองนำไปปฏิบัติให้เกิดผลอย่างยั่งยืน

2. สีล หมายถึง กฎระเบียบ ข้อบังคับหรือข้อบัญญัติทางพระพุทธศาสนาที่กำหนดการปฏิบัติกายและวาจา เช่น สีล 5 สีล 8 เป็นต้น การรักษากายวาจาให้เรียบร้อยความประพฤติเรียบร้อยดีงาม การสำรวมระวังรักษาพฤติกรรมทางกายและทางวาจาให้ถูกต้องเรียบร้อยดีงาม ทั้งที่เป็นอดีตติดสมบัติ คือ คุณสมบัติความดีงามส่วนตัว และปรกติปฏิบัติ คือ ปฏิบัติเพื่อประโยชน์ส่วนรวม รวมทั้งกฎหมายที่บังคับใช้ในบ้านเมืองด้วย

3. ปริจจาคะ หมายถึง ความเสียสละความสุขความสบายส่วนตัวเพื่อประโยชน์สุขส่วนรวม หรือ เพื่อประโยชน์สุขของประชาชนสมาชิกในสังคมและความสงบเรียบร้อยของบ้านเมือง เป็นการสละความเห็นแก่ตัว เป็นความ ไม่เห็นแก่ตัวของผู้ปกครอง มุ่งตรงต่อปรกติปฏิบัติคือยึดประโยชน์สุขของคนที่อยู่ใต้ปกครองเป็นที่ตั้ง

4. อาชชวะ หมายถึง ความซื่อตรงคือความซื่อสัตย์สุจริต ตั้งตนอยู่ในโปรงใส สามารถตรวจสอบได้ ไม่ประพฤติทุจริต ไม่คดโกง ไม่คอร์รัปชัน สุจริตต่อตนเอง ต่อบ้านเมือง สุจริตต่อประชาชนและสุจริตต่อหน้าที่ที่รับผิดชอบ เป็นคุณสมบัติที่สำคัญของผู้ปกครอง เพราะถ้าผู้ปกครองไม่มีความซื่อตรงไม่ซื่อสัตย์ มีพฤติกรรมที่ขบถคดโกง ทุจริตคอร์รัปชัน เสียแล้ว การบริหารกิจการบ้านเมืองก็จะเกิดความล้มเหลว ไม่เป็นไปเพื่อความเจริญของบ้านเมือง มีแต่ความเดือดร้อนไปทุกหย่อมหญ้า

5. มัททวะ หมายถึง ความอ่อนโยน เป็นการปฏิบัติต่อคนอื่นด้วยความอ่อนโยนสุภาพเรียบร้อย ไม่เย่อหยิ่ง หลงตัวเอง เป็นความแข็งแรงแต่ไม่แข็งกระด้างและมีความอ่อนโยนแต่ไม่

อ่อนแอ เป็นคุณสมบัติของผู้นำหรือผู้ปกครอง ทำให้เป็นผู้ที่น่ารักใคร่และชอบใจของผู้ใต้ปกครอง มีภาวะความเป็นผู้นำสูง

6. ตปะ หมายถึง ความเพียรเป็นเครื่องเผาผลาญเผากิเลส ไม่หลงระเห็จไปกับคำสรรเสริญ เยินยอและความสำเร็จความสำเร็จที่มาพร้อมกับอำนาจวาสนาจนลืมนึกปฏิบัติหน้าที่ให้บริบูรณ์ ผู้ปกครองหรือผู้นำที่มีตปะจะสามารถควบคุมจิตใจให้พอใจกับความเรียบง่าย ไม่ตามใจกิเลสตัณหาของตัวเอง มีความยับยั้งชั่งใจเมื่อถูกความอยากครอบงำได้ ย่อมทำประโยชน์ให้กับส่วนรวมได้มาก

7. อักโกธะ หมายถึง ความไม่โกรธ ไม่เป็นผู้มักโกรธ คือ ไม่กริ้วกราดดุร้ายเมื่อประสบสิ่งที่ไม่ชอบใจ ไม่อุจาดแค้นความโกรธ จนเป็นเหตุให้ทำให้ผู้อื่นได้รับความเดือดร้อน มีเมตตาธรรมประจำใจ ระวังความเคืองขุ่นไว้ในใจ ผู้นำหรือผู้ปกครองต้องเป็นมีจิตใจสงบเยือกเย็น พิจารณาหลักการต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ของส่วนรวมด้วยความละเอียดสุขุมลุ่มลึกประกอบด้วยปัญญา ไม่ขาดสติ

8. อวิหิงสา หมายถึง ความไม่เบียดเบียน ความไม่ทำร้ายประทุษร้ายผู้ใดผู้หนึ่งให้ได้รับความเดือดร้อนไม่ว่าทางกาย ทางวาจาหรือจิตใจ มีความกรุณาคิดจะช่วยเหลือผู้อื่นอยู่เสมอ ไม่หาเรื่องกดขี่ข่มเหงหรือลงอาญาแผ่นดินโดยปราศจากเหตุอันควร มีความหวั่นใจสงสารเมื่อเห็นความทุกข์ของประชาชนและพยายามหาหนทางที่จะแก้ไขปัญหาก็เกิดความยั่งยืนและเป็นรูปธรรมมากที่สุดเพื่อปลดปล่อยความทุกข์เหล่านั้น

9. ขันติ หมายถึง ความอดทน คือทนต่อความลำบากตรากตรำทนต่อทุกขเวทนาทางกาย ความเจ็บปวดต่าง ๆ ทนต่อความเจ็บใจ ทนต่อถ้อยคำร้ายเย้ยหยันหรือคำนิทาว่าร้าย ผู้นำหรือผู้ปกครองที่ดีต้องมีความอดทนสามารถควบคุมอารมณ์ของตนได้ดีในทุกสถานการณ์

10. อวิโรธนะ ความไม่คลาดเคลื่อนผิดจากหลักธรรม เป็นการยึดมั่นในหลักการปกครองหลักนิติรัฐ หลักนิติธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณีต่าง ๆ โดยไม่ประพฤติดปฏิบัติให้เกิดความเสียหายผิดเพี้ยนไปจากหลักการเหล่านั้นไม่มีความลำเอียงเข้าข้างฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง (มนต์เทียมน มนตราภิบุลย์ และ วาริณี โสภาร, 2564, หน้า 49-58)

กล่าวโดยสรุป หลักทศพิธราชธรรมเพื่อการปกครองที่ดีเป็นหลักธรรมที่พระพุทธศาสนามุ่งสอนให้ผู้ปกครองนำไปใช้ในการบริหารและดูแลประชาชนอย่างมีคุณธรรม ประกอบด้วย 10 ประการ ได้แก่ ทาน การให้โดยไม่หวังผลตอบแทน, ศีล การรักษาความประพฤติให้ถูกต้อง, บริจาค การเสียสละประโยชน์ส่วนตนเพื่อส่วนรวม, อาชวะ ความซื่อตรงทั้งวาจาและการกระทำ, มัททวะ ความอ่อนโยน สุภาพอ่อนน้อม, ตปะ ความพากเพียรในการละชั่วทำดี, อักโกธะ การไม่โกรธ ไม่อาฆาต, อวิหิงสา การไม่เบียดเบียนผู้อื่น, ขันติ ความอดทน อดกลั้นและอวิโรธนะ การวางตนเป็นกลาง ยึดถือความยุติธรรม เมื่อนำหลักธรรมเหล่านี้มาประยุกต์ใช้ในการปกครองจะช่วยให้ผู้บริหารท้องถิ่นมีแนวทางในการตัดสินใจที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของความเมตตา โปร่งใสและยุติธรรม อันจะนำไปสู่การบริหารที่ประชาชนไว้วางใจ มีส่วนร่วมและเกิดความเชื่อมั่นในระบบท้องถิ่น โดยเฉพาะในจังหวัด

สงขลา ซึ่งมีความหลากหลายของสังคมและวัฒนธรรม หลักทศพิธราชธรรมสามารถช่วยเสริมสร้างความสมานฉันท์และความยั่งยืนในการพัฒนาท้องถิ่นได้อย่างมีคุณธรรมและธรรมาภิบาล

สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ (ป.อ. ปยุตฺโต) (2560, หน้า 25-27) ได้กล่าวว่า ทศพิธราชธรรม (ธรรมของพระราชา) 10 ประการดังนี้

1. ทาน อวยทาน คือ พระราชทานทรัพย์สิ่งของ บำรุงเลี้ยง ช่วยเหลือประชาราษฎร์และบำเพ็ญสาธารณประโยชน์

2. ศีล รักษาศีล คือ สำรวมกายและวาจา ประกอบการที่ต้งามสุจริตรักษากิตติคุณให้ควรเป็นแบบอย่าง และเป็นที่เคารพนับถือของประชาราษฎร์ มิให้มีข้อที่ใครจะดูแคลน

3. ปริจาคะ เสียสละได้ คือ เสียสละความสุขสำราญ เป็นต้น ตลอดจนชีวิตของตนได้เพื่อประโยชน์สุขของประชาชนและความสงบเรียบร้อยของบ้านเมือง

4. อาชวะ มีใจซื่อตรง คือ ซื่อตรงทรงสัตย์ไ้มารยา ปฏิบัติภารกิจโดยสุจริต มีความจริงใจ ไม่หลอกลวงประชาชน

5. มัททวะ ทรงความอ่อนโยน คือ มีอัชฌาสัย ไม่เย่อหยิ่ง หยาบคาย กระด้างถือพระองค์ มีความงามสง่าเกิดแต่ท่วงทีกริยาสุภาพนุ่มนวล ละมุนละไม ให้ได้ความรักภักดี แต่มีขาคายำเกรง

6. ตปะ ทรงเดชข่มกิเลสได้ คือ แผดเผากิเลสตัณหา มิให้เข้ามาครอบครองบงาย่ำยิจิต ระวังยับยั้งข่มใจได้ไม่ยอมหลงใหลหมกหมุ่นในความสุขสำราญและความปรนเปรอมีความเป็นอยู่สม่ำเสมอหรือง่าย ๆ สามัญ มุ่งมั่นแต่จะบำเพ็ญเพียรทำกิจให้บริบูรณ์

7. อักโกธะ ไม่เกรี้ยวโกรธ คือ ไม่กริ้วกราดลุอำนาจความโกรธจนเป็นเหตุให้วินิจฉัยความและกระทำการต่าง ๆ ผิดพลาดเสียธรรม มีเมตตาประจําใจไว้ระงับความเคืองชุ่น วินิจฉัยความและกระทำด้วยจิตอันราบเรียบ ไม่รู้วามเผื่อขาดสติ

8. อวิหิงสา ไม่กดขี่ข่มเหง คือ ไม่บีบบังคับกดขี่ เช่น เก็บภาษีขูดรีดหรือเกณฑ์แรงงานเกินขนาด ไม่หลงเลื่องอำนาจ ขาดความกรุณา หาเหตุเบียดเบียนลงโทษอาชญาแก่ประชาราษฎร์ผู้ใดเพราะอาศัยความอาฆาตเกลียดชัง

9. ขันติ อุดได้ทนได้ คือ อุดทนต่อความลำบากตรากตรำต่อถ้อยคำกระทบกระทั่งถึงจะเหนื่อยยากเพียงไร ก็ไม่ท้อถอย ถึงจะถูกยั่วถูกหยันด้วยคำเสียดสีถากถางอย่างไร ก็ไม่หมดกำลังใจ ไม่ละทิ้งกิจกรณีย์ที่บำเพ็ญโดยชอบธรรม

10. อวิโรธนะ ไม่คลาดธรรม คือ วางองค์เป็นหลักหนักแน่นในธรรมคงที่ไม่เอนเอียงหวั่นไหว เพราะถ้อยคำดีร้าย ลากสักการะหรืออิฏฐารมณ์ อนิฏฐารมณ์ใด ๆ สถิตมั่นในธรรมทั้งส่วนยุติธรรม คือ ความเที่ยงธรรมก็ดี นิติธรรม คือ ระเบียบแบบแผน หลักการปกครองตลอดจนขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงามก็ดี ไม่ประพฤติให้เคลื่อนคลาดวิบัติไป

พลังจิต (2563) กล่าวไว้ว่า หลัก ทศพิธราชธรรมหรือกิจวัตร 10 ประการของพระราชนั้น แม้จะถูกบัญญัติขึ้นเพื่อใช้กับพระมหากษัตริย์และผู้ปกครองแผ่นดิน แต่แท้จริงแล้วสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้กับบุคคลทั่วไป โดยเฉพาะผู้ที่มีหน้าที่บริหารหรือเป็นผู้นำองค์กร ทั้งในภาครัฐและเอกชน เพื่อยกระดับคุณธรรมในการดำรงชีวิตและการปฏิบัติงาน โดยมีหลักธรรมทั้ง 10 ประการดังนี้

1. ทานะ การให้โดยไม่หวังผลตอบแทน ทั้งวัตถุ แรงกาย วาจาและปัญญา เพื่อช่วยเหลือผู้อื่น ด้วยเจตนาบริสุทธิ์
2. ศีละ การประพฤติตนให้อยู่ในกรอบศีลธรรม เว้นการกระทำชั่วทั้งทางกายและวาจาและเคารพในจารีตประเพณี
3. บริจาคะ การเสียสละประโยชน์ส่วนตนเพื่อส่วนรวม แม้กระทั่งสิ่งมีค่าหรือชีวิตเพื่อรักษาความถูกต้องและคุณธรรม
4. อาชวะ ความซื่อตรง จริ่งใจ ไม่หลอกลวง ปฏิบัติงานด้วยความโปร่งใส “ใจซื่อ มือสะอาด”
5. มัททวะ ความอ่อนโยน อ่อนน้อม สุภาพ ทั้งในกิริยาและจิตใจ เพื่อเสริมสร้างความรัก ความสามัคคีในหมู่คณะ
6. ตบะ ความเพียรและความมุ่งมั่น ไม่ปล่อยตนให้หลงใหลในกิเลส ทุ่มเทเพื่อหน้าที่และใช้คุณธรรมขัดความชั่ว
7. อักโกธะ ความไม่โกรธ ไม่ปล่อยให้อารมณ์ครอบงำ มีเมตตาและตัดสินใจด้วยเหตุผล ไม่ใช่อารมณ์
8. อวิหิงสา การไม่เบียดเบียน ไม่ทำร้ายผู้อื่น ไม่กดขี่ประชาชนและดำรงความเมตตาในทุกการกระทำ
9. ขันติ ความอดทนต่อทุกสถานการณ์ ไม่ย่อท้อต่อความยากลำบากหรือคำตำหนิและอดกลั้นต่ออารมณ์ตนเอง
10. อวิโรธนะ ความมั่นคงในหลักธรรม ไม่เอนเอียงตามอคติหรืออารมณ์ ยึดมั่นในกฎหมายและระเบียบอันเป็นธรรม

หลักทศพิธราชธรรมจึงไม่ใช่เพียงข้อปฏิบัติสำหรับพระมหากษัตริย์เท่านั้น แต่เป็นแนวทางสำคัญที่ผู้นำทุกระดับควรยึดถือเพื่อสร้างการบริหารที่มีคุณธรรมและนำสังคมไปสู่ความสงบสุขอย่างแท้จริง

กล่าวโดยสรุป หลักทศพิธราชธรรมเป็นแนวทางธรรมาธิปไตย 10 ประการที่พระมหากษัตริย์ไทยยึดถือในการปกครอง ซึ่งสามารถประยุกต์ใช้กับการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) เพื่อส่งเสริมการปกครองที่ดี โดยเน้นความเสียสละ ซื่อตรง เมตตาและความยุติธรรม ผู้นำอปท. ควรมีทาน คือ การเสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนรวมและศีลคือ การประพฤติตนอยู่ในหลัก

จริยธรรม การมีอาชีพและมัททวะ ทำให้ประชาชนเชื่อมั่นในความซื่อตรงและอ่อนน้อมของผู้นำ ขณะที่ปะและอักโกระ ช่วยให้ผู้นำสามารถอดทนต่อแรงกดดันและไม่ใช้อารมณ์ในการตัดสินใจ ความอวิหิงสาและขันติ สู่ถึงการไม่ใช้ความรุนแรงและอดกลั้นต่อความแตกต่าง ส่วนอวิโรธนะคือ ความยึดมั่นในหลักการและความยุติธรรม หาก อบท. นำหลักทศพิธราชธรรมมาใช้ในการบริหาร จะนำไปสู่ความเป็นธรรม ความโปร่งใสและความไว้วางใจจากประชาชนในระยะยาว

2.5 แนวคิดเกี่ยวกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

แนวคิดการปกครองส่วนท้องถิ่นเน้นการกระจายอำนาจจากรัฐสู่ประชาชนเพื่อให้ท้องถิ่นสามารถบริหารจัดการตนเองได้อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ การปกครองรูปแบบนี้จึงเป็นกลไกสำคัญในการส่งเสริมประชาธิปไตยและการพัฒนาที่ยั่งยืนจากฐานราก

2.5.1 ความหมาย

การปกครองส่วนท้องถิ่น คือ รูปแบบการบริหารที่ให้อำนาจแก่ประชาชนในพื้นที่ในการจัดการตนเองตามบริบทของท้องถิ่นเป็นกลไกสำคัญในการกระจายอำนาจจากส่วนกลางอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อให้การพัฒนาและบริการสาธารณะตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างแท้จริง โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความหมายดังนี้

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 ตามมาตรา 249 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 ได้กำหนดหลักการสำคัญเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่นดังนี้

1. การปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีอำนาจในการกำหนดนโยบายและดำเนินการต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่น
2. ความเป็นอิสระในการบริหารจัดการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอิสระในการบริหาร การจัดทำบริการสาธารณะ การส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษา การเงินและการคลังและการ กำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
3. การกระจายอำนาจอย่างมีประสิทธิภาพ รัฐต้องดำเนินการให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีรายได้ของตนเองโดยจัดระบบภาษีหรือการจัดสรรภาษีที่เหมาะสม รวมทั้งส่งเสริมและพัฒนาการหา รายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
4. การมีส่วนร่วมของประชาชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องเปิดเผยข้อมูลและรายงาน ผลการดำเนินงานให้ประชาชนทราบ รวมทั้งมีกลไกให้ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และการดำเนินงานต่าง ๆ

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในประเทศไทยหลายฝ่ายต่างจับตามองเพราะนับตั้งแต่รัฐบาลได้ มีความเคลื่อนไหวเรื่องการเลือกตั้งท้องถิ่นที่ผ่านมาทำให้ประชาธิปไตยท้องถิ่นและการเลือกตั้ง

ท้องถิ่นในเวลานี้ถือว่าน่าสนใจอย่างยิ่งไม่แพ้การเมืองระดับชาติ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในประเทศไทยหากยึดตามการจัดระเบียบบริหารราชการแผ่นดินตามหลักการกระจายอำนาจการปกครอง (Decentralization) ได้แบ่งการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นออกเป็น 2 รูปแบบใหญ่คือ (สถาบันพระปกเกล้า, 2567)

1. การปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบทั่วไป เป็นรูปแบบการปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีอยู่ทุกจังหวัดทั่วประเทศได้แก่ องค์กรการบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) เทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.)

2. การปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ เป็นรูปแบบการปกครองที่ไม่เหมือนรูปแบบทั่วไป จะมีรูปแบบเฉพาะและมักเกิดขึ้นในเมืองใหญ่ ซึ่งปัจจุบันนี้ประเทศไทยมีการปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ 2 แห่งได้แก่ กรุงเทพมหานครและเมืองพัทยา

การปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นการกระจายอำนาจจากรัฐที่ให้ความสามารถในการกำหนดนโยบายและปฏิบัติหน้าที่อย่างอิสระตามความเหมาะสม โดยสามารถจัดสรรงบประมาณในการบริหารงานตามอำนาจหน้าที่ของตนเอง รวมถึงการตรากฎหมายหรือระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ของประชาชนในชุมชน โดยการดำเนินการจะขึ้นอยู่กับขนาดและพื้นที่ในการบริหารของแต่ละท้องถิ่น (พระครูธรรมศุต (สุทธิพงษ์ สุทธิวงโนและคณะ, 2564, หน้า 87)

การปกครองส่วนท้องถิ่น (Local Government) ในบริบทของการกระจายอำนาจได้รับการศึกษาและพัฒนาอย่างต่อเนื่องในช่วงปี 2020 เป็นต้นมา โดยนักวิชาการต่างประเทศได้ให้ความสำคัญกับมิติต่าง ๆ ของการกระจายอำนาจดังนี้

การกระจายอำนาจทางการคลัง (Fiscal Decentralization) การมอบอำนาจในการจัดเก็บรายได้และการใช้งบประมาณให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการให้บริการสาธารณะและส่งเสริมการเติบโตทางเศรษฐกิจที่ครอบคลุม (World Bank, 2020)

การกระจายอำนาจทางการเมือง (Political Decentralization) การมอบอำนาจในการตัดสินใจทางการเมืองให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับการเลือกตั้งจากประชาชนเพื่อส่งเสริมประชาธิปไตยและการมีส่วนร่วมของประชาชนในระดับท้องถิ่น (Smoke, 2021, pp.49-60)

ความสัมพันธ์ระหว่างการเมืองและการบริหาร (Political-Administrative Relations): การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหารท้องถิ่นและรัฐบาลส่วนกลาง ซึ่งมีผลต่อความสามารถในการตัดสินใจและการดำเนินนโยบายในระดับท้องถิ่น (Schou & Haug , 2020, pp.1-20)

การศึกษาเหล่านี้ชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการกระจายอำนาจในการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และการส่งเสริมการพัฒนาที่ยั่งยืนในระดับท้องถิ่น

กล่าวโดยสรุป การปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นรูปแบบการบริหารราชการที่เปิดโอกาสให้ท้องถิ่นสามารถปกครองและบริหารตนเองได้อย่างอิสระภายใต้กรอบของกฎหมาย โดยมีวัตถุประสงค์

เพื่อให้การบริหารงานภาครัฐมีประสิทธิภาพและตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนในพื้นที่ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีหลายระดับ เช่น องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบล รวมถึงรูปแบบพิเศษ เช่น กรุงเทพมหานครและเมืองพัทยา การปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่ในการพัฒนาท้องถิ่น จัดสรรงบประมาณและให้บริการสาธารณะแก่ประชาชนในพื้นที่ โดยประชาชนสามารถมีส่วนร่วมผ่านการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่น ระบบนี้ช่วยลดภาระของรัฐบาลกลางและทำให้การพัฒนาท้องถิ่นเป็นไปอย่างเหมาะสมและยั่งยืน อย่างไรก็ตามการบริหารต้องเป็นไปอย่างโปร่งใส ตรวจสอบได้และคำนึงถึงประโยชน์ของประชาชนเป็นหลัก

2.5.2 วัตถุประสงค์ของการปกครองส่วนท้องถิ่น

วัตถุประสงค์ของการปกครองส่วนท้องถิ่นคือ การกระจายอำนาจให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารและพัฒนาพื้นที่ของตนเอง เพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการจัดบริการสาธารณะและแก้ไขปัญหาอย่างตรงจุด ทั้งยังเป็นการส่งเสริมประชาธิปไตยรากฐานอย่างยั่งยืน โดยวัตถุประสงค์ของการปกครองส่วนท้องถิ่นคือ (พระเรื่องเดช โชติธรมโม (เสียงเพรา) และคณะ, 2561, หน้า 25-39)

1. การให้บริการในกรณีที่บุคคลหรือเอกชนไม่สามารถจัดทำหรือไม่อยู่ในสถานะที่จะให้บริการได้ เช่น การให้ความคุ้มครองความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน การจัดหาสวัสดิการหรือการสร้างความสะดวกในการดำเนินชีวิต ซึ่งรัฐบาลหรือหน่วยงานปกครองท้องถิ่นจะต้องรับผิดชอบในการให้บริการเหล่านี้

2. การแก้ไขปัญหาความขัดแย้งที่อาจเกิดขึ้นจากความคิดเห็นหรือผลประโยชน์ที่แตกต่างกันของบุคคล การขัดแย้งอาจเกิดขึ้นในลักษณะของการอภิปรายถกเถียงที่มีเหตุผล การโต้แย้งที่รุนแรงหรือการใช้วิธีการที่ไม่เป็นธรรม เช่น การตัดสินบนหรือการต่อสู้ ซึ่งในกรณีนี้รัฐบาลหรือหน่วยงานปกครองท้องถิ่นจะต้องเข้ามาแก้ไขปัญหาด้วยการกำหนดกฎเกณฑ์เพื่อควบคุมการขัดแย้ง การประนีประนอมหรือการตัดสินกรณีพิพาท โดยให้ทั้งสองฝ่ายยอมรับและปฏิบัติตามคำตัดสินนั้น

3. การแบ่งเบาภาระของรัฐบาลส่วนกลางและการเป็นตัวแทนของแต่ละพื้นที่ การจัดตั้งหน่วยการปกครองท้องถิ่นมีวัตถุประสงค์เพื่อแบ่งเบาภาระของรัฐบาลส่วนกลางและให้ท้องถิ่นสามารถจัดการปกครองตนเอง ซึ่งเป็นการฝึกหัดการปกครองตนเองสำหรับประเทศที่ยังไม่พัฒนา และในประเทศที่พัฒนาแล้ว การปกครองท้องถิ่นมีบทบาทในการเป็นตัวแทนของประเทศในการสร้างความเจริญให้แก่ประเทศ เช่น ในสหรัฐอเมริกาการปกครองท้องถิ่นถือเป็นส่วนสำคัญในการเสริมสร้างชีวิตประชาธิปไตยและในบางประเทศอย่างจีนและรัสเซียก็มีการคาดหวังในบทบาทเดียวกันแม้ว่าจะมีการดำเนินการที่แตกต่างกันบ้าง

วัตถุประสงค์หรือเป้าหมายของการปกครองท้องถิ่นนั้น โดยหลักสากลมีสาระสำคัญที่ซึ่งพอสรุปได้ดังนี้คือ (อมรรัตน์ สายใจ, 2562, หน้า 1-17)

1. การส่งเสริมการศึกษาเกี่ยวกับการปกครองประชาธิปไตย องค์การปกครองท้องถิ่นทำหน้าที่เป็นสถาบันที่ให้การศึกษากับการปกครองในระบอบประชาธิปไตยแก่ประชาชน โดยเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองตนเอง ผ่านการสมัครเข้ารับเลือกตั้งเพื่อทำหน้าที่ในฝ่ายบริหารหรือฝ่ายนิติบัญญัติขององค์การปกครองท้องถิ่น นอกจากนี้ประชาชนยังสามารถมีบทบาทในการตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ของตัวแทนที่ได้รับการเลือกตั้งจากตนเอง ซึ่งกระบวนการเหล่านี้ช่วยให้ประชาชนได้เรียนรู้ถึงการตัดสินใจและการปกครองตนเองในระดับท้องถิ่น ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญของการปกครองในระบอบประชาธิปไตยที่มีคุณภาพในระดับชาติ

2. การให้บริการท้องถิ่นที่รวดเร็วและมีประสิทธิภาพ องค์การปกครองท้องถิ่นสามารถให้บริการแก่ประชาชนได้อย่างรวดเร็ว เนื่องจากคนในท้องถิ่นเข้าใจปัญหาและเหตุการณ์ได้ดีกว่าผู้บริหารจากส่วนกลางและสามารถตัดสินใจได้ทันทีโดยไม่ต้องรอคำอนุมัติจากรัฐบาลกลาง นอกจากนี้การดำเนินการในระดับท้องถิ่นมักไม่ต้องผ่านขั้นตอนการทำงานที่ซับซ้อนของระบบราชการทำให้สามารถแก้ไขปัญหาได้รวดเร็วและตรงกับความต้องการของประชาชนมากกว่าการดำเนินการจากส่วนกลางที่อาจต้องใช้เวลาและซับซ้อนกว่า

3. การแบ่งเบาภาระของรัฐบาลกลาง เมื่อสังคมมีความเจริญก้าวหน้าและประชาชนมีความต้องการที่ซับซ้อนมากขึ้น รัฐบาลกลางอาจไม่สามารถให้บริการได้ครบถ้วนและทั่วถึง จึงจำเป็นต้องกระจายอำนาจไปยังองค์การปกครองท้องถิ่น เพื่อให้ท้องถิ่นสามารถตอบสนองต่อความต้องการและปัญหาของประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยไม่จำเป็นต้องขออนุมัติจากรัฐบาลกลางทุกครั้ง การกระจายอำนาจนี้ช่วยให้การปกครองท้องถิ่นมีความคล่องตัวและสามารถจัดการกิจการท้องถิ่นได้ตามความเหมาะสมกับพื้นที่และบริบทของแต่ละท้องถิ่น ซึ่งช่วยแบ่งเบาภาระของรัฐบาลกลางได้มากและเสริมสร้างความเจริญให้แก่ท้องถิ่นอย่างยั่งยืน

กล่าวโดยสรุป วัตถุประสงค์ของการปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นการกระจายอำนาจจากรัฐบาลกลางเพื่อให้ท้องถิ่นสามารถบริหารจัดการตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีเป้าหมายหลักเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่ การปกครองส่วนท้องถิ่นช่วยให้การบริการสาธารณะ เช่น การศึกษา สาธารณสุขและโครงสร้างพื้นฐาน เข้าถึงประชาชนได้สะดวกและตรงตามความต้องการของแต่ละพื้นที่ อีกทั้งยังส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดทิศทางการพัฒนาท้องถิ่น การกระจายอำนาจช่วยลดภาระของรัฐบาลกลาง ทำให้การตัดสินใจและการแก้ไขปัญหาเป็นไปอย่างรวดเร็วและเหมาะสม นอกจากนี้ยังส่งเสริมความเป็นธรรมในการจัดสรรทรัพยากรและงบประมาณ เพื่อให้เกิดความเท่าเทียมในการพัฒนาพื้นที่ต่าง ๆ ระบบการปกครองนี้ยังช่วยสร้างความมั่นคงในชุมชนและส่งเสริมความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ท้องถิ่น รวมถึงเสริมสร้างความเข้มแข็งของระบอบประชาธิปไตยผ่านการเลือกตั้งและการตรวจสอบการทำงานของภาครัฐ

2.5.3 ความสำคัญของการปกครองส่วนท้องถิ่น

การปกครองส่วนท้องถิ่นมีความสำคัญในการเสริมสร้างความใกล้ชิดระหว่างประชาชนกับการบริหารรัฐ ช่วยให้การตัดสินใจและการดำเนินงานสอดคล้องกับความต้องการเฉพาะของท้องถิ่น ส่งเสริมการพัฒนาอย่างยั่งยืนและมีประสิทธิภาพในระดับพื้นฐาน

เมื่อกล่าวถึงการปกครองส่วนท้องถิ่นและเพื่อเป็นการดำเนินการให้สอดคล้องกับแนวคิดของการกระจายอำนาจตามระบอบประชาธิปไตย ดังนั้นจึงพอสรุปความสำคัญของการปกครองส่วนท้องถิ่นดังนี้

1. การปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นรากฐานของการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย เพราะถือว่าการให้ประชาชนรู้จักการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง รู้จักใช้สิทธิและหน้าที่ในการเป็นพลเมือง เพื่อนำไปสู่การเมืองในระบอบประชาธิปไตยที่สมบูรณ์

2. การปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นหรือชุมชนได้ตรงเป้าหมายและมีประสิทธิภาพ เนื่องจากประชาชนในท้องถิ่นย่อมที่จะรู้ปัญหาได้ดีกว่าคนนอกพื้นที่ ส่งผลให้การแก้ปัญหาเป็นไปโดยประสิทธิภาพ

3. การปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นการแบ่งเบาภาระของรัฐบาล เพราะแต่เดิมรัฐบาลดำเนินกิจการเกี่ยวกับการปกครองหรือการบริการสาธารณะเอง เมื่อมอบอำนาจบางส่วนให้กับองค์กรอื่นแล้วภาระของรัฐบาลจึงลดลง แต่ทั้งนี้ภายใต้การกำกับดูแลของรัฐบาลด้วย

4. การปกครองส่วนท้องถิ่นจะเป็นแหล่งสร้างผู้นำทางการเมือง เนื่องจากการปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นกำหนดให้มีการเลือกตั้งคณะบุคคลเข้ามาบริหารงานในท้องถิ่นนั้น ดังนั้นจึงเป็นการส่งเสริมให้บุคคลเข้ามามีส่วนร่วมดำเนินการทางการเมืองการปกครองเพื่อสร้างนักการเมืองสู่การบริหารประเทศในอนาคต

5. การปกครองส่วนท้องถิ่นจะทำให้ประชาชนรู้จักการปกครองตนเอง เมื่อประชาชนในท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองแล้วจะทำให้คนในท้องถิ่นนั้นตระหนักถึงคุณค่าและเกิดจิตสำนึกที่ดีในการรักษาผลประโยชน์ของชุมชน นอกจากนั้นคนในชุมชนยังสามารถเข้ามาแก้ไขปัญหา เพราะรู้จักปัญหาได้ดีกว่าเข้ามาร่วมตรวจสอบเป็นการถ่วงดุลอำนาจ

การปกครองท้องถิ่นไม่เพียงแต่ช่วยพัฒนาระบบการปกครองในท้องถิ่นเท่านั้นแต่ยังมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมประชาธิปไตยในระดับประเทศด้วยดังนี้ (พระเรืองเดช โชติธมโม (เสียงเพราะ) และคณะ, 2561, หน้า 25-39)

1. การศึกษาและการฝึกหัดประชาธิปไตย องค์กรปกครองท้องถิ่นทำหน้าที่เป็นสถาบันที่ให้การศึกษากการปกครองในระบอบประชาธิปไตยแก่ประชาชน โดยการเลือกตั้งและกิจกรรมทางการเมืองอื่น ๆ ในท้องถิ่นเป็นการส่งเสริมให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจและการปกครองตนเอง ซึ่งเป็นการฝึกหัดให้ประชาชนมีทักษะในการตัดสินใจทางการเมืองและทำความเข้าใจในระบบประชาธิปไตย

2. การเริ่มต้นประชาธิปไตยจากระดับท้องถิ่น การสร้างประชาธิปไตยที่มั่นคงจำเป็นต้องเริ่มต้นจากการพัฒนาประชาธิปไตยในระดับท้องถิ่น เพราะการฝึกฝนและการมีส่วนร่วมของประชาชนในระดับท้องถิ่นจะช่วยเสริมสร้างความเข้าใจและการเรียนรู้การเมืองในระดับชาติโดยธรรมชาติ

3. การพัฒนาความรู้ทางการเมือง การปกครองท้องถิ่นช่วยให้ประชาชนเกิดความรู้ทางการเมือง (Political Maturity) โดยผ่านกระบวนการเลือกตั้ง การตัดสินใจและการบริหารจัดการทางการเมืองในระดับท้องถิ่น ซึ่งจะช่วยให้ประชาชนเข้าใจวิธีการแข่งขันทางการเมืองและสร้างกลุ่มการเมืองในระดับท้องถิ่น

4. การเข้าสู่ระบบการเมือง การปกครองท้องถิ่นมีผลกระทบโดยตรงต่อชีวิตประจำวันของประชาชน ซึ่งทำให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองในระดับท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง การเมืองท้องถิ่นที่มีความเคลื่อนไหวจะกระตุ้นให้ประชาชนมีความสนใจและเกี่ยวข้องกับการเมืองทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับชาติ

5. การสร้างนักการเมืองระดับชาติ การเมืองท้องถิ่นเป็นเวทีที่ช่วยสร้างนักการเมืองที่มีคุณภาพ นักการเมืองที่เริ่มต้นจากการทำงานในระดับท้องถิ่นจะได้รับความนิยมนับถือและศรัทธาจากประชาชน ซึ่งจะช่วยเสริมสร้างฐานเสียงและการสนับสนุนในการเลือกตั้งระดับชาติ ทำให้สามารถเติบโตเป็นนักการเมืองระดับสูงได้ในอนาคต

จากแนวคิดและหลักการปกครองท้องถิ่นจะเห็นได้ว่าการปกครองท้องถิ่นมีความสำคัญใน 4 ด้านหลักดังนี้ (อมรรัตน์ สายใจ, 2562, หน้า 1-17)

1. การปกครองท้องถิ่นเป็นรากฐานของการปกครองในระบอบประชาธิปไตย การปกครองท้องถิ่นมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ประชาชนสามารถปกครองตนเองตามระบอบประชาธิปไตย การให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองตนเองในระดับท้องถิ่นถือเป็นปัจจัยสำคัญในการเสริมสร้างความเข้าใจและการมีส่วนร่วมในกระบวนการปกครองในระบอบประชาธิปไตยที่ยั่งยืน

2. การปกครองท้องถิ่นเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม การปกครองท้องถิ่นมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมและขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในระดับท้องถิ่น ซึ่งสามารถส่งผลต่อการพัฒนาในระดับประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. การปกครองท้องถิ่นสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ ด้วยการเข้าถึงปัญหาที่ใกล้ชิดกับประชาชน การดำเนินการในระดับท้องถิ่นสามารถทำได้รวดเร็วและตรงกับความต้องการของประชาชน ซึ่งเป็นการตอบสนองที่แท้จริงต่อปัญหาที่เกิดขึ้นในท้องถิ่น

4. การปกครองท้องถิ่นช่วยลดภาระของรัฐบาลกลาง การที่ภารกิจหลาย ๆ อย่างสามารถถูกจัดการได้ในระดับท้องถิ่น ทำให้รัฐบาลกลางมีเวลาและทรัพยากรในการทุ่มเทให้กับภารกิจและการปกครองและ

การบริหารในระดับชาติได้มากขึ้น ซึ่งช่วยให้การบริหารจัดการประเทศมีประสิทธิภาพและตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนในระดับที่สูงขึ้น

กล่าวโดยสรุป การปกครองส่วนท้องถิ่น มีความสำคัญต่อการบริหารประเทศเพราะช่วยกระจายอำนาจจากรัฐบาลกลาง ทำให้แต่ละพื้นที่สามารถบริหารจัดการตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ ระบบนี้ช่วยให้การให้บริการสาธารณะ เช่น การศึกษา สาธารณสุขและโครงสร้างพื้นฐานตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นได้ดีขึ้น นอกจากนี้ยังส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายและการพัฒนาชุมชนของตนเอง การบริหารแบบกระจายอำนาจช่วยลดความล่าช้าในการตัดสินใจและแก้ไขปัญหาได้อย่างรวดเร็วมากขึ้น อีกทั้งยังช่วยกระจายทรัพยากรและงบประมาณอย่างเป็นธรรม ลดความเหลื่อมล้ำระหว่างพื้นที่เมืองและชนบท ระบบนี้ยังช่วยเสริมสร้างความเข้มแข็งของระบอบประชาธิปไตย โดยประชาชนสามารถเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นและตรวจสอบการทำงานของเจ้าหน้าที่ นอกจากนี้การปกครองส่วนท้องถิ่นยังช่วยส่งเสริมความมั่นคงของชุมชนสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจและพัฒนาสังคมในระยะยาว ด้วยเหตุนี้จึงถือเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน

2.5.4 การปกครองส่วนท้องถิ่นตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ พ.ศ.2560

การปกครองส่วนท้องถิ่นตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2560 มุ่งเน้นการกระจายอำนาจให้แก่ท้องถิ่น เพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการตนเอง ภายใต้กรอบของหลักธรรมาภิบาลและการตรวจสอบได้เพื่อส่งเสริมการพัฒนาและความเป็นธรรมในสังคมโดยรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2560 กล่าวถึง การปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนี้

มาตรา 249 ภายใต้บังคับมาตรา 1 ให้มีการจัดการปกครองส่วนท้องถิ่นตามหลักแห่งการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น ทั้งนี้ตามวิธีการและรูปแบบองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่กฎหมายบัญญัติ การจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในรูปแบบใดให้คำนึงถึงเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่นและความสามารถในการปกครองตนเองในด้านรายได้ จำนวนและความหนาแน่นของประชากรและพื้นที่ที่ต้องรับผิดชอบ ประกอบกัน

มาตรา 250 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่และอำนาจดูแลและจัดทำบริการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาให้แก่ประชาชนในท้องถิ่น ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ

การจัดทำบริการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะใดที่สมควรให้เป็นหน้าที่และอำนาจโดยเฉพาะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละรูปแบบหรือให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินการใด ให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติซึ่งต้องสอดคล้องกับรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามวรรคสี่และกฎหมายดังกล่าวอย่างน้อยต้องมีบทบัญญัติเกี่ยวกับกลไก

และขั้นตอนในการกระจายหน้าที่และอำนาจ ตลอดจนงบประมาณและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับหน้าที่และอำนาจดังกล่าวของส่วนราชการให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วย

ในการจัดทำบริการสาธารณะหรือกิจกรรมสาธารณะใดที่เป็นหน้าที่และอำนาจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ถ้าการร่วมดำเนินการกับเอกชนหรือหน่วยงานของรัฐหรือการมอบหมายให้เอกชนหรือหน่วยงานของรัฐดำเนินการจะเป็นประโยชน์แก่ประชาชนในท้องถิ่นมากกว่าการที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะดำเนินการเอง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะร่วมหรือมอบหมายให้เอกชนหรือหน่วยงานของรัฐดำเนินการนั้นก็ได้

รัฐต้องดำเนินการให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีรายได้ของตนเองโดยจัดระบบภาษีหรือการจัดสรรภาษีที่เหมาะสม รวมทั้งส่งเสริมและพัฒนาการหารายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้ เพื่อให้สามารถดำเนินการตามวาระหนึ่งได้อย่างเพียงพอ ในระหว่างที่ยังไม่อาจดำเนินการได้ให้รัฐจัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไปพลางก่อน

กฎหมายตามวาระหนึ่งและกฎหมายที่เกี่ยวกับการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ต้องให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอิสระในการบริหาร การจัดทำบริการสาธารณะ การส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาการเงินและการคลังและการกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งต้องทำเพียงเท่าที่จำเป็นเพื่อการคุ้มครองประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นหรือประโยชน์ของประเทศเป็นส่วนรวม การป้องกันการทุจริตและการใช้จ่ายเงินอย่างมีประสิทธิภาพ โดยคำนึงถึงความเหมาะสมและความแตกต่างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละรูปแบบและต้องมีบทบัญญัติเกี่ยวกับการป้องกันการขัดกันแห่งผลประโยชน์และการป้องกันการก้าวก่ายการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการส่วนท้องถิ่นด้วย

มาตรา 251 การบริหารงานบุคคลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติซึ่งต้องใช้ระบบคุณธรรมและต้องคำนึงถึงความเหมาะสมและความจำเป็นของแต่ละท้องถิ่นและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละรูปแบบ การจัดให้มีมาตรฐานที่สอดคล้องกันเพื่อให้สามารถพัฒนาร่วมกันหรือการสับเปลี่ยนบุคลากรระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันได้

มาตรา 252 สมาชิกสภาท้องถิ่นต้องมาจากการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นให้มาจากการเลือกตั้งหรือมาจากความเห็นชอบของสภาท้องถิ่นหรือในกรณีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษจะให้มาโดยวิธีอื่นก็ได้ แต่ต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนด้วย ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ

คุณสมบัติของผู้มีสิทธิเลือกตั้งและผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งและหลักเกณฑ์และวิธีการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น ให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ ซึ่งต้องคำนึงถึงเจตนารมณ์ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตตามแนวทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญด้วย

มาตรา 253 ในการดำเนินงานให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่นเปิดเผยข้อมูลและรายงานผลการดำเนินงานให้ประชาชนทราบ รวมตลอดทั้งมีกลไกให้ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมด้วย ทั้งนี้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา 254 ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิเข้าชื่อกันเพื่อเสนอข้อบัญญัติหรือเพื่อถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นได้ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กฎหมายบัญญัติ

กล่าวโดยสรุป การปกครองส่วนท้องถิ่นตามรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2560 มุ่งเน้นการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อให้สามารถบริหารจัดการตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยกำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอิสระในการกำหนดนโยบาย การบริหารงาน การเงินและบุคลากร องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหลายระดับได้แก่ องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบล นอกจากนี้ยังมีรูปแบบพิเศษ เช่น กรุงเทพมหานครและเมืองพัทยา รัฐธรรมนูญกำหนดให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารและตรวจสอบการทำงานของหน่วยงานท้องถิ่น รวมถึงการเลือกตั้งผู้บริหารและสมาชิกสภาท้องถิ่นเพื่อสะท้อนความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง รัฐบาลกลางมีหน้าที่สนับสนุนและกำกับดูแลให้การบริหารท้องถิ่นเป็นไปตามกฎหมาย องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถจัดเก็บรายได้และใช้งบประมาณได้อย่างเป็นอิสระ แต่ต้องโปร่งใสและตรวจสอบได้ การกระจายอำนาจนี้มีเป้าหมายเพื่อให้เกิดการพัฒนาท้องถิ่นอย่างทั่วถึงและยั่งยืน

2.5.5 รูปแบบและโครงสร้าง

รูปแบบและโครงสร้างการปกครองส่วนท้องถิ่นประกอบด้วยองค์กรที่มีอำนาจบริหารจัดการภายในพื้นที่ เช่น เทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งมีการเลือกตั้งผู้บริหารและสมาชิกเพื่อให้เกิดความโปร่งใสและการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตัดสินใจเพื่อพัฒนาท้องถิ่นอย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีรูปแบบและโครงสร้างดังนี้ (พระครูธรรมศุต (สุทธิพนธ์ สุทธิวงษ์) และคณะ, 2564, หน้า 84-99)

1. การจัดโครงสร้างตามรูปแบบการเมืองการปกครองแบบประชาธิปไตยแบบรัฐสภาซึ่งโดยทั่วไปการจัดโครงสร้างการปกครองท้องถิ่นหลัก ๆ จะคล้ายกับระบบรัฐสภา กล่าวคือ มีการแยกเป็น 2 ฝ่ายได้แก่ ฝ่ายสภาท้องถิ่นและฝ่ายบริหาร
2. การจัดโครงสร้างรูปแบบตามสภาพพื้นที่และลักษณะชุมชน เป็นการจัดรูปแบบโดยคำนึงถึงสภาพของพื้นที่และลักษณะชุมชนประกอบกัน เช่น พื้นที่ชนบทและชุมชนเมือง
3. การจัดโครงสร้างรูปแบบตามนโยบายรัฐบาลในหลาย ๆ ประเทศถือว่า การปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นส่วนย่อยของรัฐ ดังนั้นจึงเป็นสิทธิของรัฐที่จะปรับเปลี่ยนได้ตามที่รัฐเห็นสมควร

นอกจากนี้ยังมีการแบ่งการปกครองส่วนท้องถิ่นของไทยในปัจจุบันมี 2 รูปแบบคือ

1. รูปแบบการปกครองส่วนท้องถิ่นทั่วไปได้แก่

1.1 องค์การบริหารส่วนจังหวัด มีโครงสร้างการบริหาร คือ สภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดและนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้กำกับดูแล

1.2 เทศบาล มีโครงสร้างการบริหาร คือ สภาเทศบาลและนายกเทศมนตรีโดยมีผู้ว่าราชการจังหวัดกำกับดูแล

1.3 องค์การบริหารส่วนตำบลมีโครงสร้างการบริหาร คือ สภาองค์การบริหารส่วนตำบล โดยมีนายอำเภอเป็นผู้กำกับดูแล

2. รูปแบบการปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ ซึ่งมีฐานะเป็นทบวงการเมืองและนิติบุคคลโดยในประเทศไทยมีอยู่ 2 แห่งคือ

2.1 กรุงเทพมหานคร มีโครงสร้างการบริหาร คือ ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครและสภากรุงเทพมหานคร

2.2 เมืองพัทยา มีโครงสร้างการบริหาร คือ สภาเมืองพัทยา นายกเมืองพัทยา

การปกครองท้องถิ่นในประเทศไทยประกอบด้วยหน่วยงานหลัก 5 ประเภทได้แก่ องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล กรุงเทพมหานครและเมืองพัทยา โดยเฉพาะเทศบาล ซึ่งเป็นหน่วยงานปกครองท้องถิ่นที่มีความใกล้ชิดกับประชาชนในพื้นที่เมือง มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาชุมชนและการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองตนเอง (พงศ์โพยม วาสุฎุติ, 2564)

1. เทศบาลมีประวัติความเป็นมาที่สำคัญ โดยเริ่มต้นจากพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ 5) ที่ทรงเห็นความสำคัญของการพัฒนาสุขาภิบาลในกรุงเทพมหานคร ซึ่งนำไปสู่การจัดตั้งเทศบาลเป็นครั้งแรกใน พ.ศ. 2476 และมีการปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับเทศบาลอย่างต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน

2. เทศบาลแบ่งออกเป็น 3 ประเภทได้แก่ เทศบาลตำบล เทศบาลเมืองและเทศบาลนคร การจัดตั้งเทศบาลขึ้นอยู่กับจำนวนและความหนาแน่นของประชากร เศรษฐกิจและศักยภาพของท้องถิ่นนั้น ๆ โดยเทศบาลมีอำนาจหน้าที่ในการบริหารจัดการกิจการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชุมชนและการให้บริการสาธารณะแก่ประชาชน

3. เทศบาลยังเป็นต้นแบบของการให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นโดยตรง ซึ่งเป็นการส่งเสริมประชาธิปไตยในระดับท้องถิ่นและช่วยให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและการกำหนดนโยบายที่ส่งผลต่อชีวิตประจำวันของตนเอง

อย่างไรก็ตามเทศบาลยังเผชิญกับปัญหาหลายประการ เช่น การกระจายอำนาจที่ไม่ทั่วถึง ความซ้ำซ้อนของภารกิจและพื้นที่กับหน่วยงานอื่น ๆ รายได้ไม่เพียงพอต่อการบริหารและการควบคุมกำกับดูแลจากส่วนกลางที่มากเกินไป ซึ่งส่งผลต่อประสิทธิภาพในการดำเนินงานของเทศบาลในอนาคต ควรมีการปรับปรุงและพัฒนาเทศบาลให้มีความยืดหยุ่นและเหมาะสมกับบริบทของพื้นที่ โดย

การปรับปรุงการเงินการคลังท้องถิ่น การส่งเสริมการรวมตัวกันเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดใหญ่ และการสร้างเวทีเพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการควบคุมกำกับดูแลการดำเนินงานของเทศบาล เพื่อให้การปกครองท้องถิ่นเป็น ของประชาชน โดยประชาชน เพื่อประชาชน อย่างแท้จริง

ส่วนการปกครองส่วนท้องถิ่นในประเทศไทยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 (มาตรา 249-254) มีรูปแบบและโครงสร้างที่ชัดเจน เพื่อส่งเสริมการปกครองตนเองของประชาชนในท้องถิ่น โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบทั่วไป ประกอบด้วย องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) เทศบาล แบ่งเป็นเทศบาลนคร เทศบาลเมืองและเทศบาลตำบล องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) และ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบทั่วไปอื่นที่กฎหมายจัดตั้งขึ้น

2. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ ประกอบด้วย กรุงเทพมหานคร และ เมืองพัทยา

กล่าวโดยสรุป องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีรูปแบบและโครงสร้างที่แบ่งออกเป็น 3 ระดับหลักได้แก่ 1. องค์การบริหารส่วนจังหวัด ดูแลพัฒนาทั้งจังหวัด 2. เทศบาล ซึ่งแบ่งเป็นเทศบาลนคร (พื้นที่เมืองใหญ่) เทศบาลเมือง (เมืองขนาดกลาง) และเทศบาลตำบล (ชุมชนขนาดเล็ก) 3. องค์การบริหารส่วนตำบล ดูแลพื้นที่ชนบท นอกจากนี้ยังมีองค์กรปกครองรูปแบบพิเศษ เช่น กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา ที่มีโครงสร้างเฉพาะ โครงสร้างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประกอบด้วยฝ่ายบริหาร ได้แก่ นายก อบจ. นายกเทศมนตรี นายก อบต. ซึ่งมาจากการเลือกตั้งและ ฝ่ายสภาท้องถิ่นทำหน้าที่ออกกฎหมายท้องถิ่นและตรวจสอบการบริหาร การมีโครงสร้างดังกล่าวช่วยให้ท้องถิ่นสามารถบริหารจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพและตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนในพื้นที่

2.5.6 การกิจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ภารกิจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นคือ การดูแลและพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่ผ่านการให้บริการสาธารณะ เช่น การศึกษา สาธารณสุขและการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน รวมถึงการส่งเสริมเศรษฐกิจและความเป็นอยู่ที่ดีของชุมชนอย่างยั่งยืน ตามอำนาจหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ดังนี้

มาตรา 250 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่และอำนาจดูแลและจัดทำบริการสาธารณะ และกิจกรรมสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาให้แก่ประชาชนในท้องถิ่น ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ

1. การจัดทำบริการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะใดที่สมควรให้เป็นหน้าที่และอำนาจโดยเฉพาะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละรูปแบบหรือให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินการใด ให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติซึ่งต้องสอดคล้องกับรายได้

ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามวรรคสี่และกฎหมายดังกล่าวอย่างน้อยต้องมีบทบัญญัติเกี่ยวกับ กลไกและขั้นตอนในการกระจายหน้าที่และอำนาจ ตลอดจนงบประมาณและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับ หน้าที่และอำนาจดังกล่าวของส่วนราชการให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วย

2. ในการจัดทำบริการสาธารณะหรือกิจกรรมสาธารณะใดที่เป็นหน้าที่และอำนาจ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ถ้าการร่วมดำเนินการกับเอกชนหรือหน่วยงานของรัฐหรือการ มอบหมายให้เอกชนหรือหน่วยงานของรัฐดำเนินการจะเป็นประโยชน์แก่ประชาชนในท้องถิ่นมากกว่า การที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะดำเนินการเอง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะร่วมหรือมอบหมาย ให้เอกชนหรือหน่วยงานของรัฐดำเนินการนั้นก็ได้อีก

3. รัฐต้องดำเนินการให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีรายได้ของตนเองโดยจัดระบบ ภาษีหรือการจัดสรรภาษีที่เหมาะสม รวมทั้งส่งเสริมและพัฒนาการหารายได้ขององค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น ทั้งนี้เพื่อให้สามารถดำเนินการตามวรรคหนึ่งได้อย่างเพียงพอในระหว่างที่ยังไม่อาจดำเนินการ ได้ให้รัฐจัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไปพลางก่อน

4. กฎหมายตามวรรคหนึ่งและกฎหมายที่เกี่ยวกับการบริหารราชการท้องถิ่น ต้องให้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอิสระในการบริหาร การจัดทำบริการสาธารณะ การส่งเสริมและ สนับสนุนการจัดการศึกษา การเงินและการคลังและการกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งต้อง ทำเพียงเท่าที่จำเป็น เพื่อการคุ้มครองประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นหรือประโยชน์ของประเทศ เป็นส่วนรวม การป้องกันการทุจริตและการใช้จ่ายเงินอย่างมีประสิทธิภาพ โดยคำนึงถึงความ เหมาะสมและความแตกต่างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละรูปแบบ และต้องมีบทบัญญัติ เกี่ยวกับการป้องกันการขัดกันแห่งผลประโยชน์และการป้องกันการก้าวร้าวการปฏิบัติหน้าที่ของ ข้าราชการส่วนท้องถิ่นด้วย

มาตรา 251 การบริหารงานบุคคลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เป็นไปตามที่กฎหมาย บัญญัติซึ่งต้องใช้ระบบคุณธรรมและต้องคำนึงถึงความเหมาะสมและความจำเป็นของแต่ละท้องถิ่น และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละรูปแบบ การจัดให้มีมาตรฐานที่สอดคล้องกันเพื่อให้สามารถ พัฒนาร่วมกันหรือการสับเปลี่ยนบุคลากรระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันได้ (รัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560)

กล่าวโดยสรุปภารกิจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มุ่งเน้นการพัฒนาชุมชนและให้บริการ สาธารณะเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชน ประกอบด้วย 1. การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน เช่น ถนน ไฟฟ้าและระบบประปา 2. การจัดบริการสาธารณสุข ดูแลสุขภาพชุมชนและส่งเสริมการ ป้องกันโรค 3. การศึกษาและพัฒนาเยาวชน สนับสนุนโรงเรียน ศูนย์เด็กเล็กและกิจกรรมการเรียนรู้ 4. การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รักษาความสะอาดและลดมลพิษ 5. การส่งเสริม

เศรษฐกิจท้องถิ่น สนับสนุนอาชีพ พัฒนาการท่องเที่ยวและตลาดชุมชน 6. การรักษาความสงบเรียบร้อย สนับสนุนอาสาสมัครป้องกันภัยและดูแลความปลอดภัยในชุมชน 7. การส่งเสริมวัฒนธรรมและประเพณีท้องถิ่น อนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมและจัดกิจกรรมเทศกาล 8. การช่วยเหลือประชาชนในภาวะฉุกเฉิน เช่น บรรเทาสาธารณภัยและฟื้นฟูพื้นที่ประสบภัย 9. การบริหารงบประมาณและทรัพยากรของท้องถิ่นให้เกิดความโปร่งใสและมีประสิทธิภาพและ 10. การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน เปิดโอกาสให้ชุมชนร่วมแสดงความคิดเห็นและตรวจสอบการบริหารงาน

2.5.7 ระบบมาตรฐานบริการสาธารณะของท้องถิ่น

ระบบมาตรฐานบริการสาธารณะของท้องถิ่นที่มีอยู่ในปัจจุบันแบ่งออกได้เป็น 3 ลักษณะ ประกอบด้วย 1) การจัดบริการสาธารณะขั้นมาตรฐาน 2) การจัดบริการสาธารณะเพื่อความเป็นเลิศ และ 3) การจัดบริการสาธารณะที่มีการให้สัญญาต่อผู้ใช้บริการโดยมีลักษณะดังนี้ (ฉันทวิ ศิริรัตน์และคณะ, 2565, หน้า 131-142)

1. การจัดบริการสาธารณะขั้นมาตรฐาน (Standard Public Services) มีวัตถุประสงค์หลักในการให้หน่วยงานปกครองส่วนท้องถิ่นจัดบริการสาธารณะแก่ประชาชนอย่างครอบคลุมและมีคุณภาพตามมาตรฐานขั้นต่ำที่กฎหมายกำหนด โดยการบังคับให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องปฏิบัติตามกฎหมายของรัฐ จึงมีการออกกฎหมายและระเบียบปฏิบัติงาน รวมถึงการกำหนดกลไกและมาตรการในการควบคุม ดูแลและแทรกแซงการใช้ดุลยพินิจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อให้สอดคล้องกับกฎหมายและระเบียบที่กำหนดขึ้น ระบบมาตรฐานการบริการสาธารณะขั้นต่ำจึงเป็นส่วนหนึ่งของระบบความสัมพันธ์แนวดิ่งระหว่างรัฐบาลกลางและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทุกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องปฏิบัติตามมาตรฐานขั้นต่ำ หากท้องถิ่นใดไม่ต้องการหรือไม่สามารถปฏิบัติตามมาตรฐานในการดำเนินงานหรือการจัดบริการในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ก็ต้องดำเนินการขอขออนุมัติหรือขออนุญาตจากประชาชนในท้องถิ่นและนำเสนอต่อหน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่กำกับดูแลมาตรฐานการจัดบริการสาธารณะของท้องถิ่นในเรื่องนั้น ๆ เพื่อขออนุมัติ

2. การจัดทำบริการสาธารณะเพื่อความเป็นเลิศ (Best Practices) มีจุดประสงค์เพื่อส่งเสริมท้องถิ่นที่มีศักยภาพในการพัฒนาระบบบริการให้สามารถริเริ่มบุกเบิก ค้นคว้า และพัฒนามาตรฐานคุณภาพบริการให้ก้าวหน้าอย่างต่อเนื่อง รวมถึงการจัดตั้งศูนย์กลางสำหรับการเรียนรู้และการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ด้านการพัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพในการจัดบริการสาธารณะระหว่างท้องถิ่นต่าง ๆ ในอนาคต โดยอาศัยความสมัครใจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งไม่จำเป็นต้องมีกฎหมายรองรับและไม่ต้องใช้อำนาจของรัฐในการควบคุมหรือผลักดันให้ท้องถิ่นปฏิบัติตามกลไกการปฏิบัติงานแบบนี้จะเป็นการสร้างแรงกระตุ้นให้เกิดการแข่งขันระหว่างท้องถิ่น โดยการให้รางวัล การยอมรับ การรับรองคุณภาพหรือผลประโยชน์ตอบแทนอื่น ๆ พร้อมทั้งการสนับสนุนทางเทคนิค

วิชาการและคำปรึกษาเพื่อส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถพัฒนาคุณภาพบริการของตนเองอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

3. การจัดบริการสาธารณะที่มีการให้สัญญาต่อผู้ใช้บริการ (Citizen Charter) ระบบมาตรฐานบริการสาธารณะประเภทนี้ถูกพัฒนาขึ้นใน ค.ศ. 1990 โดยรัฐบาลสหราชอาณาจักร (อังกฤษ) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมคุณภาพของบริการสาธารณะที่จัดโดยหน่วยงานของรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้สามารถตอบสนองต่อความต้องการของผู้ใช้บริการได้อย่างสูงสุด ระบบประกันคุณภาพบริการของอังกฤษที่เรียกว่า Citizen Charter ใช้มาตรการทางกฎหมายกำหนดให้หน่วยงานที่ให้บริการสาธารณะทุกแห่งต้องจัดทำมาตรฐานการให้บริการของตนเองและประกาศให้ประชาชนผู้ใช้บริการได้รับทราบถึงสิทธิประโยชน์ที่ตนจะได้รับจากการใช้บริการ ในขณะเดียวกัน ผู้ใช้บริการยังมีบทบาทในการควบคุมดูแลคุณภาพการให้บริการเพื่อปกป้องสิทธิประโยชน์ของตนเอง หากหน่วยงานให้บริการไม่สามารถปฏิบัติตามมาตรฐานหรือสัญญาที่ได้ประกาศไว้ ผู้ใช้บริการสามารถฟ้องร้องเพื่อเรียกค่าเสียหายหรือดำเนินการตามกระบวนการทางกฎหมายที่กำหนด หน่วยงานที่ให้บริการต้องรับผิดชอบต่อความเสียหายหรือข้อเรียกร้องดังกล่าว (ณทกวี ศิริรัตน์และคณะ, 2565, หน้า 131-142)

กล่าวโดยสรุป แนวคิดเกี่ยวกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสะท้อนหลักการกระจายอำนาจจากส่วนกลางสู่ท้องถิ่น เพื่อให้ประชาชนมีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการบ้านเมืองของตนเองในระดับพื้นที่ โดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความเป็นอิสระในการกำหนดนโยบายวางแผนงบประมาณ และบริหารงานตามบริบทของแต่ละพื้นที่ แนวคิดนี้ตั้งอยู่บนพื้นฐานของประชาธิปไตยและการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วม ความโปร่งใส ความรับผิดชอบและการตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนในพื้นที่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงถือเป็นกลไกสำคัญในการส่งเสริมคุณภาพชีวิต การบริการสาธารณะและการสร้างเสถียรภาพทางสังคม ทั้งยังช่วยแบ่งเบาภารกิจของรัฐบาลกลางและทำให้การบริหารจัดการเกิดความรวดเร็วและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ในภาพรวม แนวคิดนี้มุ่งหมายให้ท้องถิ่นสามารถพึ่งพาตนเองและเติบโตไปพร้อมกับการมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างแท้จริงตามหลักการปกครองโดยประชาชนเพื่อประชาชนในระดับพื้นที่

2.6 หลักการกระจายอำนาจกับการบริหารงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

หลักการกระจายอำนาจคือ การถ่ายโอนอำนาจจากส่วนกลางสู่ท้องถิ่นเพื่อให้ท้องถิ่นสามารถบริหารจัดการและตัดสินใจในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับประชาชนได้เอง การกระจายอำนาจนี้ช่วยเสริมสร้างความคล่องตัวในการบริหารงานและตอบสนองความต้องการของประชาชนได้ดียิ่งขึ้นตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.

2542 มาตรา 12 กำหนดให้คณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีอำนาจและหน้าที่ดังต่อไปนี้

1. จัดทำแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและแผนปฏิบัติการฯ เพื่อขอความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีและรายงานต่อรัฐสภา
2. กำหนดการจัดระบบการบริการสาธารณะตามอำนาจและหน้าที่ระหว่างรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันเอง
3. ปรับปรุงสัดส่วนภาษีและอากรและรายได้ระหว่างรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันเอง โดยคำนึงถึงภาระหน้าที่ของรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันเองเป็นสำคัญ
4. กำหนดหลักเกณฑ์และขั้นตอนการถ่ายโอนภารกิจจากราชการส่วนกลางและราชการส่วนภูมิภาคให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
5. ประสานการถ่ายโอนข้าราชการ ข้าราชการส่วนท้องถิ่น และพนักงานรัฐวิสาหกิจ ระหว่างส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับคณะกรรมการ พนักงานส่วนท้องถิ่นหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้สอดคล้องกับการกำหนดอำนาจและหน้าที่การจัดสรรภาษีและอากร เงินอุดหนุน เงินงบประมาณที่ราชการส่วนกลางโอนให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและการถ่ายโอนภารกิจตาม 2, 3 และ 4
6. เสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีให้มีการกระจายอำนาจ การอนุมัติหรือการอนุญาตตามที่มีกฎหมายบัญญัติให้ต้องขออนุมัติหรือขออนุญาตไปให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยคำนึงถึงความสะดวก รวดเร็ว ในการให้บริการประชาชนและการกำกับดูแลให้เป็นไปตามกฎหมายนั้น ๆ เป็นสำคัญ
7. เสนอแนะมาตรการด้านการเงิน การคลัง การภาษีอากร การงบประมาณและการรักษาวินัยทางการเงิน การคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
8. เสนอแนะการตราพระราชบัญญัติ พระราชกฤษฎีกา ออกกฎกระทรวง ประกาศ ข้อบังคับ ระเบียบและคำสั่งที่จำเป็น เพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อคณะรัฐมนตรี
9. เร่งรัดให้มีการตราพระราชกฤษฎีกา ออกกฎกระทรวง ประกาศ ข้อบังคับ ระเบียบและคำสั่งที่จำเป็นเพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
10. เสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีในการจัดสรรเงินงบประมาณที่จัดสรรเพิ่มขึ้นให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเนื่องจากการถ่ายโอนภารกิจจากส่วนกลาง
11. พิจารณาหลักเกณฑ์การจัดสรรเงินอุดหนุนให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามความจำเป็น
12. เสนอแนะและจัดระบบตรวจสอบและการมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่น

13. เสนอความเห็นต่อนายกรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาสั่งการในกรณีที่น่าจะปรากฏว่าส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจไม่ดำเนินการตามแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

14. เสนอรายงานเกี่ยวกับการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อคณะรัฐมนตรีอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

15. ออกประกาศกำหนดตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้

16. ปฏิบัติการอื่นตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้และกฎหมายอื่น

กล่าวโดยสรุป หลักการกระจายอำนาจ เป็นแนวทางสำคัญในการบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้ท้องถิ่นสามารถจัดการตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพและตอบสนองความต้องการของประชาชน กล่าวคือ 1. หลักความเป็นอิสระ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจในการบริหารงานบุคลากร และงบประมาณของตนเอง 2. หลักความรับผิดชอบ หน่วยงานท้องถิ่นต้องโปร่งใสตรวจสอบได้และรับผิดชอบต่อประชาชน 3. หลักการมีส่วนร่วมของประชาชน เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีบทบาทในการตัดสินใจและตรวจสอบการทำงานของหน่วยงานท้องถิ่น 4. หลักความเสมอภาค กระจายอำนาจและทรัพยากรอย่างเป็นธรรมเพื่อลดความเหลื่อมล้ำระหว่างเมืองและชนบท 5. หลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน ใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุดเพื่อสร้างความมั่นคงในระยะยาว 6. หลักความคล่องตัวและประสิทธิภาพ ทำให้การบริหารงานท้องถิ่นสามารถแก้ปัญหาได้รวดเร็ว ไม่ต้องรอคำสั่งจากรัฐบาลกลาง 7. หลักการบูรณาการ หน่วยงานท้องถิ่นต้องทำงานร่วมกับภาครัฐและเอกชนเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นที่มีประสิทธิภาพ 8. หลักความสมดุลระหว่างอำนาจส่วนกลางและท้องถิ่นเพื่อให้เกิดความร่วมมือกันอย่างเหมาะสม การนำหลักการกระจายอำนาจมาช่วยย่วยให้การบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีประสิทธิภาพ โปร่งใสและตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนได้อย่างแท้จริง

2.7 บริบทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสงขลา

บริบทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสงขลา มีความสำคัญในการบริหารจัดการทรัพยากรและการให้บริการสาธารณะเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่ ด้วยการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคมที่สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนในแต่ละท้องถิ่น ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสงขลา มีวิสัยทัศน์ พันธกิจ ข้อมูลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดสงขลา ดังนี้

2.7.1 วิสัยทัศน์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสงขลา

ส่งเสริมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีความเป็นเลิศในการจัดการบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์สุขของประชาชนในท้องถิ่น

2.7.2 พันธกิจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสงขลา

ส่งเสริมและสนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยการพัฒนาและให้คำปรึกษาแนะนำในด้านการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น การบริหารงานบุคคล การเงิน การคลังและการบริหารจัดการ เพื่อให้มีความเข้มแข็งและมีศักยภาพในการให้บริการสาธารณะตามมาตรฐานสากลประเด็นยุทธศาสตร์

1. ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 การส่งเสริมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้บริการจัดการตามหลักธรรมาภิบาล

2. ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 การส่งเสริมและพัฒนาการจัดบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีประสิทธิภาพ

3. ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 การเสริมสร้างสมรรถนะบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีความเป็นมืออาชีพ

4. ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 การพัฒนาระบบการเงิน การคลังและระเบียบกฎหมายในการปฏิบัติงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้พร้อมรับการเปลี่ยนแปลง

5. ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 5 การพัฒนากลุ่มส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นให้เป็นองค์กรที่มีขีดสมรรถนะสูงและทันสมัย

2.7.3 ข้อมูลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดสงขลา

ประกอบด้วย	องค์การบริหารส่วนจังหวัด	1 แห่ง
	เทศบาลนคร	2 แห่ง
	เทศบาลเมือง	11 แห่ง
	เทศบาลตำบล	35 แห่ง
	องค์การบริหารส่วนตำบล	92 แห่ง

โดยมีรายละเอียดดังนี้

องค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลา 1 แห่ง

เทศบาลนคร 2 แห่ง

1. เทศบาลนครสงขลา

2. เทศบาลนครหาดใหญ่

เทศบาลเมือง 11 แห่ง

1. เทศบาลเมืองบ้านพรุ

2. เทศบาลเมืองคอหงส์

3. เทศบาลเมืองคลองแห

4. เทศบาลเมืองควนลัง

5. เทศบาลเมืองสิงหนคร
6. เทศบาลเมืองสะเดา
7. เทศบาลเมืองปาดังเบซาร์
8. เทศบาลเมืองเขารูปช้าง
9. เทศบาลเมืองกำแพงเพชร
10. เทศบาลเมืองทุ่งตำเสา
11. เทศบาลเมืองม่วงงาม

เทศบาลตำบล 35 แห่ง

1. เทศบาลตำบลชะบ้าย้อย
2. เทศบาลตำบลพะวง
3. เทศบาลตำบลพะตง
4. เทศบาลตำบลน่าน้อย
5. เทศบาลตำบลบ้านไร่
6. เทศบาลตำบลคูเต่า
7. เทศบาลตำบลท่าช้าง
8. เทศบาลตำบลระโนด
9. เทศบาลตำบลบ่อตรุ
10. เทศบาลตำบลเทพา
11. เทศบาลตำบลลำไพล
12. เทศบาลตำบลนาทวี
13. เทศบาลตำบลควนเนียง
14. เทศบาลตำบลกำแพงเพชร
15. เทศบาลตำบลนาสีทอง
16. เทศบาลตำบลคลองแงะ
17. เทศบาลตำบลปริก
18. เทศบาลตำบลสำนักขาม
19. เทศบาลตำบลกระแสดินธุ์
20. เทศบาลตำบลจะนะ
21. เทศบาลตำบลสทิงพระ

22. เทศบาลตำบลโคกม่วง

23. เทศบาลตำบลทุ่งลาน

24. เทศบาลตำบลเกาะแต้ว

25. เทศบาลตำบลบ้านหาร

26. เทศบาลตำบลชะแล้

27. เทศบาลตำบลเชิงแส

28. เทศบาลตำบลบ้านนา

29. เทศบาลตำบลบางเหรียง

30. เทศบาลตำบลนาหวีนอก

31. เทศบาลตำบลปากแตระ

32. เทศบาลตำบลคูหาใต้

33. เทศบาลตำบลนาทับ

34. เทศบาลตำบลปาดัง

35. เทศบาลตำบลท่าพระยา

องค์การบริหารส่วนตำบล 92 แห่ง ได้แก่

1. อำเภอเมืองสงขลา (ทุ่งหวังและเกาะยอ)

2. อำเภอรัตนภูมิ (ท่าชะมวง ควนรูและเขาพระ)

3. อำเภอหาดใหญ่ (พะตง ท่าข้าม ทุ่งใหญ่ ฉลุงและคลองอู่ตะเภา)

4. อำเภอสะเตาะ (สำนักแต้ว ปริก พังลา ทุ่งหมอ ท่าโพธิ์และเขามิ

เกียรติ)

5. อำเภอเทพา (เทพา สะกอม วังใหญ่ ปากบาง เกาะสะบ้าและ

ท่าม่วง)

6. อำเภอบางกล่ำ (บางกล่ำและแม่ทอม)

7. อำเภอนาหวี (คลองทราย ท่าประดู่ หีบช้าง คลองกวาง สะท่อน

ปลักหนู ฉาง นาหมอศรีและประกอบ)

8. อำเภอสิงหนคร (ชิงโค ปากกรอ วัดขนุน รำแดง ป่าขาด บาง

เขียดและทำนบ)

9. อำเภอกวนเนียง (รัตนภูมิ ควนโสและห้วยลึก)

10. อำเภอนาหม่อม (นาหม่อม คลองหรั่ง ทุ่งขมิ้นและพิจิตร)

11. อำเภอจะนะ (น้ำขาว จะโหนด สะกอม ขุนตัดหวาย แคะ คู ท่า

หมอไทร ป่าชิง คลองเปี้ยะ นาหว้า ตลิ่งชันและสะพานไม้แก่น)

12. อำเภอสทิงพระ (จะทิ้งพระ คูชูด คลองรี ดิหลวง สนามชัย วัดจันทร์ บ่อด่าน ชุมพล บ่อแดง กระดังงาและท่าหิน)
13. อำเภอกะแสสินธุ์ (เกาะใหญ่และโรง)
14. อำเภอสะบ้าย้อย (บาโหย ทุ่งพอ ธารคีรี เขาแดง เปียน บ้านโหนด คูหาและจะแหน)
15. อำเภอรโนด (ระโนด บ้านขาว คลองแดน แดนสงวน พังยาง ระวะ บ้านใหม่ วัดสน ตะเตริยะและท่าบอน)
16. อำเภอยะโฮง (หอยโข่งและคลองหลา)

2.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบูรณาการหลักทศพิธราชธรรมเพื่อการปกครองที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสงขลาเป็นการศึกษาแนวทางการบูรณาการหลักทศพิธราชธรรมเพื่อการปกครองที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น นับเป็นการผสมผสานระหว่างแนวคิดทางจริยธรรมจากพระพุทธศาสนากับแนวทางการบริหารจัดการที่เน้นความโปร่งใส มีคุณธรรมและเน้นประชาชนเป็นศูนย์กลาง งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับประเด็นดังกล่าวจึงมีคุณค่าอย่างยิ่งในการนำมาเป็นแนวทางในการพัฒนารอบแนวคิด ทฤษฎีและระเบียบวิธีในการศึกษาดังนี้

พระภัทรชัยญกรณ์ ขนติยุตโต (อุตสวาย) (2568) ศึกษาเรื่องการบูรณาการหลักทศพิธราชธรรมในการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาสู่ความสำเร็จในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน การบูรณาการหลักทศพิธราชธรรมในการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา เป็นการดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนโดยการบูรณาการหลักคุณธรรม 10 ประการ มาเป็นตัวช่วยในการพัฒนาความสามารถบุคลากรที่ตรงตามเป้าหมายและมีความรู้ความสามารถในการดำเนินกิจกรรมนั้น ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ การพัฒนาบุคลากรจึงมีความสำคัญเป็นสิ่งที่สำคัญที่จะนำพาองค์กรประสบความสำเร็จตามเป้าหมายเกิดประสิทธิผลในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนการพัฒนาน้องค์กรและบุคลากรให้มีความรู้ต้อง เป็นตัวกลางในการเชื่อมโยงกิจกรรมการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพทำให้มีความสุขทั้งทางด้านจิตใจ อารมณ์ ความคิด ของบุคลากรครูและผู้เรียนเป็นการมุ่งเน้นพัฒนาทรัพยากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพมุ่งประโยชน์ของส่วนรวมเป็นสำคัญประกอบไปด้วย (1) การเป็นผู้ให้ที่ดี (2) ควบคุมพฤติกรรม (3) การรู้จักเสียสละ (4) ความซื่อตรง (5) ความอ่อนโยน (6) การรู้จักยับยั้งชั่งใจ (7) การรู้จักระงับความโกรธ (8) การไม่มีความเบียดเบียนผู้อื่น (9) การรู้จักความอดทน และ (10) ความหนักแน่น เป็นการนำมาบูรณาการเพื่อประสิทธิภาพและบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ทุกประการเกิดเป็นประสิทธิผลสูงสุดต่อการศึกษา

สุระชัย ชูคง (2567) ทำวิจัยเรื่องการบริหารงานตามหลักทศพิธราชธรรมขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อศึกษาการบริหารงานตามหลักทศพิธราชธรรม (2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริหารงานตามหลักทศพิธราชธรรม และ (3) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานตามหลักทศพิธราชธรรมขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี ผลการวิจัยพบว่า (1) การบริหารงานตามหลักทศพิธราชธรรมขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานีโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านความพึงพอใจ ประสิทธิภาพและประสิทธิผล (2) ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริหารงานตามหลักทศพิธราชธรรมขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานีอย่างมีนัยสำคัญได้แก่ ด้านความรู้ความเข้าใจ (X1) ด้านการประเมินผล (X3) และด้านการปรับปรุงแก้ไข (X5) ตามลำดับและ (3) ผู้บริหารควรบริหารงานด้วยความเที่ยงธรรม หนักแน่น ความถูกต้องโดยมีความเที่ยงธรรมเป็นหลักในการบริหารคน บริหารงาน บริหารบ้านเมือง บริหารงานด้วยความหนักแน่นกล้าตัดสินใจ ไม่เอนเอียงและแบ่งพรรคแบ่งพวก ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความถูกต้องเที่ยงธรรมและดำรงตนบนหลักแห่งธรรม ปฏิบัติหน้าที่อย่างเสมอต้นเสมอปลายและนำหลักทศพิธราชธรรมอย่างจริงจัง

กัลยารัตน์ วุฒิปรีชญาณันท์และคณะ (2567) ทำวิจัยเรื่องประสิทธิผลของการนำนโยบายการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีไปปฏิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตภาคเหนือตอนล่าง 2 มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาประสิทธิผลของการนำนโยบายการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีไปปฏิบัติ 2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำนโยบายการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีไปปฏิบัติและ 3) เพื่อศึกษาแนวทาง ข้อเสนอแนะในการส่งเสริมการนำนโยบายการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีไปปฏิบัติ ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิผลของการนำนโยบายการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีไปปฏิบัติโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ด้านนิติธรรมมีระดับมาก รองลงมาได้แก่ ด้านการตอบสนอง ด้านประสิทธิภาพ ด้านมุ่งฉันทามติ ด้านประสิทธิผล ด้านความโปร่งใส ด้านการมีส่วนร่วม ด้านการกระจายอำนาจและน้อยที่สุดได้แก่ ด้านการระับผิดชอบ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำนโยบายการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีไปปฏิบัติทั้ง 4 ปัจจัยได้แก่ สมรรถนะของบุคลากร ภาวะผู้นำของผู้บริหาร การมีส่วนร่วมขององค์กรและวัฒนธรรมองค์กรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยเท่ากับ .286, .281, .213 และ .207 ตามลำดับ ได้ค่า Adjusted R Square=.665 หรือ 66.50% ส่วนแนวทางข้อเสนอแนะในการส่งเสริมการนำนโยบายการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีไปปฏิบัติ พบว่า ผู้นำการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นต้องตระหนักให้ดีเกี่ยวกับการบริหารองค์กรในเรื่องของความคุ้มค่ามีประสิทธิผล

พระปลัดพิพัฒน์พงษ์ ภูทิวโส (2566) ทำวิจัยเรื่องการบริหารการปกครองหลักพละ 4 ในการบริหารงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการบริหารการปกครองหลักพละ 4 ในการบริหารงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้เนื่องจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งรัฐได้จัดตั้งขึ้น

และให้มีอำนาจปกครองตนเอง โดยเป็นการที่รัฐบาลกลางกระจายอำนาจไปยังท้องถิ่น เพราะเป็นหน่วยงานที่สามารถเข้าถึงประชาชนได้มากที่สุด โดยมีเป้าหมายเพื่อทำให้ความเป็นอยู่ของประชาชนดีขึ้นกว่าเดิมจากอดีต ดังนั้นเพื่อให้การบริหารงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น จึงบูรณาการ หลักผล 4 เป็นธรรมอันเป็นพลังสำคัญที่ช่วยทำให้สามารถบริหารองค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ เกิดประสิทธิผล จำเป็นต้องประกอบขึ้นด้วย กำลังความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องชัดเจนในหน้าที่ที่ตนรับผิดชอบด้วยความเข้าใจถึงเหตุผลและสภาพความเป็นจริงของสภาพปัญหา ในการจะนำไปสู่กระบวนการแก้ไขปัญหาที่เป็นรูปธรรมและยั่งยืน พร้อมทั้งพึงมีกำลังความเพียรด้วยความมุ่งมั่นพยายามในการปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มกำลังความรู้ความสามารถ ประกอบกับพึงมีกำลังความบริสุทธิ์ที่ปลูกฝังอยู่ในจิตใจด้วยการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต โปร่งใสสามารถตรวจสอบได้และพึงถึงพร้อมด้วยกำลังการสังเคราะห์ การเสียสละประโยชน์ส่วนตน เพื่อประโยชน์ของส่วนรวม

สิริจรรยา ตันทอง และ พชรเดช เสมานู (2566) ทำวิจัยเรื่องการบูรณาการตามหลักทศพิธราชธรรมในการบริหารงานของบุคลากร สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดร้อยเอ็ด มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับการบูรณาการตามหลักทศพิธราชธรรมในการบริหารงานของบุคลากรสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดร้อยเอ็ด 2) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรต่อการบูรณาการตามหลักทศพิธราชธรรมในการบริหารงานของบุคลากรสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษาและตำแหน่ง 3) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะแนวทางการบูรณาการตามหลักทศพิธราชธรรมในการบริหารงานของบุคลากรสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดร้อยเอ็ด ผลการวิจัยพบว่า 1) การบูรณาการตามหลักทศพิธราชธรรมในการบริหารงานของบุคลากรสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดร้อยเอ็ดโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านตบะรองลงมาคือ ด้านอิทธิบาท ด้านอาชวะ ด้านปริจาคะ ด้านมัทวะ ด้านศีล ด้านทาน ด้านอภิกะ ด้านขันติ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านอิโรธนะ 2) ผลการเปรียบเทียบระดับการบูรณาการตามหลักทศพิธราชธรรมในการบริหารงานของบุคลากรสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามเพศ โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน จำแนกตามอายุ ด้านปริจาคะและด้านอิโรธนะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นไม่แตกต่างกัน จำแนกตามระดับการศึกษา ด้านอภิกะ ด้านอิทธิบาทและด้านขันติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำแนกตำแหน่ง ด้านทาน ด้านอิทธิบาท ด้านขันติและด้านอิโรธนะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) ข้อเสนอแนะการบูรณาการตามหลักทศพิธราชธรรมในการบริหารงานของบุคลากร พบว่าผู้บริหารควรรู้จักบำเพ็ญตนเป็นผู้ให้เป็นผู้เสียสละ เปิดโอกาสให้บุคลากรและชุมชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ บุคลากรควรมีความซื่อตรงต่อเวลา มีความจริงใจพร้อมที่จะให้บริการด้วยความมุ่งมั่นและเข้าใจประชาชน ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความถูกต้องเที่ยงธรรมและดำรงตนบนหลักแห่งธรรม เป็นไปตาม

หลักการบริหารงานบุคคล 4 ด้านได้แก่ ด้านการวางแผน ด้านการปฏิบัติงาน ด้านการตรวจสอบและประเมินผล ด้านการปรับปรุง

พระอรรณพ อคฺคปัญโญ (ไวยวรณ) และคณะ (2565) ทำวิจัยเรื่องศึกษาการบริหารงานตามหลักพุทธธรรมมาภิบาลขององค์การบริหาร ส่วนตำบลนาหนึ่ง อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดหนองคาย มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาหลักธรรมในพระพุทธศาสนาที่สอดคล้องกับหลักธรรมมาภิบาล 2) ศึกษาสภาพปัญหาการบริหารงานตามหลักพุทธธรรมมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลนาหนึ่ง อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดหนองคาย 3) ศึกษาแนวทางการบริหารงานตามหลักพุทธธรรมมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลนาหนึ่ง อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดหนองคาย ผลการวิจัยพบว่า หลักธรรมมาภิบาลหมายถึง ระบบโครงสร้างและกระบวนการต่าง ๆ ที่วางกฎเกณฑ์ของสังคมเพื่อพัฒนาและอยู่ร่วมกันอย่างมีสันติสุข ประกอบด้วยหลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักความมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ หลักความคุ้มค่า หลักพุทธธรรมมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลนาหนึ่งที่ใช้ในงานวิจัยนี้คือ ทศพิธราชธรรม คุณสมบัติของนักบริหารหรือนักปกครองและหลักสุจริต 3 มีความตั้งใจ มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ไม่เลือกปฏิบัติ แนวทางการพัฒนาการปฏิบัติงาน การบริหารตามหลักธรรมมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลนาหนึ่ง พบว่า (1) ด้านนิติธรรม มีการบริหารงาน โดยยึดถือตามกฎระเบียบที่ถูกต้อง (2) ด้านคุณธรรม มีการบริหารงานด้วยหลักคุณธรรม (3) ด้านความโปร่งใส มีการบริหารงานด้วยความชัดเจนและโปร่งใส (4) ด้านการมีส่วนร่วม มีการเปิดโอกาสให้บุคลากร มีส่วนร่วมในการวางแผนยุทธศาสตร์ (5) ด้านความรับผิดชอบ มีการบริหารงานตามเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการ (6) ด้านความคุ้มค่ามีการกำหนดเป้าหมายที่ยึดถือประโยชน์ของชุมชนเป็นหลัก ส่วนแนวทางการบริหารงานตามหลักพุทธธรรมมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลนาหนึ่ง มีแนวทาง 4 ประการคือ (1) การเสริมสร้างภาวะผู้นำตามหลักทศพิธราชธรรม โดยการส่งเสริมภาวะผู้นำของผู้บริหารและผู้นำชุมชน (2) การเสริมสร้างบุคลากรขององค์กรตามหลักพุทธธรรม โดยการส่งเสริมคุณธรรมของบุคลากรท้องถิ่นทุกระดับ (3) การเสริมสร้างการบริหารจัดการองค์กรตามหลักธรรมมาภิบาลเชิงพุทธและ (4) การเสริมสร้างเป้าหมายขององค์กรตาม โดยการส่งเสริมเป้าหมายที่สมดุลมีความเข้มแข็งและยั่งยืน

สมภพ บุญล้อม (2565) ทำวิจัยเรื่องการบริหารงานหลักทศพิธราชธรรมในการสร้างความไว้วางใจต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานพิธีกลุ่มอำนวยการพิธีการศพที่ได้รับพระราชทาน กรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาการปฏิบัติงานตามหลักทศพิธราชธรรมในการสร้างความไว้วางใจต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานพิธีกลุ่มอำนวยการพิธีการศพที่ได้รับพระราชทาน กรุงเทพมหานคร 2) เพื่อการเปรียบเทียบการปฏิบัติงานตามหลักทศพิธราชธรรมในการสร้างความไว้วางใจของเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานพิธีกลุ่มอำนวยการพิธีการศพที่ได้รับพระราชทาน กรุงเทพมหานคร จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล 3) เพื่อศึกษาแนวทางในการปฏิบัติงานตามหลัก

ทศพิธราชธรรมในการสร้างความไว้วางใจต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานพิชิตกลุ่ม
 อำนวยการ พิธีการศพที่ได้รับพระราชทาน กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า 1. การปฏิบัติงานตาม
 หลักทศพิธราชธรรมของเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานพิชิตกลุ่มอำนวยการพิธีการศพที่ได้รับพระราชทาน
 กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า การปฏิบัติงานตาม
 หลักทศพิธราชธรรมของเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานพิชิตกลุ่มอำนวยการพิธีการศพที่ได้รับพระราชทาน
 กรุงเทพมหานครอยู่ในระดับมากทุกด้าน 2. การเปรียบเทียบการปฏิบัติงานตามหลักทศพิธราชธรรม
 ของเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานพิชิตกลุ่มอำนวยการพิธีการศพที่ได้รับพระราชทาน กรุงเทพมหานคร
 จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า เจ้าหน้าที่ที่มีตำแหน่งต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงาน
 ตามหลักทศพิธราชธรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และเจ้าหน้าที่ที่มีอายุ
 ระดับการศึกษาและระยะเวลาการปฏิบัติงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานตามหลัก
 ทศพิธราชธรรมไม่แตกต่างกันจึงไม่ยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ 3. แนวทางการพัฒนาการปฏิบัติงานตาม
 หลักทศพิธราชธรรมในการสร้างความไว้วางใจต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานพิชิตกลุ่ม
 อำนวยการ พิธีการศพที่ได้รับพระราชทานกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย 1) ด้านทาน มีศีล ประพฤติ
 ด้านกาย วาจา ใฝ่บุญและการทำงานปฏิบัติอย่างเคร่งครัดตามกฎหมายได้ พอสมควร 2) ด้าน
 ศีล การปฏิบัติตนตามกรอบวินัยและรักษาวินัย จรรยาบรรณวิชาชีพอย่างเคร่งครัด ยึดมั่นใน
 กฎระเบียบ ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้พบเห็น 3) ด้านบริจาค ปฏิบัติงานอย่างเป็นผู้ละกิเลส
 ความเห็นแก่ตัว เป็นผู้ที่มีจิตใจกว้างขวางและเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ปฏิบัติงานโดยอุทิศเวลาให้ทางราชการ
 อย่างสม่ำเสมอ 4) ด้านอาชวะ ให้บริการงานแก่ผู้มาติดต่อทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน มีความจริงใจใน
 การสร้างขวัญกำลังใจกับผู้ร่วมงานอย่างสม่ำเสมอ 5) ด้านมัทวะ มีความยินดีในการรับฟังความ
 คิดเห็นของผู้อื่นทั้งในการปฏิบัติหน้าที่และการปฏิบัติตน มีอัธยาศัยที่อ่อนโยน และอ่อนน้อมถ่อมตน
 ไม่ลบหลู่เหยียดหยามผู้อื่น 6) ด้านตปะ มีความอดุสหาสะ เพียรพยายามในการปฏิบัติงานมี
 ความสามารถข่มใจในกิเลสสิ่งยั่วต่าง ๆ ที่เข้ามากระทบขณะปฏิบัติหน้าที่การงาน 7) ด้านอักโธระ
 ขี้แฉงเหตุผลทำความเข้าใจหาทางแก้ปัญหาโดยไม่ใช้อารมณ์ ไม่คิดอาฆาตผูกพยาบาทผู้อื่น 8) ด้าน
 อวิหิงสา ไม่ใช้อำนาจที่มีอยู่ ในทางที่ผิดศีลธรรมและกฎหมาย ซึ่งก่อให้เกิดความทุกข์แก่ผู้อื่น มีความ
 กรุณา ไม่ทารุณเบียดเบียนและกลั่นแกล้งให้ผู้อื่นร่วมงานหรือผู้มาติดต่องาน 9) ด้านขันติ อดทนและ
 สามารถต่อสู้กับปัญหาต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม ไม่นำเอารัก โลภ โกรธ หลง มาเป็นเกณฑ์ในการ
 ปฏิบัติงาน 10) ด้านอวิโรธนะ การปฏิบัติงานด้วยความเที่ยงธรรม หนักแน่น ความถูกต้องโดยมีความ
 เที่ยงธรรมเป็นหลักในการบริการประชาชน

กานต์ ลายคำและคณะ (2565) ศึกษาเรื่องการบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเชิง
 พุทธภายใต้หลักธรรมาภิบาล พบว่า ข้าราชการ พนักงานของรัฐ พนักงานบริษัทเพราะธรรมาภิบาล
 เป็นหลักการบริหารงานที่ส่งผลให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ตั้งมั่นอยู่บนหลักการบริหารงานที่

เที่ยงธรรม สุจริต โปร่งใส ตรวจสอบได้ มีจิตสำนึกในการทำงาน มีความรับผิดชอบในสิ่งที่ได้กระทำ และการคำนึงถึงการมีส่วนร่วมในการรับรู้ ตัดสินใจ ดำเนินการและประเมินผล รวมถึงการสร้างความเท่าเทียมกันทางสังคมในการรับโอกาสต่าง ๆ ที่ประชาชนพึงจะได้รับจากรัฐอีกด้วยหลักธรรมาภิบาลเป็นทั้งหลักการกระบวนการและเป็นเป้าหมายที่สำคัญ การนำหลักธรรมาภิบาลมาปรับใช้อาจนำมาสู่การมีประชาธิปไตยที่สมบูรณ์และที่ยั่งยืนได้ในที่สุดและการมีประชาธิปไตยก็นำมาสู่การมีผลลัพธ์ทางสังคมคือการมีการพัฒนาประเทศไปในทางที่สร้างความสุขอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนนำมาสู่การแก้ปัญหาความขัดแย้งต่างๆที่จะเกิดขึ้นได้โดยสันติวิธี องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นการปกครองที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับประชาชนในท้องถิ่นมากที่สุด โดยปัจจุบันองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นได้มีบทบาทสำคัญมากขึ้นเรื่อย ๆ เพื่อให้เกิดความเท่าเทียมกัน ด้วยเหตุผลดังกล่าว องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจึงต้องมุ่งเน้นให้ความสำคัญต่อการบริหารจัดการองค์การบนพื้นฐานของหลักธรรมาภิบาล เพราะถือว่าธรรมาภิบาลเปรียบเสมือนเงื่อนไขสำคัญในการปฏิรูปประเทศ เพื่อสร้างความสมดุลทางเศรษฐกิจและสังคมให้เป็นประเทศมีความมั่นคง มั่งคั่งมากยิ่งขึ้น

พระเจริญ เตชปัญญา (บุญโส) และ พระมหาสมนง บังโจปการี (จำนัล) (2564) ทำวิจัยเรื่องการบริหารงานตามหลักทศพิธราชธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลฝาง อำเภอฮาดูพนม จังหวัดนครพนม มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาการบริหารงานตามหลักทศพิธราชธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลฝาง 2) เพื่อศึกษาปัญหาและแนวทางการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลฝาง ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับความคิดเห็นของพนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลฝางตามหลักทศพิธราชธรรมโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงข้อที่มีค่ามากไปหาน้อยมีดังนี้ ทาน อวิหิงสา อักโกธะ ตามลำดับ 2) ปัญหาการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลฝาง อำเภอฮาดูพนม จังหวัดนครพนม พบว่า การให้บริการไม่ทั่วถึง หมู่บ้านขาดอุปกรณ์กีฬา เด็กและเยาวชนติดยาเสพติด การบริการไม่รวดเร็ว ขาดบุคคลทำงานเพื่อหมู่บ้านอย่างจริงจัง การช่วยเหลือและแบ่งปันผลประโยชน์ไม่เท่าเทียม ใช้งบประมาณไม่ตรงกับความต้องการ หมู่บ้านขาดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ การปฏิบัติต่อบุคคลไม่เท่าเทียมกันและการทำงานไม่ต่อเนื่อง 3) แนวทางการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลฝาง อำเภอฮาดูพนม จังหวัดนครพนม พบว่า ควรให้บริการอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม สนับสนุนอุปกรณ์กีฬาประจำหมู่บ้าน สนับสนุนให้สตรีและเด็กมีกิจกรรมหรืออาชีพเสริมหลังเรียนและหลังฤดูทำนา พุดจาให้ไพเราะและให้ความเป็นกันเองกับชาวบ้าน จัดระเบียบการดำเนินการและให้คำแนะนำแก่ประชาชนให้มากขึ้น ใช้งบประมาณให้ตรงตามความต้องการของชาวบ้าน จัดระเบียบหมู่บ้าน และเลือกบุคคลที่มีความรู้ความสามารถเข้ามาทำงานเพื่อให้งานมีประสิทธิภาพ

พระครูสุรัทวิหารการ เขมธมโม (รอดแก้ว) และคณะ (2562) วิจัยเรื่องการใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ของพระสังฆาธิการในจังหวัดนครศรีธรรมราช

(ธรรมยุต) มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาการใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ของพระสังฆาธิการในจังหวัดนครศรีธรรมราช (ธรรมยุต) 2) เพื่อเปรียบเทียบการใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ของพระสังฆาธิการในจังหวัดนครศรีธรรมราช (ธรรมยุต) ที่มีอายุพรรษาและวุฒิการศึกษาทางธรรมที่ต่างกัน ผลการวิจัยพบว่า 1. คณะสงฆ์ของพระสังฆาธิการในจังหวัดนครศรีธรรมราช (ธรรมยุต) มีการนำหลักทศพิธราชธรรมในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ของพระสังฆาธิการในจังหวัดนครศรีธรรมราช (ธรรมยุต) โดยรวมทั้ง 10 ด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ข้อ 1 ด้านทาน มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือ ข้อ 8 ด้าน อวิหิงสา ส่วน ข้อ 7 ด้านอักโกธะ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด 2. แสดงผลการเปรียบเทียบ คณะสงฆ์ของพระสังฆาธิการในจังหวัดนครศรีธรรมราช (ธรรมยุต) มีการนำหลักทศพิธราชธรรมในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ โดยรวมทั้ง 10 ด้านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.9 กรอบแนวคิดการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งเน้นการวิเคราะห์และออกแบบแนวทางการบูรณาการหลักทศพิธราชธรรมเข้ากับการบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อเสริมสร้างการปกครองที่ดีในจังหวัดสงขลา การวางกรอบแนวคิดการวิจัยจึงต้องครอบคลุมทั้งแนวคิดทางพุทธธรรมเกี่ยวกับคุณธรรมของผู้ปกครอง จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจึงกำหนดกรอบวิจัยในส่วนของ ปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง ระยะเวลาการปฏิบัติงาน (สมภพ บุญล้อม, 2565) และ หลักทศพิธราชธรรม (สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ (ป.อ. ปยุตโต), 2560) ดังนี้

ภาพที่ 2.1 กรอบแนวคิดวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยเรื่องการบูรณาการหลักทศพิธราชธรรมเพื่อการปกครองที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสงขลา บทนี้นำเสนอขั้นตอนและวิธีการดำเนินการวิจัยซึ่งใช้เป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยเรื่องการบูรณาการหลักทศพิธราชธรรมเพื่อการปกครองที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสงขลา ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยกำหนดแนวทางอย่างเป็นระบบเพื่อให้การศึกษาเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ การดำเนินการวิจัยจะครอบคลุมถึงกระบวนการวิธีดำเนินการวิจัยทั้งหมด ทั้งนี้เพื่อให้ได้ผลการศึกษาที่มีความน่าเชื่อถือ สามารถสะท้อนภาพรวมของสถานการณ์จริง และนำไปสู่การเสนอแนะแนวทางที่เหมาะสมในการบูรณาการหลักทศพิธราชธรรมเข้าสู่ระบบการบริหารและการปกครองท้องถิ่นอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

- 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.2 เทคนิควิธีการสุ่มตัวอย่าง
- 3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.4 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ
- 3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล
- 3.7 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยเรื่องการบูรณาการหลักทศพิธราชธรรมเพื่อการปกครองที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสงขลา เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้การเก็บแบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างคือเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสงขลา ดังนี้

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ เจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสงขลา จำนวน 13,948 คน (ข้อมูลวันที่ 29 กรกฎาคม 2568) ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามได้แก่ เจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสงขลา จำนวน 389 คน ซึ่งผู้วิจัยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ Yamane (1973)

3.2 เทคนิควิธีการสุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามคือ เจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสงขลา จำนวน 389 คน ผู้วิจัยได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างสำหรับการวิจัยโดยใช้สูตรการคำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามหลักการของทาร์ยามาเน (Yamane, 1973, p.1088) ที่ระดับความน่าเชื่อถือร้อยละ 95 ความคลาดเคลื่อนที่ร้อยละ ± 5

สูตรคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่าง

$$n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

โดยที่

n = ขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการ

N = จำนวนประชากรทั้งหมด

e = ค่าความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ เช่น 0.05 ($\pm 5\%$)

ดังนั้นควรใช้กลุ่มตัวอย่างอย่างน้อยประมาณ 389 คน

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัยโดยดำเนินการดังนี้

1. ลักษณะของแบบสอบถามผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามจากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องซึ่งมีโครงสร้างประกอบด้วย 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 แบบสอบถามปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 5 ข้อ ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง และ ระยะเวลาการปฏิบัติงาน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบูรณาการหลักทศพิธราชธรรมเพื่อการปกครองที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสงขลา ประกอบด้วย 1) ด้านทาน 2) ด้านศีล 3) ด้านปริจาคะ 4) ด้านอาชวะ 5) ด้านมัทวะ 6) ด้านตปะ 7) ด้านอักโกธะ 8) ด้านอวิหิงสา 9) ด้านขันติ 10) ด้านอวิโรธนะ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ รวมทั้งสิ้น 30 ข้อ เกณฑ์การวัดข้อมูลจากแบบสอบถามมีระดับตัวเลือกแบ่งออกเป็น 5 ตัวเลือกและมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

มีการบูรณาการหลักทศพิธราชธรรมเพื่อการปกครองที่ดี	ระดับน้อยที่สุด	ให้ 1 คะแนน
มีการบูรณาการหลักทศพิธราชธรรมเพื่อการปกครองที่ดี	ระดับน้อย	ให้ 2 คะแนน
มีการบูรณาการหลักทศพิธราชธรรมเพื่อการปกครองที่ดี	ระดับปานกลาง	ให้ 3 คะแนน
มีการบูรณาการหลักทศพิธราชธรรมเพื่อการปกครองที่ดี	ระดับมาก	ให้ 4 คะแนน
มีการบูรณาการหลักทศพิธราชธรรมเพื่อการปกครองที่ดี	ระดับมากที่สุด	ให้ 5 คะแนน

ส่วนเกณฑ์การแปลผลจากเกณฑ์ดังกล่าว สามารถกำหนดเกณฑ์การแปลผล โดยกำหนดในการแบ่งช่วงคะแนนออกเป็น 5 ช่วง ดังนั้นข้อมูลที่วิเคราะห์จากแบบสอบถามที่เป็นมาตรฐานประมาณค่าโดยแปลผลจากค่าเฉลี่ย โดยกำหนดช่วงคะแนนดังต่อไปนี้

คะแนนเฉลี่ย 1.00-1.80 หมายถึง มีการบูรณาการหลักทศพิธราชธรรมเพื่อการปกครองที่ดีอยู่ในระดับน้อยที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 1.81-2.60 หมายถึง มีการบูรณาการหลักทศพิธราชธรรมเพื่อการปกครองที่ดีอยู่ในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 2.61-3.40 หมายถึง มีการบูรณาการหลักทศพิธราชธรรมเพื่อการปกครองที่ดีอยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 3.41-4.20 หมายถึง มีการบูรณาการหลักทศพิธราชธรรมเพื่อการปกครองที่ดีอยู่ในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 4.21-5.00 หมายถึง มีการบูรณาการหลักทศพิธราชธรรมเพื่อการปกครองที่ดีอยู่ในระดับมากที่สุด

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบูรณาการหลักทศพิธราชธรรมเพื่อการปกครองที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสงขลา

3.4 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบสอบถามในการวิจัย โดยศึกษาเอกสารวิชาการและจากงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบูรณาการหลักทศพิธราชธรรมเพื่อการปกครองที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสงขลา โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ขั้นตอนการสร้างแบบสอบถาม

1.1 ศึกษาแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการบูรณาการหลักทศพิธราชธรรมเพื่อการปกครองที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสงขลา จากเอกสาร ตำรา บทความทางวิชาการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.2 กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยและสรุปเป็นคำนิยามศัพท์ในการวิจัย

1.3 สร้างแบบสอบถามจากกรอบเนื้อหาในคำนิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ตอน

1.4 นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้ว นำเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญทำการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา

1.5 เมื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเรียบร้อยแล้ว จึงนำไปทดลองใช้กับหน่วยการวัดที่มีใช้ประชากรในการวิจัย แล้วนำมาหาค่าความเชื่อมั่น

1.6 หากพบว่าแบบสอบถามมีความเชื่อมั่นแล้ว จึงนำไปทดลองใช้จริงกับกลุ่มตัวอย่างเป้าหมายต่อไป

2. ขั้นตอนการตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้วไปหาคุณภาพของแบบสอบถาม ดังนี้

2.1 ผู้วิจัยทำการหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยนำแบบสอบถาม ที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องและความครอบคลุมของเนื้อหาที่ต้องการศึกษา จำนวน 3 ท่าน

2.2 นำแบบสอบถามที่ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแล้วนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องตามวัตถุประสงค์ของข้อคำถาม

2.3 นำแบบสอบถามมาปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญและกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์แล้วนำไปทำการทดสอบหาความเชื่อมั่น โดยนำแบบสอบถามที่ได้ไปปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้กับประชากรที่ไม่ได้เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้วนำมาตรวจคะแนนหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficients) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์

2.4 แบบสอบถามที่หาค่าความเชื่อมั่นแล้วนำไปเก็บข้อมูลต่อไป

3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยทำการขอหนังสือขออนุญาตในการแจกแบบสอบถามจากผู้อำนวยการวิทยาลัยศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมราชโคราช ถึง ท้องถิ่นจังหวัดสงขลาเพื่อขอเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม

2. ผู้วิจัยได้นำหนังสือขออนุญาตไปนำเสนอเพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลจากเจ้าหน้าที่ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้

3. ทำการแจกแบบสอบถาม จำนวน 389 ฉบับ โดยการแจกแบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างตามที่กำหนด

4. ทำการเก็บแบบสอบถามที่กลุ่มตัวอย่างทำการตอบเรียบร้อยแล้ว

5. ตรวจสอบความถูกต้อง ความครบถ้วนสมบูรณ์แล้วไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างโดยหาค่าสถิติพื้นฐานคือจำนวนและค่าร้อยละ

ตอนที่ 2 วิเคราะห์การบูรณาการหลักศัพทราชาธรรมเพื่อการปกครองที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสงขลา โดยการหาโดยการหาค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตอนที่ 3 รวบรวมข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบูรณาการหลักศัพทราชาธรรมเพื่อการปกครองที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสงขลา โดยการแจกแจงค่าความถี่

3.7 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วยร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ดังนี้

1. การหาความสอดคล้องของคำถามกับวัตถุประสงค์ (Index of item Objective Congruence หรือ IOC) ซึ่งมีสูตร (สงศรี ชมพวงค์, 2554, หน้า 197) ดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC หมายถึง ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Congruence)

R หมายถึง ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิที่มีต่อข้อความ โดยที่

ค่า 1 คือ สามารถนำไปใช้ได้อย่างแน่นอน

ค่า 0 คือ ไม่แน่ใจว่าจะใช้ได้

ค่า -1 คือ ไม่สามารถนำไปใช้ได้แน่นอน

$\sum R$ หมายถึง ผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิแต่ละคน

N หมายถึง จำนวนผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบเครื่องมือ

2. ร้อยละ (Percentage) โดยมีสูตรดังนี้

$$\text{สูตร} \quad P = \frac{f}{n} \times 100$$

เมื่อ P = ร้อยละ

f = ความถี่ที่ต้องการแปลงให้เป็นร้อยละ

n = จำนวนความถี่ทั้งหมด

3. ค่าเฉลี่ย (Mean) โดยมีสูตรดังนี้

$$\text{สูตร} \quad \bar{x} = \frac{\sum fx}{n}$$

เมื่อ $\bar{x}$ = ค่าเฉลี่ย

$\sum fx$ = ผลรวมของผลคูณระหว่างความถี่กับคะแนน

n = จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

4. ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยมีสูตรดังนี้

$$\text{สูตร} \quad S.D. = \sqrt{\frac{\sum fx^2}{n} - \left[\frac{\sum fx}{n} \right]^2}$$

เมื่อ S.D. = ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$\sum fx$ = ผลรวมของผลคูณระหว่างความถี่กับคะแนน

$\sum fx^2$ = ผลรวมของผลคูณระหว่างความถี่กับคะแนนแต่ละจำนวนที่ยกกำลัง

n = จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

สอง

5. สูตรคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่าง

สูตรการคำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามหลักการของทาโรยามาเน (Yamane, 1973: 1088) ที่ระดับความน่าเชื่อถือร้อยละ 95 ความคลาดเคลื่อนที่ร้อยละ ± 5

สูตรคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่าง

$$n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

โดยที่

n = ขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการ

N = จำนวนประชากรทั้งหมด

e = ค่าความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ เช่น 0.05 ($\pm 5\%$)

บทที่ 4

ผลการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยเรื่องการบูรณาการหลักทศพิธราชธรรมเพื่อการปกครองที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสงขลา มีวัตถุประสงค์คือ 1. เพื่อศึกษาการบูรณาการหลักทศพิธราชธรรมเพื่อการปกครองที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสงขลา และ 2. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบูรณาการหลักทศพิธราชธรรมเพื่อการปกครองที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสงขลา โดยเก็บแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างและประมวลผลข้อมูลปรากฏผลการวิจัยดังนี้

4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

4.2 ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล

4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

4.3.1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

4.3.2 การบูรณาการหลักทศพิธราชธรรมเพื่อการปกครองที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสงขลา

4.3.3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบูรณาการหลักทศพิธราชธรรมเพื่อการปกครองที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสงขลา

4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ดังนี้

$\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย

S.D. แทน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4.2 ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ (Statistical Package for the Social Sciences) โดยใช้สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ความถี่ (Frequency) และ ร้อยละ (Percentage) เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนค่าเฉลี่ย (Mean) และ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) วิเคราะห์การบูรณาการหลักทศพิธราชธรรมเพื่อการปกครองที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสงขลา และแปลความหมายค่าคะแนนเฉลี่ยดังนี้

ค่าคะแนนเฉลี่ย**ความหมาย**

คะแนนเฉลี่ย 1.00-1.80 การบูรณาการหลักทศพิธราชธรรมเพื่อการปกครองที่ดีอยู่ในระดับน้อยที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 1.81-2.60 การบูรณาการหลักทศพิธราชธรรมเพื่อการปกครองที่ดีอยู่ในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 2.61-3.40 การบูรณาการหลักทศพิธราชธรรมเพื่อการปกครองที่ดีอยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 3.41-4.20 การบูรณาการหลักทศพิธราชธรรมเพื่อการปกครองที่ดีอยู่ในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 4.21-5.00 การบูรณาการหลักทศพิธราชธรรมเพื่อการปกครองที่ดีอยู่ในระดับมากที่สุด

4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล**4.3.1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม**

ตารางที่ 4.1 จำนวนและค่าร้อยละของปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม (เพศ)

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	246	63.24
หญิง	143	36.76
รวม	389	100

จากตารางที่ 4.1 พบว่า บุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสงขลาส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 246 คน คิดเป็นร้อยละ 63.24 เพศหญิง จำนวน 143 คน คิดเป็นร้อยละ 36.76 น้อยที่สุด ตามลำดับ

ตารางที่ 4.2 จำนวนและค่าร้อยละของปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม (อายุ)

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 30 ปี	28	7.20
31-40 ปี	94	24.16
41-50 ปี	178	45.76
มากกว่า 50 ปี	89	22.88
รวม	389	100

จากตารางที่ 4.2 พบว่า บุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสงขลาส่วนใหญ่มีอายุ 41-50 ปี จำนวน 178 คน คิดเป็นร้อยละ 45.76 รองลงมาคืออายุ 31-40 ปี จำนวน 94 คน คิดเป็นร้อยละ 24.16 และอายุ 51 ปีขึ้นไป จำนวน 89 คน คิดเป็นร้อยละ 22.88 อายุต่ำกว่า 30 ปี จำนวน 28 คน คิดเป็น 7.20 น้อยที่สุด

ตารางที่ 4.3 จำนวนและค่าร้อยละของปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม (ระดับการศึกษา)

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่าปริญญาตรี	14	3.60
ปริญญาตรี	176	45.24
ปริญญาโท	102	26.22
สูงกว่าปริญญาโท	97	24.94
รวม	389	100

จากตารางที่ 4.4 พบว่า บุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสงขลาส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 176 คน คิดเป็นร้อยละ 45.24 รองลงมาคือระดับปริญญาโท จำนวน 102 คน คิดเป็นร้อยละ 26.22 และ สูงกว่าปริญญาโท จำนวน 97 คน คิดเป็นร้อยละ 24.94 ต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 3.60 น้อยที่สุด

ตารางที่ 4.4 จำนวนและค่าร้อยละของปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม (ตำแหน่ง)

ตำแหน่ง	จำนวน	ร้อยละ
เจ้าหน้าที่/พนักงาน	203	52.19
หัวหน้าส่วนงาน	57	14.65
ผู้บริหาร	61	15.68
สมาชิกสภาท้องถิ่น	68	17.48
รวม	389	100

จากตารางที่ 4.4 พบว่า บุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสงขลาส่วนใหญ่มีอาชีพ เจ้าหน้าที่/พนักงาน จำนวน 203 คน คิดเป็นร้อยละ 52.19 รองลงมาคือ สมาชิกสภาท้องถิ่น 68 คน คิดเป็นร้อยละ 17.48 และผู้บริหาร จำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 15.68 หัวหน้าส่วนงาน จำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 14.65 น้อยที่สุด

ตารางที่ 4.5 จำนวนและค่าร้อยละของปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม (ระยะเวลาการปฏิบัติงานในองค์กร)

ระยะเวลาการปฏิบัติงานในองค์กร	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 5 ปี	23	5.91
5-10 ปี	97	24.94
11-15 ปี	172	44.22
15 ปีขึ้นไป	97	24.94
รวม	389	100

จากตารางที่ 4.5 พบว่า บุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสงขลาส่วนใหญ่ระยะเวลาในการปฏิบัติงานในองค์กร 11-15 ปี จำนวน 172 คน คิดเป็นร้อยละ 44.22 น้อยที่สุดคือ ต่ำกว่า 5 ปี จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 5.91 และมีลำดับเท่ากันคือ 5-10 ปี และ 15 ปีขึ้นไป จำนวน 97 คน คิดเป็นร้อยละ 24.94

สรุปได้ว่า ปัจจัยส่วนบุคคลของบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสงขลาส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 246 คน คิดเป็นร้อยละ 63.24 เพศหญิง จำนวน 143 คน คิดเป็นร้อยละ 36.76 บุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสงขลาส่วนใหญ่มีอายุ 41-50 ปี จำนวน 178 คน คิดเป็นร้อยละ 45.76 มีการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 176 คน คิดเป็นร้อยละ

45.24 ส่วนใหญ่มีอาชีพ เจ้าหน้าที่/พนักงาน จำนวน 203 คน คิดเป็นร้อยละ 52.19 มีระยะเวลาในการปฏิบัติงานในองค์กร 11-15 ปี จำนวน 172 คน คิดเป็นร้อยละ 44.22

4.3.2 การบูรณาการหลักทศพิธราชธรรมเพื่อการปกครองที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสงขลา

การศึกษาวិเคราะห์ความคิดเห็นของบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสงขลา เกี่ยวกับการบูรณาการหลักทศพิธราชธรรมเพื่อการปกครองที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสงขลา โดยการวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($S.D.$) แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบการบรรยาย ปรากฏดังตาราง 4.6-4.16 ดังนี้

ตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการบูรณาการหลักทศพิธราชธรรมเพื่อการปกครองที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสงขลา (ภาพรวม)

การบูรณาการหลักทศพิธราชธรรมเพื่อการปกครองที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสงขลา (ภาพรวม)	ระดับของการบูรณาการหลักทศพิธราชธรรม		
	$\bar{X}$	$S.D.$	แปลผล
1. ทาน (การให้)	3.35	1.12	ปานกลาง
2. ศีล (ความประพฤติที่ดีงาม)	3.62	1.09	มาก
3. ปริจาคะ (การเสียสละ)	3.89	0.98	มาก
4. อาชวะ (ความซื่อตรง)	3.51	1.10	มาก
5. มัทวะ (ความอ่อนโยน)	3.83	1.03	มาก
6. ตปะ (ความเพียร)	3.50	1.07	มาก
7. อักโกธะ (ความไม่โกรธ)	3.55	1.08	มาก
8. อวิหิงสา (ความไม่เบียดเบียน)	3.35	1.14	ปานกลาง
9. ขันติ (ความอดทน)	3.75	1.10	มาก
10. อวิโรธนะ (ความยุติธรรม)	3.31	1.11	ปานกลาง
รวม	3.57	1.08	มาก

จากตารางที่ 4.6 พบว่า การบูรณาการหลักทศพิธราชธรรมเพื่อการปกครองที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสงขลา โดยรวมอยู่ในระดับมาก (3.57) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านปริจาคะ (การเสียสละ) มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ

มาก (3.89) รองลงมาคือ ด้านมัทวะ (ความอ่อนโยน) (3.83) และด้านที่น้อยที่สุดคือ ด้านอิโรธนะ (ความยุติธรรม) (3.31)

ตารางที่ 4.7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการบูรณาการหลักทศพิธราชธรรมเพื่อการปกครองที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสงขลา (ทาน (การให้))

ทาน (การให้)	ระดับของการบูรณาการหลักทศพิธราชธรรม		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. หน่วยงานของท่านส่งเสริมให้บุคลากรแบ่งปันความรู้และประสบการณ์การทำงานในองค์กรอยู่ในระดับใด	3.49	0.99	ปานกลาง
2. หน่วยงานของท่านมีการจัดสรรงบประมาณเพื่อช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาสในชุมชน อยู่ในระดับใด	3.02	1.16	ปานกลาง
3. ผู้บริหารในหน่วยงานของท่านมีแนวโน้มให้ความช่วยเหลือแก่เพื่อนร่วมงานในองค์กร อยู่ในระดับใด	3.21	1.30	ปานกลาง
4. ผู้บริหารในหน่วยงานของท่านเปิดโอกาสให้มีการทำกิจกรรมสาธารณประโยชน์ อยู่ในระดับใด	3.69	1.04	มาก
รวม	3.35	1.12	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.7 การบูรณาการหลักทศพิธราชธรรมเพื่อการปกครองที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสงขลา ด้านทาน (การให้) โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง (3.35) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ผู้บริหารในหน่วยงานของท่านเปิดโอกาสให้มีการทำกิจกรรมสาธารณประโยชน์อยู่ในระดับใด มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (3.69) รองลงมาคือ หน่วยงานของท่านส่งเสริมให้บุคลากรแบ่งปันความรู้และประสบการณ์การทำงานในองค์กรอยู่ในระดับใด (3.49) น้อยที่สุดคือ หน่วยงานของท่านมีการจัดสรรงบประมาณเพื่อช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาสในชุมชนอยู่ในระดับใดอยู่ในระดับปานกลาง (3.02)

ตารางที่ 4.8 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการบูรณาการหลักทศพิธราชธรรมเพื่อการปกครองที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสงขลา (ศีล (ความประพฤติที่ดีงาม))

ศีล (ความประพฤติที่ดีงาม)	ระดับของการบูรณาการหลักทศพิธราชธรรม		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
5. บุคลากรในหน่วยงานของท่านปฏิบัติงานในภาระหน้าที่ด้วยความสุจริต อยู่ในระดับใด	3.52	1.17	มาก
6. หน่วยงานของท่านมีการรักษากฎระเบียบและจรรยาบรรณในการทำงาน อยู่ในระดับใด	3.54	1.14	มาก
7. ผู้นำ/ผู้บริหารในหน่วยงานของท่านเป็นแบบอย่างด้านศีลธรรม อยู่ในระดับใด	3.75	1.07	มาก
8. หน่วยงานของท่านมีการส่งเสริม/อบรมคุณธรรมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงาน อยู่ในระดับใด	3.65	0.97	มาก
รวม	3.62	1.09	มาก

จากตารางที่ 4.8 การบูรณาการหลักทศพิธราชธรรมเพื่อการปกครองที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสงขลา ด้านศีล (ความประพฤติที่ดีงาม) โดยรวมอยู่ในระดับมาก (3.62) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ผู้นำ/ผู้บริหารในหน่วยงานของท่านเป็นแบบอย่างด้านศีลธรรมอยู่ในระดับใดมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (3.75) รองลงมาคือ หน่วยงานของท่านมีการส่งเสริม/อบรมคุณธรรมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานอยู่ในระดับใดมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (3.65) และน้อยที่สุดคือ บุคลากรในหน่วยงานของท่านปฏิบัติงานในภาระหน้าที่ด้วยความสุจริตอยู่ในระดับใดมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (3.52)

ตารางที่ 4.9 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการบูรณาการหลักทศพิธราชธรรมเพื่อการปกครองที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสงขลา (ปริจาคะ (การเสียสละ))

ปริจาคะ (การเสียสละ)	ระดับของการบูรณาการหลักทศพิธราชธรรม		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
9. บุคลากรในหน่วยงานของท่านยอมสละเวลาเพื่อประโยชน์ส่วนรวม อยู่ในระดับใด	3.91	1.07	มาก
10. ผู้บริหารของท่านพร้อมลดผลประโยชน์ส่วนตัวเพื่อองค์กร อยู่ในระดับใด	3.88	0.90	มาก
11. หน่วยงานของท่านเมื่อมีการตัดสินใจในองค์กรจะคำนึงถึงผลประโยชน์ของชุมชน อยู่ในระดับใด	4.06	0.90	มาก
12. หน่วยงานของท่านมีการสนับสนุนให้เจ้าหน้าที่เสียสละเพื่อกิจกรรมสาธารณะ อยู่ในระดับใด	3.69	1.04	มาก
รวม	3.89	0.98	มาก

จากตารางที่ 4.9 การบูรณาการหลักทศพิธราชธรรมเพื่อการปกครองที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสงขลา ด้านปริจาคะ (การเสียสละ) โดยรวมอยู่ในระดับมาก (3.89) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ หน่วยงานของท่านเมื่อมีการตัดสินใจในองค์กรจะคำนึงถึงผลประโยชน์ของชุมชนอยู่ในระดับใด มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (4.06) รองลงมาคือ บุคลากรในหน่วยงานของท่านยอมสละเวลาเพื่อประโยชน์ส่วนรวมอยู่ในระดับใดมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (3.91) และน้อยที่สุดคือ หน่วยงานของท่านมีการสนับสนุนให้เจ้าหน้าที่เสียสละเพื่อกิจกรรมสาธารณะอยู่ในระดับใดมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (3.69)

ตารางที่ 4.10 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการบูรณาการหลักทศพิธราชธรรมเพื่อการปกครองที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสงขลา (อาชชวะ (ความซื่อตรง))

อาชชวะ (ความซื่อตรง)	ระดับของการบูรณาการ หลักทศพิธราชธรรม		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
13. บุคลากรหน่วยงานของท่านมีการทำงานด้วยความโปร่งใสและตรวจสอบได้ตามหลักธรรมาภิบาล อยู่ในระดับใด	3.65	0.97	มาก
14. บุคลากรในหน่วยงานของท่านมีความตรงไปตรงมาในการสื่อสาร อยู่ในระดับใด	3.21	1.30	ปานกลาง
15. หน่วยงานของท่านมีความยึดมั่นในความถูกต้องเที่ยงธรรม อยู่ในระดับใด	3.52	1.17	มาก
16. หน่วยงานของท่านมีระบบตรวจสอบภายในที่เป็นธรรม อยู่ในระดับใด	3.65	0.97	มาก
รวม	3.51	1.10	มาก

จากตารางที่ 4.10 การบูรณาการหลักทศพิธราชธรรมเพื่อการปกครองที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสงขลา ด้านอาชชวะ (ความซื่อตรง) โดยรวมอยู่ในระดับมาก (3.51) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดมีลำดับเท่ากันคือ บุคลากรหน่วยงานของท่านมีการทำงานด้วยความโปร่งใสและตรวจสอบได้ตามหลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับใด และ หน่วยงานของท่านมีระบบตรวจสอบภายในที่เป็นธรรมอยู่ในระดับใดมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (3.65) รองลงมาน้อยที่สุดคือ บุคลากรในหน่วยงานของท่านมีความตรงไปตรงมาในการสื่อสารอยู่ในระดับใด มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง (3.21)

ตารางที่ 4.11 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการบูรณาการหลักทศพิธราชธรรมเพื่อการปกครองที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสงขลา (มัทวะ (ความอ่อนโยน))

มัทวะ (ความอ่อนโยน)	ระดับของการบูรณาการหลักทศพิธราชธรรม		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
17. ผู้บริหารในหน่วยงานของท่านมีความสุภาพและรับฟังความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงาน อยู่ในระดับใด	4.12	0.85	มาก
18. บุคลากรในหน่วยงานของท่านให้ความเคารพซึ่งกันและกัน อยู่ในระดับใด	3.52	1.17	มาก
19. หน่วยงานของท่านมีการแก้ไขปัญหาในองค์กรโดยสันติวิธี อยู่ในระดับใด	3.65	0.97	มาก
20. หน่วยงานของท่านมีวัฒนธรรมองค์กรส่งเสริมความสัมพันธ์ที่ดี อยู่ในระดับใด	4.04	1.14	มาก
รวม	3.83	1.03	มาก

จากตารางที่ 4.11 การบูรณาการหลักทศพิธราชธรรมเพื่อการปกครองที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสงขลา ด้านมัทวะ (ความอ่อนโยน) โดยรวมอยู่ในระดับมาก (3.83) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ผู้บริหารในหน่วยงานของท่านมีความสุภาพและรับฟังความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงานอยู่ในระดับใดมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (4.12) รองลงมาคือ หน่วยงานของท่านมีวัฒนธรรมองค์กรส่งเสริมความสัมพันธ์ที่ดีอยู่ในระดับใดมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (4.04) และน้อยที่สุดคือ บุคลากรในหน่วยงานของท่านให้ความเคารพซึ่งกันและกันอยู่ในระดับใดมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด (3.52)

ตารางที่ 4.12 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการบูรณาการหลักทศพิธราชธรรมเพื่อการปกครองที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสงขลา (ตปะ (ความเพียร))

ตปะ (ความเพียร)	ระดับของการบูรณาการ หลักทศพิธราชธรรม		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
21. บุคลากรในหน่วยงานของท่านทำงานด้วยความมุ่งมั่นและตั้งใจ อยู่ในระดับใด	3.65	0.97	มาก
22. บุคลากรในหน่วยงานของท่านมีการพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอในการปฏิบัติงาน อยู่ในระดับใด	3.21	1.30	ปานกลาง
23. หน่วยงานของท่านมีความตั้งใจในการขับเคลื่อนงานให้บรรลุเป้าหมาย อยู่ในระดับใด	4.12	0.85	มาก
24. หน่วยงานของท่านสามารถทำงานในภาระหน้าที่ได้สำเร็จลุล่วงทันภายในกำหนดเวลา อยู่ในระดับใด	3.02	1.16	มาก
รวม	3.50	1.07	มาก

จากตารางที่ 4.12 การบูรณาการหลักทศพิธราชธรรมเพื่อการปกครองที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสงขลา ด้านตปะ (ความเพียร) โดยรวมอยู่ในระดับมาก (3.50) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ หน่วยงานของท่านมีความตั้งใจในการขับเคลื่อนงานให้บรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใด มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (4.12) รองลงมาคือ บุคลากรในหน่วยงานของท่านทำงานด้วยความมุ่งมั่นและตั้งใจอยู่ในระดับใดมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (3.65) และน้อยที่สุดคือ หน่วยงานของท่านสามารถทำงานในภาระหน้าที่ได้สำเร็จลุล่วงทันภายในกำหนดเวลาอยู่ในระดับใดมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับที่ปานกลาง (3.02)

ตารางที่ 4.13 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการบูรณาการหลักทศพิธราชธรรมเพื่อการปกครองที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสงขลา (อัครโกระ (ความไม่โกรธ))

อัครโกระ (ความไม่โกรธ)	ระดับของการบูรณาการ หลักทศพิธราชธรรม		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
25. บุคลากรในหน่วยงานของท่านสามารถควบคุมอารมณ์เมื่อมีความขัดแย้งจากการทำงานและแก้ไขปัญหได้ดี อยู่ในระดับใด	3.52	1.17	มาก
26. ผู้นำของท่านมักไม่แสดงความโกรธในการทำงานและควบคุมอารมณ์ได้ดี อยู่ในระดับใด	3.54	1.14	มาก
27. หน่วยงานของท่านมีการจัดการอบรมเกี่ยวกับการจัดการอารมณ์ให้แก่บุคลากรในองค์กร อยู่ในระดับใด	3.02	1.16	ปานกลาง
28. หน่วยงานของท่านลดการใช้ความรุนแรงทางวาจาในการสื่อสารภายในและภายนอกองค์กร อยู่ในระดับใด	4.12	0.85	มาก
รวม	3.55	1.08	มาก

จากตารางที่ 4.13 การบูรณาการหลักทศพิธราชธรรมเพื่อการปกครองที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสงขลา ด้านอัครโกระ (ความไม่โกรธ) โดยรวมอยู่ในระดับมาก (3.55) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ หน่วยงานของท่านลดการใช้ความรุนแรงทางวาจาในการสื่อสารภายในและภายนอกองค์กร อยู่ในระดับใด มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (4.12) รองลงมาคือ ผู้นำของท่านมักไม่แสดงความโกรธในการทำงานและควบคุมอารมณ์ได้ดีอยู่ในระดับใดมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (3.54) และน้อยที่สุดคือ หน่วยงานของท่านมีการจัดการอบรมเกี่ยวกับการจัดการอารมณ์ให้แก่บุคลากรในองค์กรอยู่ในระดับใด มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง (3.02)

ตารางที่ 4.14 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการบูรณาการหลักทศพิธราชธรรมเพื่อการปกครองที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสงขลา (อวิหิงสา (ความไม่เบียดเบียน))

อวิหิงสา (ความไม่เบียดเบียน)	ระดับของการบูรณาการหลักทศพิธราชธรรม		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
29. บุคลากรในหน่วยงานของท่านมักทำงานไม่ทำให้เกิดผลกระทบเชิงลบกับผู้อื่น อยู่ในระดับใด	3.65	0.97	มาก
30. หน่วยงานของท่านไม่สนับสนุนพฤติกรรมการข่มขู่หรือกลั่นแกล้งหรือใช้ความรุนแรงในการทำงาน อยู่ในระดับใด	3.54	1.14	มาก
31. หน่วยงานของท่านมีกลไกรับเรื่องร้องเรียนกรณีถูกละเมิดสิทธิเสรีภาพในการทำงาน อยู่ในระดับใด	3.21	1.30	ปานกลาง
32. มีการรณรงค์ให้บุคลากรเคารพสิทธิของกันและกัน อยู่ในระดับใด	3.03	1.16	ปานกลาง
รวม	3.35	1.14	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.14 การบูรณาการหลักทศพิธราชธรรมเพื่อการปกครองที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสงขลา ด้านอวิหิงสา (ความไม่เบียดเบียน) โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง (3.35) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ บุคลากรในหน่วยงานของท่านมักทำงานไม่ทำให้เกิดผลกระทบเชิงลบกับผู้อื่น อยู่ในระดับใดมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (3.65) รองลงมาคือ หน่วยงานของท่านไม่สนับสนุนพฤติกรรมการข่มขู่หรือกลั่นแกล้งหรือใช้ความรุนแรงในการทำงานอยู่ในระดับใดมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (3.54) และน้อยที่สุดคือ มีการรณรงค์ให้บุคลากรเคารพสิทธิของกันและกันอยู่ในระดับใดมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับที่ปานกลาง (3.03)

ตารางที่ 4.15 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการบูรณาการหลักทศพิธราชธรรมเพื่อการปกครองที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสงขลา (อันดับ (ความอดทน))

อันดับ (ความอดทน)	ระดับของการบูรณาการหลักทศพิธราชธรรม		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
33. บุคลากรในหน่วยงานของท่านสามารถทำงานภายใต้ความกดดันได้ดี อยู่ในระดับใด	3.75	1.07	มาก
34. หน่วยงานของท่านมีการส่งเสริมกิจกรรมให้เกิดการปรับตัวในการทำงานร่วมกัน อยู่ในระดับใด	3.91	1.07	มาก
35. หน่วยงานของท่านมีกิจกรรมกรรมเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดี อยู่ในระดับใด	3.68	1.25	มาก
36. ผู้นำในหน่วยงานของท่านเป็นแบบอย่างของความอดทน อยู่ในระดับใด	3.68	1.00	มาก
รวม	3.75	1.10	มาก

จากตารางที่ 4.15 การบูรณาการหลักทศพิธราชธรรมเพื่อการปกครองที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสงขลา ด้านอันดับ (ความอดทน) โดยรวมอยู่ในระดับมาก (3.75) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ หน่วยงานของท่านมีการส่งเสริมกิจกรรมให้เกิดการปรับตัวในการทำงานร่วมกันอยู่ในระดับใดมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (3.91) รองลงมาคือ บุคลากรในหน่วยงานของท่านสามารถทำงานภายใต้ความกดดันได้ดีอยู่ในระดับใดมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (3.75) และน้อยที่สุดคือ หน่วยงานของท่านมีกิจกรรมกรรมเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีอยู่ในระดับใด และ ผู้นำในหน่วยงานของท่านเป็นแบบอย่างของความอดทนอยู่ในระดับใดมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (3.68)

ตารางที่ 4.16 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการบูรณาการหลักทศพิธราชธรรมเพื่อการปกครองที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสงขลา (อวิโรธนะ (ความยุติธรรม))

อวิโรธนะ (ความยุติธรรม)	ระดับของการบูรณาการหลักทศพิธราชธรรม		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
37. ผู้นำในหน่วยงานของท่านมีนโยบายการบริหารงานอย่างเป็นธรรม อยู่ในระดับใด	3.65	0.97	มาก
38. หน่วยงานของท่านมีการพิจารณาผลประโยชน์ของทุกฝ่ายอย่างเท่าเทียม อยู่ในระดับใด	3.54	1.14	มาก
39. บุคลากรในหน่วยงานของท่านได้รับการประเมินผลงานอย่างเป็นธรรม อยู่ในระดับใด	3.04	1.16	ปานกลาง
40. หน่วยงานของท่านมีกระบวนการการแต่งตั้งโยกย้ายเป็นไปตามความเหมาะสม อยู่ในระดับใด	3.02	1.16	ปานกลาง
รวม	3.31	1.11	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.16 การบูรณาการหลักทศพิธราชธรรมเพื่อการปกครองที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสงขลา ด้านอวิโรธนะ (ความยุติธรรม) โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง (3.31) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ผู้นำในหน่วยงานของท่านมีนโยบายการบริหารงานอย่างเป็นธรรมอยู่ในระดับใด มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (3.65) รองลงมาคือ หน่วยงานของท่านมีการพิจารณาผลประโยชน์ของทุกฝ่ายอย่างเท่าเทียมอยู่ในระดับใดมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (3.54) และน้อยที่สุดคือ บุคลากรในหน่วยงานของท่านได้รับการประเมินผลงานอย่างเป็นธรรมอยู่ในระดับใดมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (3.04) และ หน่วยงานของท่านมีกระบวนการการแต่งตั้งโยกย้ายเป็นไปตามความเหมาะสม อยู่ในระดับใดมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (3.02)

กล่าวโดยสรุป การบูรณาการหลักทศพิธราชธรรมเพื่อการปกครองที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสงขลา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านปรีชาคะ (การเสียสละ) มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ ด้านมัททวะ (ความอ่อนโยน) และ ด้านที่น้อยที่สุดคือ ด้านอวิโรธนะ (ความยุติธรรม) เมื่อแยกรายด้านพบว่า

ด้านทาน (การให้) โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ผู้บริหารในหน่วยงานของท่านเปิดโอกาสให้มีการทำกิจกรรมสาธารณประโยชน์อยู่ในระดับใดมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก รองลงมาคือหน่วยงานของท่านส่งเสริมให้บุคลากรแบ่งปันความรู้และประสบการณ์การทำงานในองค์กรอยู่ในระดับใด และ น้อยที่สุดคือ หน่วยงานของท่านมีการจัดสรรงบประมาณเพื่อช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาสในชุมชนอยู่ในระดับใดอยู่ในระดับปานกลาง

ด้านศีล (ความประพฤติที่ดีงาม) โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ผู้นำ/ผู้บริหารในหน่วยงานของท่านเป็นแบบอย่างด้านศีลธรรมอยู่ในระดับใดมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก รองลงมาคือหน่วยงานของท่านมีการส่งเสริม/อบรมคุณธรรมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานอยู่ในระดับใดมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และ น้อยที่สุดคือ บุคลากรในหน่วยงานของท่านปฏิบัติงานในภาระหน้าที่ด้วยความสุจริตอยู่ในระดับใดมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

ด้านปริจาคะ (การเสียสละ) โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ หน่วยงานของท่านเมื่อมีการตัดสินใจในองค์กรจะคำนึงถึงผลประโยชน์ของชุมชนอยู่ในระดับใดมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ บุคลากรในหน่วยงานของท่านยอมสละเวลาเพื่อประโยชน์ส่วนรวมอยู่ในระดับใดมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และ น้อยที่สุดคือ หน่วยงานของท่านมีการสนับสนุนให้เจ้าหน้าที่เสียสละเพื่อกิจกรรมสาธารณะอยู่ในระดับใดมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

ด้านอาชวะ (ความซื่อตรง) โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดมีลำดับเท่ากันคือ บุคลากรในหน่วยงานของท่านมีการทำงานด้วยความโปร่งใสและตรวจสอบได้ตามหลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับใด และหน่วยงานของท่านมีระบบตรวจสอบภายในที่เป็นธรรมอยู่ในระดับใดมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก รองลงมาน้อยที่สุดคือ บุคลากรในหน่วยงานของท่านมีความตรงไปตรงมาในการสื่อสารอยู่ในระดับใดมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง

ด้านมัทวะ (ความอ่อนโยน) โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ผู้บริหารในหน่วยงานของท่านมีความสุภาพและรับฟังความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงานอยู่ในระดับใดมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ หน่วยงานของท่านมีวัฒนธรรมองค์กรส่งเสริมความสัมพันธ์ที่ดีอยู่ในระดับใดมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และ น้อยที่สุดคือ บุคลากรในหน่วยงานของท่านให้ความเคารพซึ่งกันและกันอยู่ในระดับใดมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด

ด้านตะ (ความเพียร) โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ หน่วยงานของท่านมีความตั้งใจในการขับเคลื่อนงานให้บรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใดมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ บุคลากรในหน่วยงานของท่านทำงานด้วยความมุ่งมั่นและตั้งใจอยู่ในระดับใดมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และน้อยที่สุดคือ หน่วยงานของท่านสามารถทำงานในภาระหน้าที่ได้สำเร็จลุล่วงทันภายในกำหนดเวลาอยู่ในระดับใดมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับที่ปานกลาง

ด้านอภีระ (ความไม่โกรธ) โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ หน่วยงานของท่านลดการใช้ความรุนแรงทางวาจาในการสื่อสารภายในและภายนอกองค์กรอยู่ในระดับใดมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ ผู้นำของท่านมักไม่แสดงความโกรธในการทำงานและควบคุมอารมณ์ได้ดีอยู่ในระดับใดมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และ น้อยที่สุดคือ หน่วยงานของท่านมีการจัดการอบรมเกี่ยวกับการจัดการอารมณ์ให้แก่บุคลากรในองค์กรอยู่ในระดับใดมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง

ด้านอวิหิงสา (ความไม่เบียดเบียน) โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ บุคลากรในหน่วยงานของท่านมักทำงานไม่ทำให้เกิดผลกระทบเชิงลบกับผู้อื่นอยู่ในระดับใดมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ หน่วยงานของท่านไม่สนับสนุนพฤติกรรมการข่มขู่หรือกลั่นแกล้งหรือใช้ความรุนแรงในการทำงานอยู่ในระดับใดมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และ น้อยที่สุดคือ มีการรณรงค์ให้บุคลากรเคารพสิทธิของกันและกันอยู่ในระดับใดมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับที่ปานกลาง

ด้านขันติ (ความอดทน) โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ หน่วยงานของท่านมีการส่งเสริมกิจกรรมให้เกิดการปรับตัวในการทำงานร่วมกันอยู่ในระดับใดมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ บุคลากรในหน่วยงานของท่านสามารถทำงานภายใต้ความกดดันได้ดีอยู่ในระดับใดมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และ น้อยที่สุดคือ หน่วยงานของท่านมีกิจกรรมกรรมเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีอยู่ในระดับใด และ ผู้นำในหน่วยงานของท่านเป็นแบบอย่างของความอดทนอยู่ในระดับใดมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

ด้านอวิโรธนะ (ความยุติธรรม) โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ผู้นำในหน่วยงานของท่านมีนโยบายการบริหารงานอย่างเป็นธรรมอยู่ในระดับใด มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ หน่วยงานของท่านมีการพิจารณาผลประโยชน์ของทุกฝ่ายอย่างเท่าเทียมอยู่ในระดับใดมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และ น้อยที่สุดคือ บุคลากรในหน่วยงานของท่านได้รับการประเมินผลงาน

อย่างเป็นธรรมอยู่ในระดับใดมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และ หน่วยงานของท่านมีกระบวนการการ
แต่งตั้งโยกย้ายเป็นไปตามความเหมาะสม อยู่ในระดับใดมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

4.3.3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบูรณาการหลักทศพิธราชธรรมเพื่อการปกครองที่ดีของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสงขลา

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบูรณาการหลักทศพิธราชธรรมเพื่อการปกครองที่ดีขององค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสงขลา มีข้อมูลเพื่อเสนอแนะดังนี้

หลักทศพิธราชธรรม	ปัญหาการบูรณาการหลัก ทศพิธราชธรรม	ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ การบูรณาการหลักทศพิธราชธรรม
ทาน (การให้)	การจัดสรรงบประมาณเพื่อ ช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาสและ กิจกรรมสาธารณะยังไม่ เพียงพอ	จัดสรรงบประมาณสนับสนุนกิจกรรม เพื่อสังคมและช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาส ส่งเสริมกิจกรรม องค์กรอาสาเพื่อ ชุมชน สร้างเครือข่ายความร่วมมือกับ ภาคเอกชนและประชาชน
ศีล (ความประพฤติที่ดีงาม)	บุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่ไม่ สุจริตเต็มที่	จัดอบรมเชิงจริยธรรมและธรรมาภิ บาลแก่บุคลากรประจำปี สร้างระบบรางวัลเชิดชูเจ้าหน้าที่ ต้นแบบคุณธรรม ส่งเสริมให้ผู้บริหารเป็นแบบอย่างด้าน ศีลธรรมอย่างชัดเจน
ปรีชาคะ (การเสียสละ)	การคำนึงถึงผลประโยชน์ ชุมชน	สร้างแรงบันดาลใจให้บุคลากรใหม่มี จิตสาธารณะและจัดทำโครงการ ทำงานอาสาร่วมกับประชาชน
อาชชวะ (ความซื่อตรง)	การสื่อสารยังไม่ตรงไปตรงมา	พัฒนาช่องทางสื่อสารภายในองค์กรที่ โปร่งใส เช่น ระบบแจ้งข้อมูลออนไลน์ ส่งเสริมระบบตรวจสอบถ่วงดุลให้ เข้มแข็ง
มัททวะ (ความอ่อนโยน)	ผู้บริหารสุภาพและรับฟัง (ทางบวก)	รักษาบรรยากาศการทำงานที่เป็นมิตร และจัดกิจกรรมเสริมสร้างวัฒนธรรม องค์กร

หลักทศพิธราชธรรม	ปัญหาการบูรณาการหลักทศพิธราชธรรม	ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบูรณาการหลักทศพิธราชธรรม
ตปะ (ความเพียร)	การทำงานให้สำเร็จตามเวลา ยังต่ำและการพัฒนาตนเองไม่ ต่อเนื่อง	พัฒนาระบบติดตามความก้าวหน้า งานแบบดิจิทัล ส่งเสริมการอบรมและการเรียนรู้อย่าง ต่อเนื่อง ตั้ง KPI ด้านประสิทธิภาพงานควบคู่ กับคุณธรรม
อักโกธะ (ความไม่โกรธ)	การจัดการอารมณ์ยังไม่ เพียงพอ	จัดอบรมลดความขัดแย้ง
อวิหิงสา (ความไม่เบียดเบียน)	การรณรงค์ให้เคารพสิทธิของ กันและกันยังน้อย	ตั้งคณะกรรมการป้องกันการละเมิด สิทธิ เพิ่มช่องทางร้องเรียนที่ปลอดภัยและ เป็นความลับ
ขันติ (ความอดทน)	การส่งเสริมการปรับตัวทำงาน ร่วมกัน	สืบสานกิจกรรมเสริมสร้าง ความสัมพันธ์ภายในองค์กร พี่เลี้ยง (Mentoring) เพื่อฝึกทักษะ การทำงานภายใต้แรงกดดัน
อวิโรธนะ (ความยุติธรรม)	การประเมินผลงานและการ โยกย้าย	จัดทำ คู่มือมาตรฐานการประเมินงาน ที่โปร่งใส เปิดเผยเกณฑ์การแต่งตั้งและโยกย้าย ต่อสาธารณะ ให้มีตัวแทนจากหลายฝ่ายเข้าร่วม พิจารณาเพื่อสร้างความเป็นธรรม

1. ทาน (การให้) การบูรณาการด้านทานยังอยู่ในระดับปานกลางเนื่องจากการจัดสรรงบประมาณเพื่อช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาสและกิจกรรมสาธารณะยังไม่เพียงพอ จึงควรเพิ่มการสนับสนุนโครงการเพื่อสังคมอย่างต่อเนื่อง เช่น การจัดกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ร่วมกับชุมชน นอกจากนี้ควรส่งเสริมการแบ่งปันองค์ความรู้และประสบการณ์การทำงานในองค์กรเพื่อสร้างบรรยากาศแห่งการให้และเสียสละร่วมกันและสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างท้องถิ่น ภาคเอกชนและประชาชนเพื่อเสริมพลังแห่งการให้

2. ศิล (ความประพฤติที่ดีงาม) แม้จะอยู่ในระดับมาก แต่ยังพบว่า บุคลากรบางส่วนยังขาดความสุจริตในการปฏิบัติหน้าที่ ดังนั้นองค์กรควรมีการอบรมด้านคุณธรรมจริยธรรมและธรรมาภิบาลเป็นประจำทุกปีเพื่อปลูกฝังความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ ผู้บริหารควรแสดงตนเป็นต้นแบบด้านคุณธรรมอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้บุคลากรเกิดแรงบันดาลใจในการประพฤติดี ควรจัดทำระบบการยกย่องเชิดชูเกียรติ เจ้าหน้าที่ต้นแบบคุณธรรม เพื่อเป็นแรงจูงใจและควรสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่ทุกคนตระหนักถึงการรักษาศิลและความประพฤติที่ดีงาม

3. ปรียาคะ (การเสียสละ) ด้านปรียาคะมีค่าเฉลี่ยสูงสุด แสดงให้เห็นถึงความพร้อมของบุคลากรและผู้บริหารที่เสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนรวม การตัดสินใจในองค์กรที่คำนึงถึงประโยชน์ของชุมชนถือเป็นจุดแข็งสำคัญ ซึ่งควรได้รับการสืบสานต่อเนื่อง องค์กรควรส่งเสริมโครงการกิจกรรมอาสาเพื่อสร้างค่านิยมร่วมกันของบุคลากรและประชาชน การสนับสนุนการเสียสละเวลาของบุคลากรเพื่อกิจกรรมสาธารณะควรทำอย่างเป็นระบบและควรรักษามาตรฐานนี้ให้เป็นต้นแบบของท้องถิ่นอื่น

4. อาชวะ (ความซื่อตรง) แม้อยู่ในระดับปานกลาง แต่ยังพบปัญหาด้านการสื่อสารที่ไม่ตรงไปตรงมาจึงควรมีการพัฒนาช่องทางการสื่อสารที่โปร่งใสและตรวจสอบได้ เช่น ระบบแจ้งข้อมูลออนไลน์หรือระบบรายงานผลการปฏิบัติงานที่เปิดเผยต่อประชาชน นอกจากนี้ควรจัดอบรมด้านการสื่อสารที่ชัดเจนและสร้างสรรค์แก่บุคลากร เพื่อเสริมสร้างวัฒนธรรมความซื่อตรงและความจริงใจ องค์กรควรเน้นระบบตรวจสอบและถ่วงดุลที่มีความเป็นธรรม เพื่อสร้างความเชื่อมั่นแก่ประชาชน และควรส่งเสริมค่านิยมความซื่อตรงในทุกระดับ

5. มัทวะ (ความอ่อนโยน) ด้านมัทวะอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะการที่ผู้บริหารมีความสุภาพและรับฟังความคิดเห็นของบุคลากร ซึ่งถือเป็นจุดแข็งขององค์กร ควรรักษาและต่อยอดโดยการจัดกิจกรรมเสริมสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่ส่งเสริมความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้บังคับบัญชาและผู้ใต้บังคับบัญชา การแก้ไขปัญหาด้วยสันติวิธีควรเป็นมาตรฐานการทำงานในทุกระดับ การสร้างวงเสวนาหรือพื้นที่แลกเปลี่ยนความคิดเห็นเชิงบวกสามารถช่วยลดความขัดแย้ง และควรปลูกฝังการเคารพซึ่งกันและกันอย่างต่อเนื่อง

6. ตปะ (ความเพียร) ด้านตปะยังอยู่ในระดับปานกลาง โดยเฉพาะความล่าช้าในการทำงานและการพัฒนาตนเองที่ยังไม่ต่อเนื่อง องค์กรควรพัฒนาระบบติดตามความก้าวหน้าของงานโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อให้การทำงานมีประสิทธิภาพและทันเวลา ควรส่งเสริมการอบรมทักษะใหม่ ๆ ให้บุคลากรอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งกำหนดตัวชี้วัด (KPI) ที่เน้นทั้งคุณธรรมและประสิทธิภาพในการทำงาน ผู้บริหารควรเป็นผู้นำในการแสดงความมุ่งมั่นเพื่อสร้างแรงจูงใจให้บุคลากรทำงานอย่างเพียรพยายาม

7. อักโกธะ (ความไม่โกรธ) แม้ภาพรวมอยู่ในระดับมาก แต่ยังมีจุดอ่อนเรื่องการจัดอบรมด้านการจัดการอารมณ์ซึ่งยังไม่เพียงพอ ควรมีหน่วยงานหรือที่ปรึกษาภายในองค์กรสำหรับการให้คำแนะนำและการจัดการความเครียดอย่างเป็นระบบ ผู้บริหารควรแสดงตนเป็นแบบอย่างในการควบคุมอารมณ์และลดการใช้ความรุนแรงทางวาจา

8. อวิหิงสา (ความไม่เบียดเบียน) ด้านอวิหิงสายุอยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจากยังขาดการรณรงค์ให้บุคลากรเคารพสิทธิของกันและกันอย่างชัดเจน องค์กรควรจัดตั้งคณะกรรมการหรือกลไกคุ้มครองสิทธิเสรีภาพภายในเพื่อป้องกันการละเมิดสิทธิและการกลั่นแกล้ง การสร้างช่องทางร้องเรียนที่ปลอดภัยและเป็นความลับจะช่วยเพิ่มความเชื่อมั่นแก่บุคลากร และควรสนับสนุนบรรยากาศการทำงานที่เป็นมิตรและไม่เบียดเบียนกัน

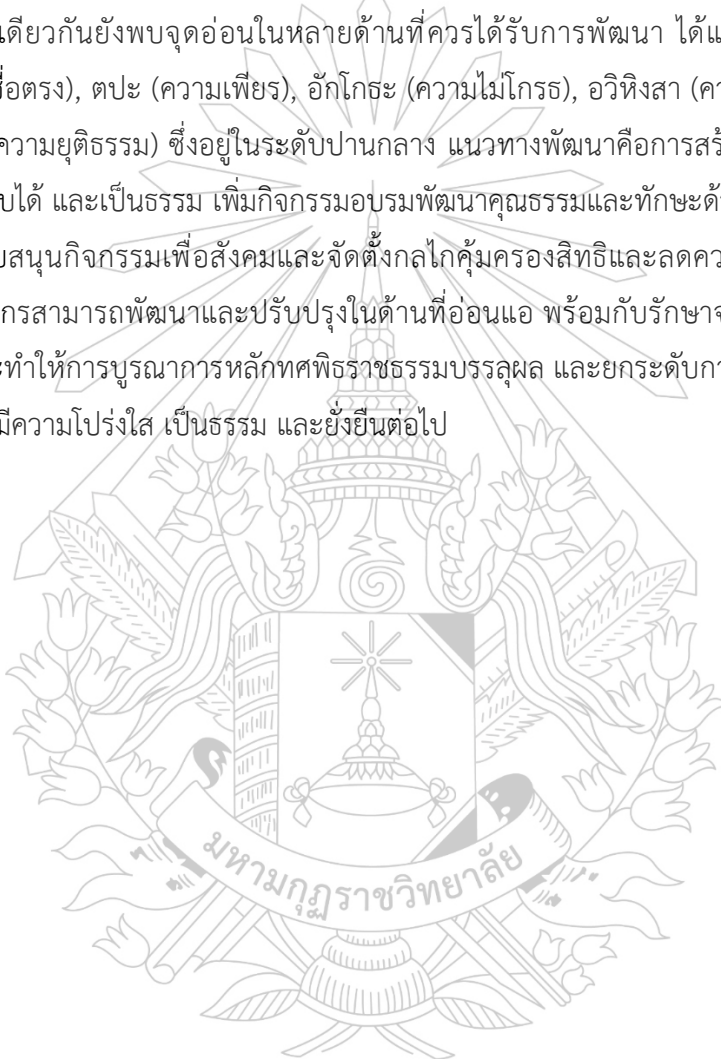
9. ชันติ (ความอดทน) ด้านชันติอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะความสามารถในการปรับตัวทำงานร่วมกันของบุคลากร ถือเป็นจุดแข็งที่ควรรักษาไว้ องค์กรควรส่งเสริมกิจกรรมเสริมสร้างความสัมพันธ์ เช่น กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์หรือการทำงานแบบทีมเวิร์กอย่างต่อเนื่อง การใช้ระบบพี่เลี้ยง (Mentoring) และการโค้ชบุคลากรจะช่วยเสริมทักษะการทำงานภายใต้แรงกดดัน ผู้บริหารควรทำตนเป็นแบบอย่างด้านความอดทนและการแก้ปัญหาด้วยเหตุผล ควรมีการพัฒนาสภาพแวดล้อมการทำงานที่เอื้อต่อความร่วมมือและความอดทนระหว่างบุคลากร

10. อวิโรธนะ (ความยุติธรรม) ด้านอวิโรธนะอยู่ในระดับปานกลาง โดยเฉพาะเรื่องการประเมินผลงานและการโยกย้ายที่ยังไม่โปร่งใสพอ องค์กรควรจัดทำคู่มือมาตรฐานการประเมินงานที่ชัดเจนและเปิดเผยต่อบุคลากรทุกระดับ ควรกำหนดเกณฑ์การแต่งตั้งและโยกย้ายให้มีความโปร่งใสและเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการพิจารณา การสร้างระบบตรวจสอบจากหลายฝ่ายจะช่วยสร้างความเชื่อมั่นว่าการบริหารงานมีความยุติธรรม นอกจากนี้ควรสื่อสารนโยบายความเสมอภาคอย่างต่อเนื่องเพื่อสร้างบรรทัดฐานในองค์กร

การบูรณาการหลักทศพิธราชธรรมในการบริหารงานขององค์กร พบว่า แต่ละด้านมีระดับการปฏิบัติที่แตกต่างกัน โดยด้าน ปริจาคะ (การเสียสละ) และ ชันติ (ความอดทน) อยู่ในระดับสูงแสดงถึงความพร้อมของบุคลากรและผู้บริหารในการทำงานเพื่อส่วนรวมและร่วมมือกันอย่างเข้มแข็ง ส่วนด้าน ศील (ความประพฤติดีงาม), มัททวะ (ความอ่อนโยน) และ อักโกธะ (ความไม่โกรธ) อยู่ในระดับมาก แต่ยังมีข้อจำกัดที่ควรแก้ไข เช่น ความสุจริต การอบรมด้านคุณธรรม และการจัดการอารมณ์ ขณะที่ด้าน ทาน (การให้), อาชชวะ (ความซื่อตรง), ตปะ (ความเพียร), อวิหิงสา (ความไม่เบียดเบียน) และ อวิโรธนะ (ความยุติธรรม) อยู่ในระดับปานกลาง สะท้อนถึงสิ่งที่องค์กรยังต้องปรับปรุงทั้งการจัดสรรทรัพยากร การสื่อสารที่โปร่งใส การพัฒนาตนเอง ความเคารพสิทธิ และความยุติธรรมในการบริหารงาน ดังนั้นแม้องค์กรมีจุดแข็งในบางด้าน แต่ยังคงพัฒนามาตรการเชิงระบบเพื่อยกระดับคุณธรรมและธรรมาภิบาลให้ครบถ้วนในทุกมิติ

กล่าวโดยสรุป ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบูรณาการหลักทศพิธราชธรรมเพื่อการปกครองที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสงขลา มีจุดแข็งในด้านปรีชาคะ (การเสียสละ), มัทวะ (ความอ่อนโยน) และ ชันติ (ความอดทน) ซึ่งอยู่ในระดับสูง แสดงถึงวัฒนธรรมองค์กรที่ให้ความสำคัญกับการเสียสละเพื่อส่วนรวม การสร้างความสัมพันธ์อันดีและการปรับตัวร่วมกันอย่างมีความอดทน องค์กรควรรักษาและต่อยอดคุณลักษณะเหล่านี้ให้เป็นต้นแบบการปกครองท้องถิ่นที่ดี โดยพัฒนาเป็นกิจกรรมและโครงการที่ทำให้บุคลากรและประชาชนมีส่วนร่วมมากยิ่งขึ้น เช่น โครงการอาสาสมัครเพื่อชุมชน วงเสวนาเชิงสร้างสรรค์ และกิจกรรมเสริมสร้างทีมงาน

ในขณะเดียวกันยังพบจุดอ่อนในหลายด้านที่ควรได้รับการพัฒนา ได้แก่ ทาน (การให้), อาชวะ (ความซื่อตรง), ตปะ (ความเพียร), อักโกธะ (ความไม่โกรธ), อวิหิงสา (ความไม่เบียดเบียน) และ อวิโรธนะ (ความยุติธรรม) ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง แนวทางพัฒนาคือการสร้างระบบบริหารที่โปร่งใส ตรวจสอบได้ และเป็นธรรม เพิ่มกิจกรรมอบรมพัฒนาคุณธรรมและทักษะด้านอารมณ์ จัดสรรงบประมาณสนับสนุนกิจกรรมเพื่อสังคมและจัดตั้งกลไกคุ้มครองสิทธิและลดความขัดแย้งภายในองค์กร หากองค์กรสามารถพัฒนาและปรับปรุงในด้านที่อ่อนแอ พร้อมกับรักษาจุดแข็งที่มีอยู่ไว้ได้อย่างต่อเนื่อง จะทำให้การบูรณาการหลักทศพิธราชธรรมบรรลุผล และยกระดับการปกครองท้องถิ่นจังหวัดสงขลาให้มีความโปร่งใส เป็นธรรม และยั่งยืนต่อไป

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

ในการศึกษาวิจัยเรื่องการบูรณาการหลักทศพิธราชธรรมเพื่อการปกครองที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสงขลา มีวัตถุประสงค์คือ 1. เพื่อศึกษาการบูรณาการหลักทศพิธราชธรรมเพื่อการปกครองที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสงขลา และ 2. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบูรณาการหลักทศพิธราชธรรมเพื่อการปกครองที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสงขลา จากการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยสรุปผลการวิจัย อภิปรายและมีข้อเสนอแนะดังนี้

5.1 สรุปผล

5.2 อภิปรายผล

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผล

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 2 ประการได้แก่ (1) เพื่อศึกษาการบูรณาการหลักทศพิธราชธรรมเพื่อการปกครองที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสงขลา และ (2) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบูรณาการหลักทศพิธราชธรรมเพื่อการปกครองที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสงขลา

1. การบูรณาการหลักทศพิธราชธรรมในภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.57) แสดงให้เห็นว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสงขลา ได้นำหลักธรรมมาปรับใช้กับการปฏิบัติราชการอย่างมีนัยสำคัญ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้าน ปริจาคะ (การเสียสละ) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด (3.89) รองลงมาคือ มัททวะ (ความอ่อนโยน) (3.83) และ ขันติ (ความอดทน) (3.75) สะท้อนให้เห็นถึงการมีจิตสำนึกเพื่อประโยชน์ส่วนรวม การบริหารที่อ่อนโยนเป็นมิตร และความสามารถในการปรับตัวร่วมกันอย่างอดทน ในทางตรงกันข้าม ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ อวิโรธนะ (ความยุติธรรม) (3.31) รองลงมาคือ อวิหิงสา (ความไม่เบียดเบียน) (3.35) และ ทาน (การให้) (3.35) ซึ่งบ่งชี้ว่ายังมีข้อจำกัดในการจัดสรรทรัพยากรเพื่อช่วยเหลือชุมชน การสร้างความยุติธรรมในการบริหารงานบุคคล และการส่งเสริมการเคารพสิทธิซึ่งกันและกัน อันเป็นประเด็นที่ควรได้รับการพัฒนาอย่างจริงจัง

2. ข้อเสนอแนะเชิงลึก พบว่า การยกระดับการบูรณาการหลักทศพิธราชธรรมควรให้ความสำคัญทั้งในมิติการธำรงรักษาจุดแข็งและการพัฒนาในประเด็นที่เป็นจุดอ่อน โดยในส่วนของจุดแข็ง ได้แก่ ปริจาคะ มัททวะและขันติ องค์กรควรธำรงรักษาและต่อยอดผ่านกิจกรรมหรือโครงการที่สร้างค่านิยมร่วมกัน เช่น โครงการอาสาสมัครเพื่อชุมชน การสร้างพื้นที่เสวนาเชิงสร้างสรรค์ และ

กิจกรรมเสริมสร้างทีมเวิร์ก ส่วนประเด็นที่ควรได้รับการพัฒนา ได้แก่ ทาน อาชวะ ตปะ อักโกธะ อวิหิงสาและอวิโรธนะ โดยควรเน้นการจัดสรรงบประมาณที่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน การสร้างระบบบริหารที่โปร่งใสและตรวจสอบได้ การกำหนดมาตรฐานการประเมินและโยกย้ายที่ชัดเจน การพัฒนาศักยภาพบุคลากรอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนการสร้างกลไกป้องกันความขัดแย้งและการละเมิดสิทธิในองค์กร

กล่าวโดยสรุป การบูรณาการหลักทศพิธราชธรรมเพื่อการปกครองที่ดีในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสงขลามีความก้าวหน้าในหลายมิติ แต่ยังมีข้อจำกัดบางประการที่ควรได้รับการพัฒนา หากองค์กรสามารถธำรงรักษาจุดแข็งและยกระดับการบริหารจัดการในประเด็นที่เป็นจุดอ่อนได้อย่างเหมาะสม ย่อมจะนำไปสู่การปกครองท้องถิ่นที่มีคุณภาพ โปร่งใส เป็นธรรม และยั่งยืน สามารถตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนและเสริมสร้างความเชื่อมั่นต่อระบบการปกครองท้องถิ่นได้อย่างแท้จริง

5.2 อภิปรายผล

การอภิปรายผลมุ่งเน้นการวิเคราะห์ผลการวิจัยที่ได้โดยเปรียบเทียบกับผลงานวิจัยที่มีอยู่เดิม เพื่ออธิบายความสอดคล้อง ความแตกต่าง ตลอดจนสะท้อนให้เห็นแนวทางที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถนำไปปรับใช้จริงในการพัฒนาการบริหารจัดการเชิงคุณธรรมเพื่อให้การบูรณาการหลักทศพิธราชธรรมเกิดประสิทธิภาพสูงสุดและส่งผลต่อการยกระดับการปกครองท้องถิ่นที่ดีอย่างยั่งยืน โดยมีแนวทางการอภิปรายดังนี้

การบูรณาการหลักทศพิธราชธรรมในภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.57) แสดงให้เห็นว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสงขลา ได้นำหลักธรรมมาปรับใช้กับการปฏิบัติราชการอย่างมีนัยสำคัญ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้าน ปริจาคะ (การเสียสละ) มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด (3.89) รองลงมาคือ มัททวะ (ความอ่อนโยน) (3.83) และ ซันติ (ความอดทน) (3.75) สะท้อนให้เห็นถึงการมีจิตสำนึกเพื่อประโยชน์ส่วนรวม การบริหารที่อ่อนโยนเป็นมิตรและความสามารถในการปรับตัวร่วมกันอย่างอดทน สอดคล้องกับงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบูรณาการหลักทศพิธราชธรรมเพื่อการปกครองที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสงขลา เช่น งานวิจัยของ กัลยารัตน์ วุฒิปรัชญานันท์และคณะ (2567) วิจัยเรื่องประสิทธิผลของการนำนโยบายการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีไปปฏิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตภาคเหนือตอนล่าง 2 พบว่า ประสิทธิภาพของการนำนโยบายการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีไปปฏิบัติโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ด้านนิติธรรมมีระดับมาก รองลงมาได้แก่ ด้านการตอบสนอง ด้านประสิทธิภาพ ด้านมุ่งฉันทามติ ด้านประสิทธิผล ด้านความโปร่งใส ด้านการมีส่วนร่วม ด้านการกระจายอำนาจและน้อยที่สุดได้แก่ ด้านการระับผิดชอบ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สิริจรรยา ต้นทอง และ พชรเดช เสมานู

(2566) วิจัยเรื่องการบูรณาการตามหลักทศพิธราชธรรมในการบริหารงานของบุคลากร สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า 1) การบูรณาการตามหลักทศพิธราชธรรมในการบริหารงานของบุคลากรสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดร้อยเอ็ดโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านตปะ รองลงมาคือ ด้านอวิหิงสา ด้านอาชวะ ด้านปริจาคะ ด้านมัททวะ ด้านศีล ด้านทาน ด้านอักโกระ ด้านขันติ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านอวิโรธนะ สอดคล้องกับงานวิจัยของสมภพ บุญล้อม (2565) วิจัยเรื่องการบูรณาการหลักทศพิธราชธรรมในการสร้างความไว้วางใจต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานพิธีกลุ่มอำนวยการพิธีการศพที่ได้รับพระราชทาน กรุงเทพมหานคร พบว่า 1. การปฏิบัติงานตามหลักทศพิธราชธรรมของเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานพิธีกลุ่มอำนวยการพิธีการศพที่ได้รับพระราชทาน กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า การปฏิบัติงานตามหลักทศพิธราชธรรมของเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานพิธีกลุ่มอำนวยการพิธีการศพที่ได้รับพระราชทาน กรุงเทพมหานครอยู่ในระดับมากทุกด้าน เช่นเดียวกับงานวิจัยของพระครูสุรัตวิহারการ เขมธมโม (รอดแก้ว) และคณะ (2562) วิจัยเรื่องการใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ของพระสังฆาธิการในจังหวัดนครศรีธรรมราช (ธรรมยุต) พบว่า 1. คณะสงฆ์ของพระสังฆาธิการในจังหวัดนครศรีธรรมราช (ธรรมยุต) มีการนำหลักทศพิธราชธรรมในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ของพระสังฆาธิการในจังหวัดนครศรีธรรมราช (ธรรมยุต) โดยรวมทั้ง 10 ด้านอยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นถึงลักษณะการทำงานที่มุ่งประโยชน์ส่วนรวม ความสุภาพอ่อนน้อมและความสามารถในการทำงานภายใต้แรงกดดัน

ในทางตรงกันข้าม ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ อวิโรธนะ (ความยุติธรรม) (3.31) รองลงมาคือ อวิหิงสา (ความไม่เบียดเบียน) (3.35) และ ทาน (การให้) (3.35) ซึ่งบ่งชี้ว่ายังมีข้อจำกัดในการจัดสรรทรัพยากรเพื่อช่วยเหลือชุมชน การสร้างความยุติธรรมในการบริหารงานบุคคล และการส่งเสริมการเคารพสิทธิซึ่งกันและกัน อันเป็นประเด็นที่ควรได้รับการพัฒนาอย่างจริงจัง สอดคล้องกับงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบูรณาการหลักทศพิธราชธรรมเพื่อการปกครองที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสงขลา เช่น งานวิจัยของ สุระชัย ชูคง (2567) วิจัยเรื่องการบริหารงานตามหลักทศพิธราชธรรมขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี พบว่า (1) การบริหารงานตามหลักทศพิธราชธรรมขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานีโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และ สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระเจริญ เตชปัญญา (บุญโส) และ พระมหาสนอง ปัจโจปการี (จำนิต) (2564) วิจัยเรื่องการบริหารงานตามหลักทศพิธราชธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลฝั่งแดง อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม พบว่า 1) ระดับความคิดเห็นของพนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลฝั่งแดงตามหลักทศพิธราชธรรมโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงข้อที่มีค่ามากที่สุดน้อยมีดังนี้ ทาน อวิหิงสา อักโกระ แสดงให้เห็นถึง ข้อจำกัดในการสร้างระบบที่เป็นธรรม โปร่งใส และเอื้อต่อการช่วยเหลือสังคม ตลอดจนการจัดสรรงบประมาณเพื่อผู้ด้อยโอกาสยังไม่เพียงพอ

5.3 ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัยครั้งนี้มีความสำคัญต่อการพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสงขลาให้สามารถบูรณาการหลักทศพิธราชธรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน ดังนี้

5.3.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. ทาน (การให้) ควรส่งเสริมกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์และโครงการช่วยเหลือสังคมอย่างต่อเนื่อง เช่น การจัดกิจกรรมจิตอาสา การแบ่งปันองค์ความรู้และการสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับภาคประชาชนและเอกชน เพื่อปลูกฝังวัฒนธรรมแห่งการให้ในองค์กร
2. ศील (ความประพฤติดีงาม) ควรจัดอบรมคุณธรรม จริยธรรมและธรรมาภิบาลให้แก่บุคลากรอย่างสม่ำเสมอ ผู้บริหารควรเป็นแบบอย่างที่ดีและมีการสร้างระบบเชิดชูเกียรติบุคลากรที่มีความประพฤติดี เพื่อสร้างแรงบันดาลใจในการรักษาศีลธรรม
3. ปริจาคะ (การเสียสละ) ควรสนับสนุนให้บุคลากรมีส่วนร่วมในกิจกรรมอาสาและจัดระบบการสนับสนุนการเสียสละเวลาหรือทรัพยากรเพื่อสังคม รวมทั้งรักษามาตรฐานการทำงานเพื่อประโยชน์ส่วนรวมให้เป็นแบบอย่างแก่ท้องถิ่นอื่น
4. อาชวะ (ความซื่อตรง) ควรพัฒนาช่องทางการสื่อสารที่โปร่งใสและตรวจสอบได้ เช่น ระบบรายงานผลการดำเนินงานที่เปิดเผยต่อสาธารณะ พร้อมทั้งส่งเสริมการสื่อสารอย่างตรงไปตรงมาและอบรมบุคลากรด้านความซื่อตรง
5. มัทวะ (ความอ่อนโยน) ควรสร้างบรรยากาศการทำงานที่เน้นความสุภาพ การรับฟังและการแก้ปัญหาด้วยสันติวิธี เช่น จัดเวทีเสวนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีในองค์กร
6. ตปะ (ความเพียร) ควรกำหนดตัวชี้วัดที่ชัดเจน ส่งเสริมการพัฒนาทักษะบุคลากรอย่างต่อเนื่อง และใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการติดตามความก้าวหน้างาน เพื่อยกระดับประสิทธิภาพและความมุ่งมั่นของบุคลากร
7. อักโกธะ (ความไม่โกรธ) ควรมีระบบการจัดการอารมณ์ในองค์กร เช่น การอบรมด้านการควบคุมอารมณ์ การจัดการความเครียด และมีที่ปรึกษาภายในเพื่อให้คำแนะนำ ผู้บริหารควรเป็นตัวอย่างในการใช้เหตุผลแทนการใช้อารมณ์
8. อวิหิงสา (ความไม่เบียดเบียน) ควรจัดตั้งกลไกคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ เช่น คณะกรรมการตรวจสอบภายในและสร้างช่องทางร้องเรียนที่ปลอดภัยเพื่อป้องกันการละเมิดสิทธิและส่งเสริมบรรยากาศการทำงานที่เป็นมิตร

9. ขันติ (ความอดทน) ควรส่งเสริมการทำงานแบบทีมเวิร์ก การโค้ช และระบบพี่เลี้ยง (Mentoring) เพื่อพัฒนาความสามารถในการทำงานร่วมกันภายใต้แรงกดดัน รวมทั้งสร้างกิจกรรมเสริมสร้างความสัมพันธ์ในองค์กรอย่างต่อเนื่อง

10. อวิโรธนะ (ความยุติธรรม) ควรกำหนดมาตรฐานการประเมินผลที่โปร่งใส เปิดเผยเกณฑ์การโยกย้ายและแต่งตั้งให้ตรวจสอบได้และสร้างระบบตรวจสอบถ่วงดุลอย่างเป็นธรรม เพื่อสร้างความเชื่อมั่นด้านความเสมอภาคในองค์กร

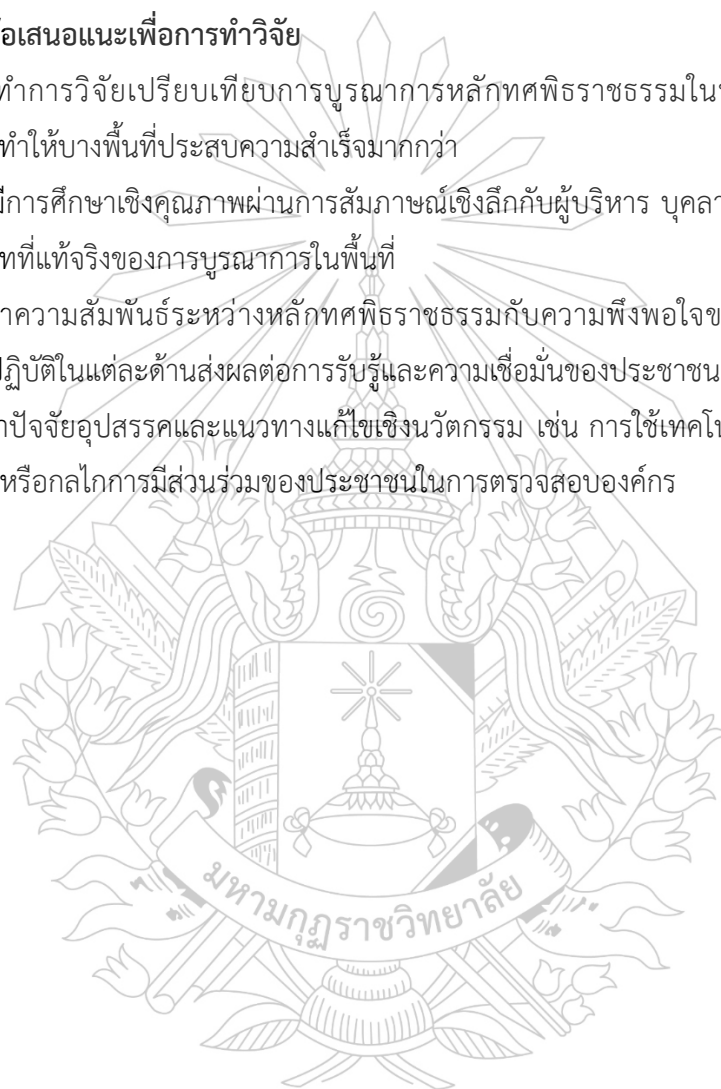
5.3.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการทำวิจัย

1. ควรทำการวิจัยเปรียบเทียบการบูรณาการหลักทศพิธราชธรรมในหลายจังหวัดเพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่ทำให้บางพื้นที่ประสบความสำเร็จมากกว่า

2. ควรมีการศึกษาเชิงคุณภาพผ่านการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้บริหาร บุคลากรและประชาชน เพื่อให้เข้าใจบริบทที่แท้จริงของการบูรณาการในพื้นที่

3. ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างหลักทศพิธราชธรรมกับความพึงพอใจของประชาชนเพื่อวิเคราะห์ว่าการปฏิบัติในแต่ละด้านส่งผลต่อการรับรู้และความเชื่อมั่นของประชาชนต่อองค์กรอย่างไร

4. ศึกษาปัจจัยอุปสรรคและแนวทางแก้ไขเชิงนวัตกรรม เช่น การใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ระบบประเมินออนไลน์หรือกลไกการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตรวจสอบองค์กร

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

1. หนังสือ

บุญชม ศรีสะอาด. (2546). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.

สำนักงานกฎหมายรัฐธรรมนูญ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. (2561). การกระจายอำนาจ
สู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. (2562). หลักธรรมาภิบาล: การบริหารกิจการ
บ้านเมืองที่ดี. กรุงเทพฯ: ก.พ.ร.

2. วิทยานิพนธ์

ศิริประภา พัดลม. (2564). การนำหลักธรรมาภิบาลไปใช้ในการบริหารจัดการขององค์การ
บริหารส่วนตำบลห้วยหิน อำเภอชัยบาดาล จังหวัดลพบุรี. รัฐประศาสนศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.

สมภพ บุญล้อม. (2565). การบูรณาการหลักทศพิธราชธรรมในการสร้างความไว้วางใจต่อการ
ปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานพิธีกลุ่มอำนวยการพิธีการศพที่ได้รับพระราชทาน
กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาสังคม,
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

3. วารสาร

กานต์ ลายคำและคณะ. (2565). การบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเชิงพุทธภายใต้
หลักธรรมาภิบาล. วารสารภูมิวิเทศพัฒนาอย่างยั่งยืน, 3(1), 41–59.

กัลยารัตน์ วุฒิปรัชญานันท์และคณะ. (2567). ประสิทธิภาพของการนโยบายนโยบายการบริหารกิจการ
บ้านเมืองที่ดีไปปฏิบัติ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตภาคเหนือตอนล่าง 2.
Journal of Roi Kaensarn Academi, 9(6), 742–757.

- กันตภณ หนูทองแก้ว และ พระครูปริยัติกิจจาภิรม. (2560). การประยุกต์หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารงานของผู้บริหารเทศบาลเมืองสิงหนคร จังหวัดสงขลา. วารสาร มหาจุฬานาครทรรณ, 4(1), 47-61.
- วารินทร์ จันทรัตน์และคณะ. (2566). การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อพัฒนาการให้บริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสุพรรณบุรี. วารสารพุทธนวัตกรรมและการจัดการ, 6(2), 113–126.
- ณัทกวี ศิริรัตน์และคณะ. (2565). องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น : การบริการสาธารณะ. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี. 12 (1), 131-142.
- พระครูธรรมศุต (สุทธิพงษ์ สุทธิวจโน) และคณะ. (2564). การปกครองส่วนท้องถิ่นไทยในศตวรรษที่ 21. วารสาร มจร การพัฒนาสังคม, 6(3), 84-99.
- พระครูสุตติวิหารการ เขมธมโม (รอดแก้ว) และคณะ. (2562). การใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ของพระสังฆาธิการในจังหวัดนครศรีธรรมราช (ธรรมยุต). วารสารมหาจุฬานาครทรรณ, 6(10), 5425-5440.
- พระเรืองเดช โชติธมโม (เสียงเพราะ) และคณะ. (2561). ระบบการปกครองท้องถิ่นไทย. การวิจัยและนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาจิตใจและสังคมอย่างยั่งยืนในยุค Thailand 4.0. วิทยาลัยสงฆ์นครน่าน มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี, วันอาทิตย์ที่ 9 กันยายน 2561.
- พระเรืองเดช โชติธมโมและคณะ. (2562). ธรรมนูญเพื่อการบริหาร. วารสารมหาจุฬาลงกรณ, 10(1), 11-21.
- พระภัทรชัยญกรณ ขนฺติยุดโต (อูดสวย). (2568). การบูรณาการหลักทศพิธราชธรรมในการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา สู่ความสำเร็จในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน. วารสารวิจัยนวัตกรรมการศึกษาและเทคโนโลยี, 3(1), 1-8.
- พระมหาประภาส โชติเมธี. (2561). การบูรณาการหลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารงานของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลโปสธ อำเภอฟิมาย จังหวัดนครราชสีมา. วารสารรัฐศาสตร์รอบรู้และสหวิทยาการ, 3(1), 15-25.
- พระปลัดพิพัฒน์พงษ์ ภาทวโส. (2566). การบูรณาการหลักพระ 4 ในการบริหารงานองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น. วารสารสหวิทยาการนวัตกรรมการบริหาร, 6(1), A79-A92.

- พระปลัดมณู ฐานจาโร. (2566). การบูรณาการหลักธรรมอิทธิบาท 4 และการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของเทศบาลตำบลในจังหวัดชลบุรี. วารสารมณีเชษฐาราม วัดจอมมณี, 6(1), 1–13.
- พระมหาวิโรจน์ คุดตวีโร. (2563). การนำหลักทศพิธราชธรรมมาใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในอำเภอมหาราช จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. วารสารมานุษยวิทยาเชิงพุทธ, 5(4), 426–439.
- พระธรรมา นาทมโม เทพวรรณ. (2562). การบริหารงานตามหลักทศพิธราชธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว อำเภอหนองบัว จังหวัดนครสวรรค์. สำนักงานวารสารวิจัยวิชาการ, 2(1), 1-24.
- พระเจริญ เตชปัญญา (บุญโส) และ พระมหาสนอง ปัจโจปการี (จำนัล). (2564). การบริหารงานตามหลักทศพิธราชธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลฝาง อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม. วารสารศึกษิตาลัย วัดศรีสมังคัล, 2(3), 43-56.
- พระสัจพร ขนติธมโม (แสงประจักษ์). (2567). การบูรณาการหลักธรรมมาภิบาลในการพัฒนาการหลักธรรมมาภิบาลในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ: การบูรณาการ, หลักธรรมมาภิบาล, การพัฒนาท้องถิ่น, องค์การบริหารส่วนตำบล. เสฏฐวิทย์ปริทัศน์, 4(3), 601–610.
- พระอรณพ อุดคณปัญญา (ไวยวรรณ) และคณะ. (2565). ศึกษาการบริหารงานตามหลักพุทธธรรมมาภิบาลขององค์การบริหาร ส่วนตำบลนาหมั่ง อำเภอโพนพิสัย จังหวัดหนองคาย. Journal of Modern Learning Development, 7(1), 56–68.
- พระอภิชาติ อภิชาติ. (2562). การศึกษาเชิงวิเคราะห์การเมืองการปกครอง ที่ปรากฏในคัมภีร์ทศชาติชาดก. วารสารบัณฑิตศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, 13(1), 84–95.
- มนต์เทียน มนตราภินุญ และ วาริณี โสภาจร. (2564). หลักทศพิธราชธรรมกับการปกครอง. วารสารรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, 1(4), 44-59.
- รวิภาส พิตรพิบูลย์พงศ์. (2567). การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสมุทรสาคร. วารสารพุทธนวัตกรรมและการจัดการ, 7(5), 113–126.

ศศิธร ศิริวรรณ. (2564). หลักธรรมาภิบาลกับการบริหารราชการแผ่นดินในประเทศไทย.

วารสารรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์, 11(2), 24–35.

สุมาลี บุญเรือง และ พระโอโณทัย กตปุญโญ (อุ้นเรือน). (2564). รัฐศาสตร์แนวพุทธว่าด้วยการปกครองตามหลักทศพิธราชธรรม. วารสารวิจัยวิชาการ, 4(1), 233-242.

สุระชัย ชูคง. (2567). การบริหารงานตามหลักทศพิธราชธรรมขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี. วารสารสิทธิธรรม, 2(4), 212-222.

สิริจรรยา ดันทอง และ พชรเดช เสมาน. (2566). การบูรณาการตามหลักทศพิธราชธรรมในการบริหารงานของบุคลากร สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดร้อยเอ็ด. วารสารรัฐศาสตร์สาส์น มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย, 2(2), 36-48.

อนันต์ คติยะจันทร์และคณะ. (2562). การปกครองระบอบประชาธิปไตยกับสถาบันทางการเมืองไทยในยุครัฐธรรมนูญ 2560. วารสารสหศาสตร์การพัฒนาสังคม.

อมรรัตน์ สายใจ. (2562). การให้บริการขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น. Journal of Roi Kaensarn Academi, 4(2), 1-17.

อำนาจ ทองแสน. (2563). การกระจายอำนาจกับการพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืน. วารสารวิชาการศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่, 5(2), 93–107.

4. เว็บไซต์

กรุงเทพธุรกิจ. (2567). เทศบาลวังสะพุง ใช้หลักทศพิธราชธรรมเสริมสร้างธรรมาภิบาล. ออนไลน์:

<https://www.bangkokbiznews.com/news/658191>.

ธงชัย วินิจจะกุล. (2563). นิติรัฐและการปกครองของกฎหมาย. ออนไลน์:

https://thaipublica.org/2020/03/pueylecture-thongchai-rule-by-law/?utm_source=chatgpt.com.

พงศ์ไพยม วาศภูติ. (2564). เวทีพิจารณานโยบายสาธารณะ. แหล่งที่มา

<https://www.thaipost.net/main/detail/94108>.

สถาบันพระปกเกล้า. (2567). องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในประเทศไทย. ออนไลน์:

<https://www.kpi-corner.com/content/8073/local0001>.

5. กฎหมาย

พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
พ.ศ. 2542 มาตรา 12.

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ.
2542. (2542). ราชกิจจานุเบกษา. เล่มที่ 116, ตอนที่ 63 ง (วันที่ 10 สิงหาคม
2542).

ภาษาอังกฤษ

1. เว็บไซต์

World Bank (2020). Decentralization and Subnational Governance. Online:

<https://www.worldbank.org/en/topic/communitydrivendevelopment/brief/decentralization>.

2. วารสาร

Smoke, P. (2021). Rethinking decentralization: Assessing challenges to a more effective reform. *Public Administration and Development*, 41(2), 49–60.

Schou, A. & Haug, M. (2020). Decentralisation in conflict-affected areas: Lessons from Colombia and Nepal. *Journal: Conflict, Security & Development*, 20(1), 1–20.

3. หนังสือ

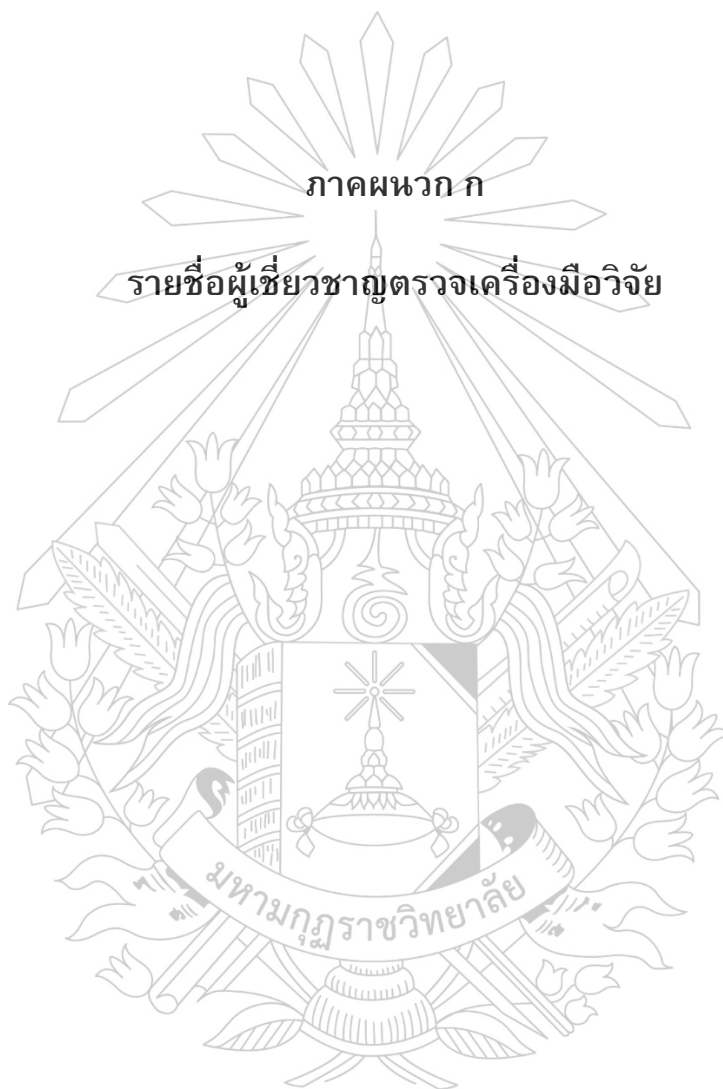
Taro Yamane. (1973). *Statistics: an introductory analysis*. New York: New York: Harper. & Row.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย

1. รองศาสตราจารย์ ดร.กันตณ หนูทองแก้ว

วุฒิการศึกษา

ปริญญาเอก : Ph.D. Sociology, University of Pune, India

Ph.D. Political Science, Magadh University, India

ปริญญาโท : M.A. Sociology (Hon.), University of Pune, India

M.A. Political Science, Tilak University, India

M.A. Linguistics (Hon), Deccan College, India

ปริญญาตรี : ประกาศนียบัตรบัณฑิต วิชาชีพครู มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

พร.บ. (สังคมวิทยา) มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ตำแหน่งปัจจุบัน ประธานหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาสังคมวิทยาตามแนวพุทธศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโคกราช

2. ดร.สิทธิพงษ์ สิทธิภัทรประภา

วุฒิการศึกษา

ปริญญาเอก : ประ.ด. (สื่อสารการเมือง) มหาวิทยาลัยเกริก

ปริญญาโท : บธ.ม.

ปริญญาตรี : ศศ.บ. (ภาษาอังกฤษ นิติศาสตร์)

ตำแหน่งปัจจุบัน กรรมการบริหารหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิตและดุษฎีบัณฑิตมหาวิทยาลัย
มหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโคกราช

3. พระครูวาทีธรรมภวิช, ดร.

วุฒิการศึกษา

ปริญญาเอก : ประ.ด. มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น

ร.ด. มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

ปริญญาโท : ร.ม. มหาวิทยาลัยรามคำแหง

กศ.ม. มหาวิทยาลัยทักษิณ

ปริญญาตรี : พร.ม. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ตำแหน่งปัจจุบัน ผู้ช่วยเลขานุการเจ้าคณะใหญ่หนใต้ เจ้าอาวาสวัดแหลมพ้อ อาจารย์
ประจำมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมราชโคราช โทร. ๐-๗๕๘๐-๕๑๒๕

ที่ อว ๗๙๑๖(๒)/ว ๐๓๐๕ วันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เจริญพร รองศาสตราจารย์ ดร.กิตติภณ หนูทองแก้ว

ด้วย นายวิมล พล จาระโท นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมราชโคราช กำลังดำเนินการทำสารนิพนธ์เรื่อง "การบูรณาการหลักทศพิธราชธรรมเพื่อการปกครองที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสงขลา (INTEGRATING OF DASABHIDHRAJADHAMA FOR GOOD GOVERNANCE OF THE LOCAL GOVERNMENT ORGANIZATION, SONGKHLA PROVINCE)" โดยมี พระมหาเอกกรีน ปิยวิโร, ดร. เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา นั้น

ในการนี้จึงเจริญพรเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา โครงสร้างของเครื่องมือที่นักศึกษาสร้างขึ้น ทั้งนี้เพื่อให้การวิจัยมีความถูกต้องและสมบูรณ์ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้และเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป รายละเอียดดังเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเจริญพรมหาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาต่อไป

- ทกม

- ได้ตรวจและเห็นชอบ

16 มิ.ย. ๖๘

(พระครูบวรชัยวัฒน์, ดร.)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยศาสนศาสตร์ศรีธรรมราชโคราช

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

มหาวิทยาลัย

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโคกราช โทร. ๐-๗๕๘๐-๔๑๒๔

ที่ อว ๗๕๑๖(๒)/ว ๐๑๐๔

วันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เจริญพร ดร.สิทธิพงษ์ สิทธิภัทรประภา

ด้วย นายวัฒนพล จาระโท นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโคกราช กำลังดำเนินการทำสารนิพนธ์เรื่อง “การบูรณาการหลักทศพิธราชธรรมเพื่อการปกครองที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสงขลา (INTEGRATING OF DASABHIDHRAJADHAMA FOR GOOD GOVERNANCE OF THE LOCAL GOVERNMENT ORGANIZATION, SONGKHLA PROVINCE)” โดยมี พระมหาเอกกวัน ปิยวิโร, ดร. เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา นั้น

ในการนี้จึงเจริญพรเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา โครงสร้างของเครื่องมือที่นักศึกษาสร้างขึ้น ทั้งนี้เพื่อให้การวิจัยมีความถูกต้องและสมบูรณ์ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้และเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป รายละเอียดดังเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเจริญพรมมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาต่อไป

(พระครูบรรชัยวัฒน์, ดร.)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยศาสนศาสตร์ศรีธรรมมาโคกราช
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

ยื่นตีให้การตอบรับ

มหาวิทยาลัย

ที่ อว ๗๔๖(๒)/ว ๐๓๐๙

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีธรรมมาโคกราช
๑๒๘ หมู่ที่ ๖ ตำบลนาพรุ อำเภอพระพรหม
จังหวัดนครศรีธรรมราช ๘๐๐๐๐
โทร. ๐-๗๕๘๐-๙๑๒๘-๙ www.ssc.mbu.ac.th

๓๐ พฤษภาคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขออนุญาตเป็นผู้ใช้วิชาตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย
เรียน พระครูวาทีธรรมวิทักษ์, ดร.

ด้วย นายวันพล จาระโฮ นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโคกราช กำลังดำเนินการทำสารนิพนธ์เรื่อง “การบูรณาการหลักทศพิธราชธรรมเพื่อการปกครองที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสงขลา (INTEGRATING OF DASABHIDHRAJADHAMA FOR GOOD GOVERNANCE OF THE LOCAL GOVERNMENT ORGANIZATION, SONGKHLA PROVINCE)” โดยมี พระมหาเอกกวิน ปิยวิโร, ดร. เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา นั้น

ในการนี้จึงเรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา โครงสร้างของเครื่องมือที่นักศึกษาสร้างขึ้น ทั้งนี้เพื่อให้การวิจัยมีความถูกต้องและสมบูรณ์ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้และเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป รายละเอียดดังเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาด้วยและขอขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ยินดีในนามมหาวิทยาลัย

พระครูวาทีธรรมวิทักษ์, ดร.

ขอแสดงความนับถือ

(พระครูบรรชิตวัฒน์, ดร.)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยศาสนศาสตร์ศรีธรรมมาโคกราช
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

บันทึกศึกษา
โทร. ๐-๗๕๘๐-๙๑๒๘

มหาวิทยาลัย

ที่ อว ๗๔๑๖(๒)/ว ๐๐๘๑

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีธรรมมาโคกราช

๑๒๘ หมู่ที่ ๖ ตำบลนาพรุ อำเภอพระพรหม
จังหวัดนครศรีธรรมราช ๘๐๐๐๐
โทร. ๐-๗๕๘๐-๕๑๒๘-๕ www.ssc.mbu.ac.th

๒๔ กรกฎาคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เจริญพร นายกเทศมนตรีนครสงขลา

ด้วย นายวัฒนพล จาระโฮ นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโคกราช กำลังดำเนินการทำสารนิพนธ์เรื่อง “การบูรณาการหลักทศพิธราชธรรมเพื่อการปกครองที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสงขลา (Integrating of Dasabhidhrajadhamma for Good Governance of the Local Government Organization, Songkhla Province)” โดยมีพระมหาเอกวิน ปิยวิโร,ดร.เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา นั้น

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโคกราช จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ นายวัฒนพล จาระโฮ ได้เก็บรวบรวมข้อมูลในพื้นที่ของท่าน เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการทำสารนิพนธ์ต่อไป

จึงเจริญพรมหาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาต่อไป

ขอเจริญพร

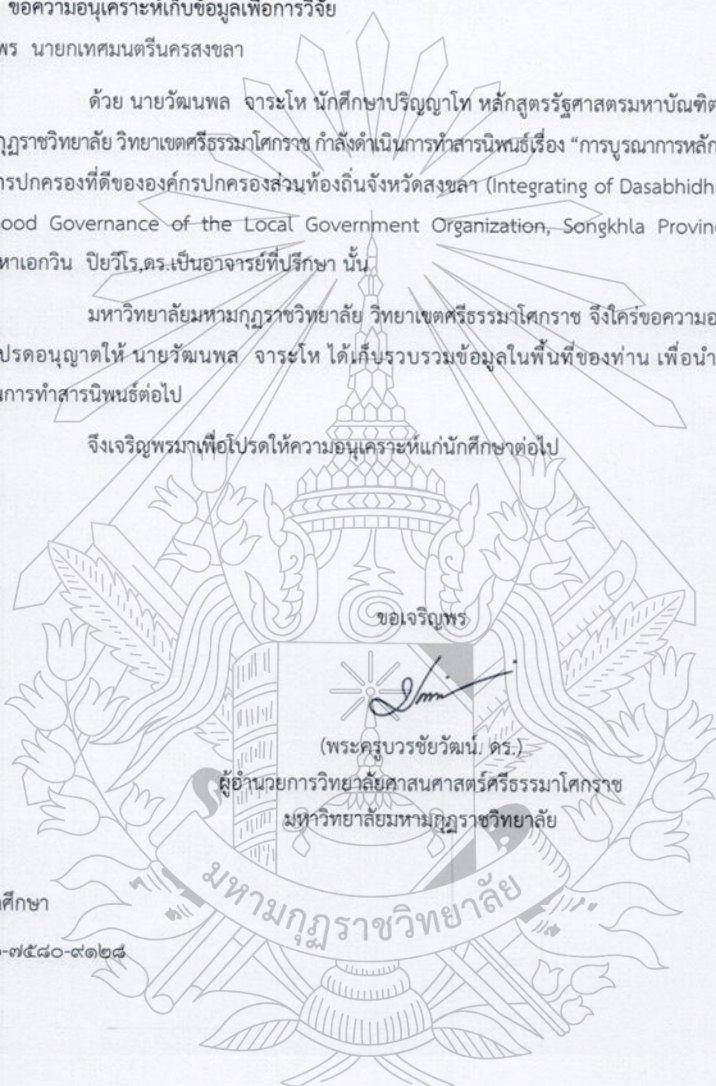
(พระครูบรรชิตวัฒน์,ดร.)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยศาสนศาสตร์ศรีธรรมมาโคกราช

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

บัณฑิตศึกษา

โทร. ๐-๗๕๘๐-๕๑๒๘

ที่ อว ๗๔๑๖(๒)/ว ๐๐๘๑

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีธรรมาสโคราช

๑๒๘ หมู่ที่ ๖ ตำบลนาพรุ อำเภอพระพรหม
จังหวัดนครศรีธรรมราช ๘๐๐๐๐
โทร. ๐-๗๕๔๐-๙๑๒๘-๙ www.ssc.mbu.ac.th

๒๔ กรกฎาคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เจริญพร นายกเทศมนตรีเมืองเขารูปช้าง

ด้วย นายวัฒนพล จาระโฮ นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาสโคราช กำลังดำเนินการทำสารนิพนธ์เรื่อง “การบูรณาการหลักทศพิธราชธรรมเพื่อการปกครองที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสงขลา (Integrating of Dasabhidhrajadhamma for Good Governance of the Local Government Organization, Songkhla Province)” โดยมีพระมหาเอกวิน ปิยวีโร,ดร.เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา นั้น

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาสโคราช จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้นายวัฒนพล จาระโฮ ได้เก็บรวบรวมข้อมูลในพื้นที่ของท่าน เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการทำสารนิพนธ์ต่อไป

จึงเจริญพรมหาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาต่อไป

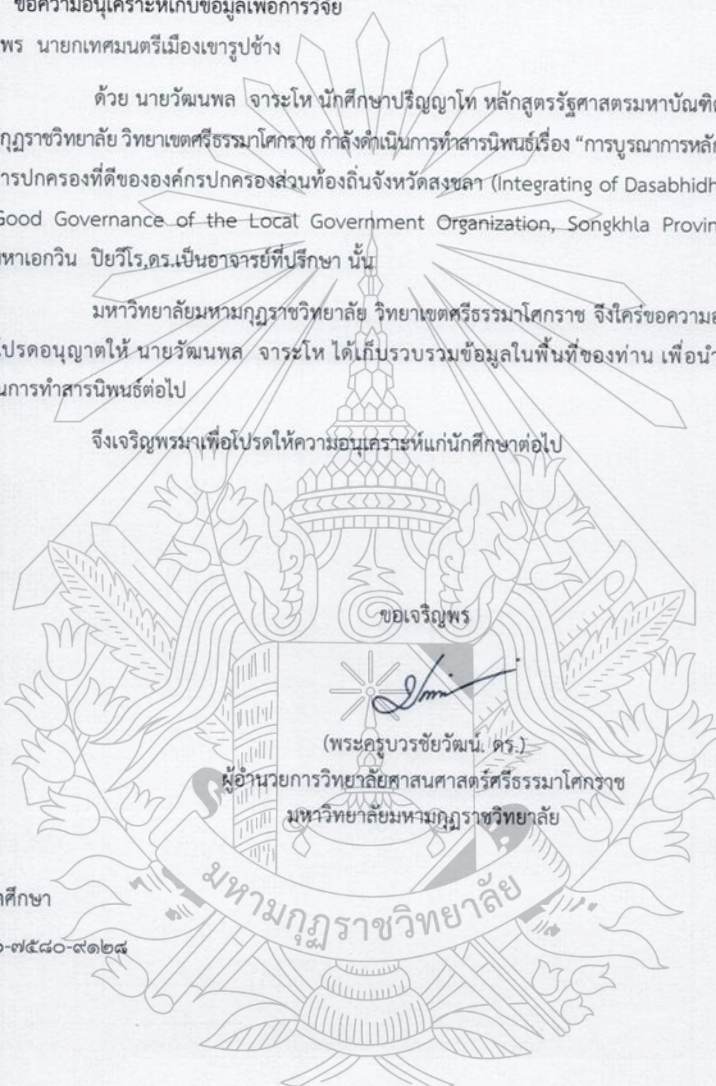
ขอเจริญพร

(พระครูบวรชัยวัฒน์,ดร.)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยศาสนศาสตร์ศรีธรรมาสโคราช
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

บัณฑิตศึกษา

โทร. ๐-๗๕๔๐-๙๑๒๘

ที่ อว ๗๕๑๖(๒)/ว ๐๐๘๑

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีธรรมาสีโครราช

๑๒๘ หมู่ที่ ๖ ตำบลนาพรุ อำเภอพระพรหม
จังหวัดนครศรีธรรมราช ๘๐๐๐๐
โทร. ๐-๗๕๘๐-๕๑๒๘-๕ www.ssc.mbu.ac.th

๒๔ กรกฎาคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เจริญพร นายกเทศมนตรีตำบลเกาะแก้ว

ด้วย นายวัฒนพล จาระโฮ นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาสีโครราช กำลังดำเนินการทำสารนิพนธ์เรื่อง “การบูรณาการหลักทศพิธราชธรรมเพื่อการปกครองที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสงขลา (Integrating of Dasabhidhrajadhamma for Good Governance of the Local Government Organization, Songkhla Province)” โดยมีพระมหาเอกวิน ปิยวิโร,ดร.เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา นั้น

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาสีโครราช จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ นายวัฒนพล จาระโฮ ได้เก็บรวบรวมข้อมูลในพื้นที่ของท่าน เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการทำสารนิพนธ์ต่อไป

จึงเจริญพรมหาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาต่อไป

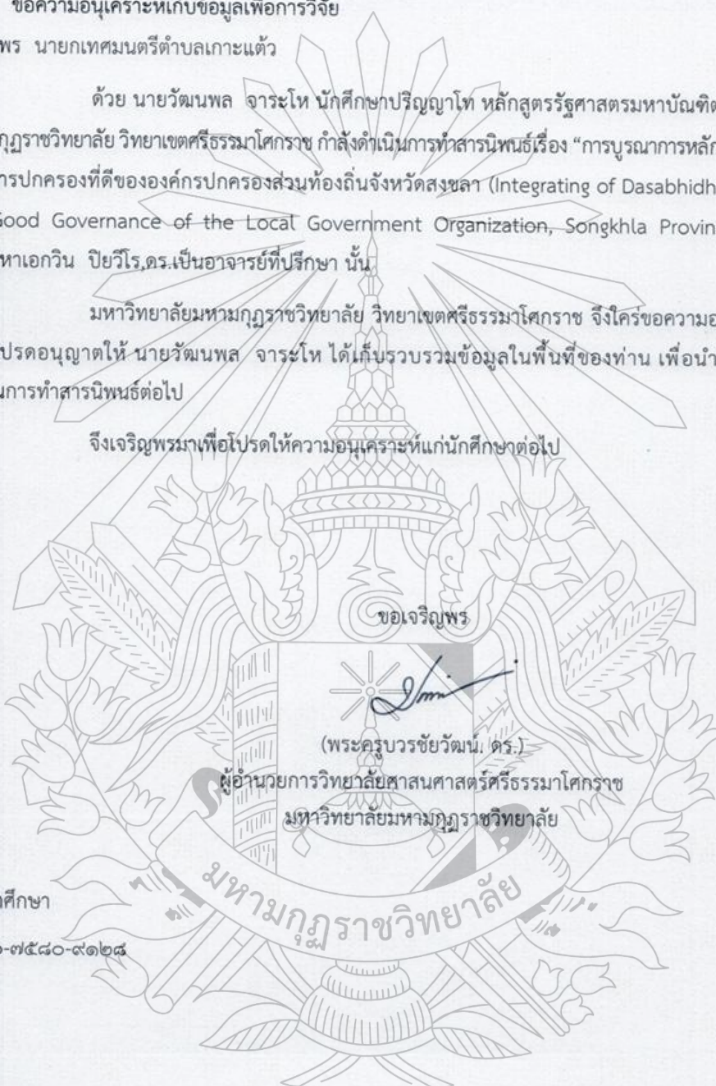
ขอเจริญพร

(พระครูบวรชัยวัฒน์, ดร.)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยศาสนศาสตร์ศรีธรรมาสีโครราช
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

บัณฑิตศึกษา

โทร. ๐-๗๕๘๐-๕๑๒๘

ที่ อว ๗๙๑๖(๒)/ว ๐๐๘๑

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีธรรมาสีกราช

๑๒๘ หมู่ที่ ๖ ตำบลนาพรุ อำเภอพระพรหม
จังหวัดนครศรีธรรมราช ๘๐๐๐๐
โทร. ๐-๗๕๘๐-๙๑๒๘-๙ www.ssc.mbu.ac.th

๒๔ กรกฎาคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เจริญพร นายกองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะยอ

ด้วย นายวัฒนพล จาระโฮ นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาสีกราช กำลังดำเนินการทำสารนิพนธ์เรื่อง “การบูรณาการหลักทศพิธราชธรรมเพื่อการปกครองที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสงขลา (Integrating of Dasabhidhrajadhamma for Good Governance of the Local Government Organization, Songkhla Province)” โดยมี พระมหาเอกวิน ปิยวิโร,ดร.เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา นั้น

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาสีกราช จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ นายวัฒนพล จาระโฮ ได้เก็บรวบรวมข้อมูลในพื้นที่ของท่าน เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการทำสารนิพนธ์ต่อไป

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาต่อไป

ขอเจริญพร

(พระครูบวรชัยวัฒน์, ดร.)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยศาสนศาสตร์ศรีธรรมาสีกราช

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

มหามกุฏราชวิทยาลัย

บัณฑิตศึกษา

โทร. ๐-๗๕๘๐-๙๑๒๘

แบบสอบถาม
เรื่องการบูรณาการหลักทศพิธราชธรรมเพื่อการปกครองที่ดีของ
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสงขลา

คำชี้แจง

สารนิพนธ์เรื่องการบูรณาการหลักทศพิธราชธรรมเพื่อการปกครองที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสงขลา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการบูรณาการหลักทศพิธราชธรรมเพื่อการปกครองที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสงขลาและเพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบูรณาการหลักทศพิธราชธรรมเพื่อการปกครองที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสงขลา โดยแบบสอบถามมี 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 การบูรณาการหลักทศพิธราชธรรมเพื่อการปกครองที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสงขลา

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบูรณาการหลักทศพิธราชธรรมเพื่อการปกครองที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสงขลา

ทั้งนี้ผู้วิจัยขอร่วมมือผู้ตอบแบบสอบถามตอบข้อความให้ตรงกับความคิดเห็น ถูกต้อง ครบถ้วนและตรงกับความเป็นจริงของท่านมากที่สุด

หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต คณะสังคมศาสตร์
 มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมศาสตร์
 ผู้วิจัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. อายุ

☐ เพศชาย

☐ เพศหญิง

2. อายุ

☐ ต่ำกว่า 30 ปี

☐ 31-40 ปี

☐ 41-50 ปี

☐ มากกว่า 50 ปี

3. ระดับการศึกษา

☐ ต่ำกว่าปริญญาตรี

☐ ปริญญาตรี

☐ ปริญญาโท

☐ สูงกว่าปริญญาโท

4. ตำแหน่ง

☐ เจ้าหน้าที่/พนักงาน

☐ หัวหน้าส่วนงาน

☐ ผู้บริหาร

☐ สมาชิกสภาท้องถิ่น

5. ระยะเวลาการปฏิบัติงานในองค์กร

☐ ต่ำกว่า 5 ปี

☐ 5-10 ปี

☐ 11-15 ปี

☐ 15 ปีขึ้นไป

ตอนที่ 2 การบูรณาการหลักทศพิธราชธรรมเพื่อการปกครองที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
จังหวัดสงขลา

โดยค่าคะแนนมีความหมายคือ

5 = เห็นด้วยมาก

4 = เห็นด้วย

3 = ปานกลาง

2 = ไม่เห็นด้วย

1 = ไม่เห็นด้วยเลย

ข้อที่	การบูรณาการหลักทศพิธราชธรรมเพื่อ การปกครองที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสงขลา	ระดับการบูรณาการ				
		5	4	3	2	1
ทาน (การให้)						
1.	หน่วยงานของท่านส่งเสริมให้บุคลากรแบ่งปัน ความรู้และประสบการณ์การทำงานในองค์กรอยู่ ในระดับใด					
2.	หน่วยงานของท่านมีการจัดสรรงบประมาณเพื่อ ช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาสในชุมชน อยู่ในระดับใด					
3.	ผู้บริหารในหน่วยงานของท่านมีแนวโน้มให้ความ ช่วยเหลือแก่เพื่อนร่วมงานในองค์กร อยู่ในระดับใด					
4.	ผู้บริหารในหน่วยงานของท่านเปิดโอกาสให้มีการ ทำกิจกรรมสาธารณประโยชน์ อยู่ในระดับใด					
ศีล (ความประพฤติที่ดีงาม)						
5.	บุคลากรในหน่วยงานของท่านปฏิบัติงานใน ภาระหน้าที่ด้วยความสุจริต อยู่ในระดับใด					
6.	หน่วยงานของท่านมีการรักษากฎระเบียบและ จรรยาบรรณในการทำงาน อยู่ในระดับใด					
7.	ผู้นำ/ผู้บริหารในหน่วยงานของท่านเป็นแบบอย่าง ด้านศีลธรรม อยู่ในระดับใด					
8.	หน่วยงานของท่านมีการส่งเสริม/อบรมคุณธรรม เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงาน อยู่ในระดับ ใด					
บริจาค (การเสียสละ)						
9.	บุคลากรในหน่วยงานของท่านยอมสละเวลาเพื่อ ประโยชน์ส่วนรวม อยู่ในระดับใด					
10.	ผู้บริหารของท่านพร้อมลดผลประโยชน์ส่วนตัวเพื่อ องค์กร อยู่ในระดับใด					
11.	หน่วยงานของท่านเมื่อมีการตัดสินใจในองค์กรจะ คำนึงถึงผลประโยชน์ของชุมชน อยู่ในระดับใด					

ข้อที่	การบูรณาการหลักทศพิธราชธรรมเพื่อ การปกครองที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสงขลา	ระดับการบูรณาการ				
		5	4	3	2	1
12.	หน่วยงานของท่านมีการสนับสนุนให้เจ้าหน้าที่ เสียสละเพื่อกิจกรรมสาธารณะ อยู่ในระดับใด					
อาชชวะ (ความซื่อตรง)						
13.	บุคลากรหน่วยงานของท่านมีการทำงานด้วยความ โปร่งใสและตรวจสอบได้ตามหลักธรรมาภิบาล อยู่ ในระดับใด					
14.	บุคลากรในหน่วยงานของท่านมีความตรงไปตรงมา ในการสื่อสาร อยู่ในระดับใด					
15.	หน่วยงานของท่านมีความยึดมั่นในความถูกต้อง เที่ยงธรรม อยู่ในระดับใด					
16.	หน่วยงานของท่านมีระบบตรวจสอบภายในที่เป็น ธรรม อยู่ในระดับใด					
มัทวะ (ความอ่อนโยน)						
17.	ผู้บริหารในหน่วยงานของท่านมีความสุภาพและรับ ฟังความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงาน อยู่ในระดับใด					
18.	บุคลากรในหน่วยงานของท่านให้ความเคารพซึ่งกัน และกัน อยู่ในระดับใด					
19.	หน่วยงานของท่านมีการแก้ไขปัญหาในองค์กรโดย สันติวิธี อยู่ในระดับใด					
20.	หน่วยงานของท่านมีวัฒนธรรมองค์กรส่งเสริม ความสัมพันธ์ที่ดี อยู่ในระดับใด					
ตปะ (ความเพียร)						
21.	บุคลากรในหน่วยงานของท่านทำงานด้วยความ มุ่งมั่นและตั้งใจ อยู่ในระดับใด					
22.	บุคลากรในหน่วยงานของท่านมีการพัฒนาตนเอง อย่างสม่ำเสมอในการปฏิบัติงาน อยู่ในระดับใด					
23.	หน่วยงานของท่านมีความตั้งใจในการขับเคลื่อน งานให้บรรลุเป้าหมาย อยู่ในระดับใด					

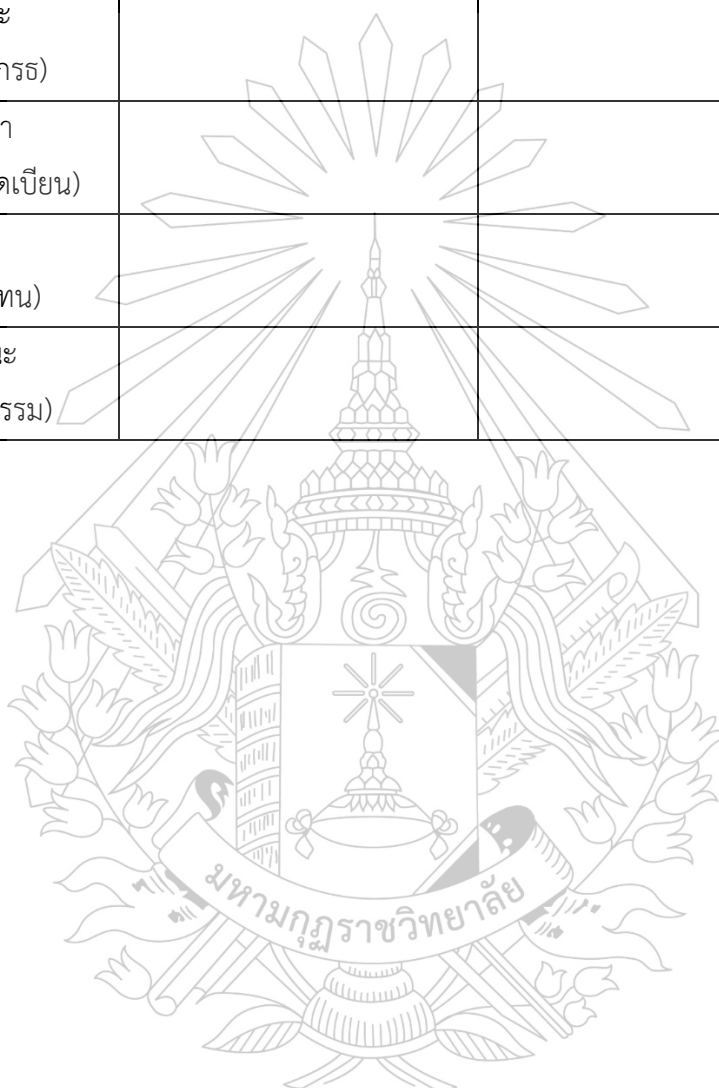
ข้อที่	การบูรณาการหลักทศพิธราชธรรมเพื่อ การปกครองที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสงขลา	ระดับการบูรณาการ				
		5	4	3	2	1
24.	หน่วยงานของท่านสามารถทำงานในภาระหน้าที่ ได้สำเร็จลุล่วงทันภายในกำหนดเวลา อยู่ในระดับ ใด					
อภีระ (ความไม่โกรธ)						
25.	บุคลากรในหน่วยงานของท่านสามารถควบคุม อารมณ์เมื่อมีความขัดแย้งจากการทำงานและแก้ไข ปัญหาได้ดี อยู่ในระดับใด					
26.	ผู้นำของท่านมักไม่แสดงความโกรธในการทำงาน และควบคุมอารมณ์ได้ดี อยู่ในระดับใด					
27.	หน่วยงานของท่านมีการจัดการอบรมเกี่ยวกับการ จัดการอารมณ์ให้แก่บุคลากรในองค์กร อยู่ในระดับ ใด					
28.	หน่วยงานของท่านลดการใช้ความรุนแรงทางวาจา ในการสื่อสารภายในและภายนอกองค์กร อยู่ใน ระดับใด					
อวิหิงสา (ความไม่เบียดเบียน)						
29.	บุคลากรในหน่วยงานของท่านมักทำงานไม่ทำให้ เกิดผลกระทบเชิงลบกับผู้อื่น อยู่ในระดับใด					
30.	หน่วยงานของท่านไม่สนับสนุนพฤติกรรมการข่มขู่ หรือกลั่นแกล้งหรือใช้ความรุนแรงในการทำงาน อยู่ในระดับใด					
31.	หน่วยงานของท่านมีกลไกรับเรื่องร้องเรียนกรณีถูก ละเมิดสิทธิเสรีภาพในการทำงาน อยู่ในระดับใด					
32.	มีการรณรงค์ให้บุคลากรเคารพสิทธิของกันและกัน อยู่ในระดับใด					
ขันติ (ความอดทน)						
33.	บุคลากรในหน่วยงานของท่านสามารถทำงาน ภายใต้ความกดดันได้ดี อยู่ในระดับใด					

ข้อที่	การบูรณาการหลักทศพิธราชธรรมเพื่อ การปกครองที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสงขลา	ระดับการบูรณาการ				
		5	4	3	2	1
34.	หน่วยงานของท่านมีการส่งเสริมกิจกรรมให้เกิด การปรับตัวในการทำงานร่วมกัน อยู่ในระดับใด					
35.	หน่วยงานของท่านมีกิจกรรมกรรมเสริมสร้าง ความสัมพันธ์ที่ดี อยู่ในระดับใด					
36.	ผู้นำในหน่วยงานของท่านเป็นแบบอย่างของความ อดทน อยู่ในระดับใด					
อวิโรธนะ (ความยุติธรรม)						
37.	ผู้นำในหน่วยงานของท่านมีนโยบายการ บริหารงานอย่างเป็นธรรม อยู่ในระดับใด					
38.	หน่วยงานของท่านมีการพิจารณาผลประโยชน์ของ ทุกฝ่ายอย่างเท่าเทียม อยู่ในระดับใด					
39.	บุคลากรในหน่วยงานของท่านได้รับการประเมินผล งานอย่างเป็นธรรม อยู่ในระดับใด					
40.	หน่วยงานของท่านมีกระบวนการการแต่งตั้ง โยกย้ายเป็นไปตามความเหมาะสม อยู่ในระดับใด					

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบูรณาการหลักทศพิธราชธรรมเพื่อการปกครองที่ดีขององค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสงขลา

หลักทศพิธราชธรรม	ปัญหาการบูรณาการหลัก ทศพิธราชธรรม	ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ การบูรณาการหลักทศพิธราชธรรม
ทาน (การให้)		
ศีล (ความประพฤติที่ดีงาม)		
บริจาค (การเสียสละ)		
อาชชวะ (ความซื่อตรง)		

หลักทศพิธราชธรรม	ปัญหาการบูรณาการหลัก ทศพิธราชธรรม	ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ การบูรณาการหลักทศพิธราชธรรม
มัทวะ (ความอ่อนโยน)		
ตปะ (ความเพียร)		
อักโกธะ (ความไม่โกรธ)		
อวิหิงสา (ความไม่เบียดเบียน)		
ขันติ (ความอดทน)		
อวิโรธนะ (ความยุติธรรม)		

ผลการวิเคราะห์ค่า IOC

ส่วนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อที่	คำถาม	ผู้เชี่ยวชาญ				สรุปและแปลผล	
		1	2	3	รวม	IOC	แปลผล
1.	เพศ ☐ 1. ชาย ☐ 2. หญิง	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
2.	อายุ ☐ ต่ำกว่า 30 ปี ☐ 31-40 ปี ☐ 41-50 ปี ☐ มากกว่า 50 ปี	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
3.	ระดับการศึกษา ☐ ต่ำกว่าปริญญาตรี ☐ ปริญญาตรี ☐ ปริญญาโท ☐ สูงกว่าปริญญาโท	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
4.	ตำแหน่ง ☐ เจ้าหน้าที่/พนักงาน ☐ หัวหน้าส่วนงาน ☐ ผู้บริหาร ☐ สมาชิกสภาท้องถิ่น	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
5.	ระยะเวลาการปฏิบัติงานในองค์กร ☐ ต่ำกว่า 5 ปี ☐ 5-10 ปี ☐ 11-15 ปี ☐ 15 ปีขึ้นไป	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง

ส่วนที่ 2 การบูรณาการหลักทศพิธราชธรรมเพื่อการปกครองที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
จังหวัดสงขลา

ข้อที่	คำถาม	ผู้เชี่ยวชาญ				สรุปและแปลผล	
		1	2	3	รวม	IOC	แปลผล
1.	หน่วยงานของท่านส่งเสริมให้บุคลากรแบ่งปันความรู้และประสบการณ์การทำงานในองค์กรอยู่ในระดับใด	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
2.	หน่วยงานของท่านมีการจัดสรรงบประมาณเพื่อช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาสในชุมชน อยู่ในระดับใด	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
3.	ผู้บริหารในหน่วยงานของท่านมีแนวโน้มให้ความช่วยเหลือแก่เพื่อนร่วมงานในองค์กร อยู่ในระดับใด	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
4.	ผู้บริหารในหน่วยงานของท่านเปิดโอกาสให้มีการทำกิจกรรมสาธารณประโยชน์ อยู่ในระดับใด	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
5.	บุคลากรในหน่วยงานของท่านปฏิบัติงานในภาระหน้าที่ด้วยความสุจริต อยู่ในระดับใด	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
6.	หน่วยงานของท่านมีการรักษากฎระเบียบและจรรยาบรรณในการทำงาน อยู่ในระดับใด	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
7.	ผู้นำ/ผู้บริหารในหน่วยงานของท่านเป็นแบบอย่างด้านศีลธรรม อยู่ในระดับใด	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
8.	หน่วยงานของท่านมีการส่งเสริม/อบรมคุณธรรมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงาน อยู่ในระดับใด	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง

9.	บุคลากรในหน่วยงานของท่านยอม สละเวลาเพื่อประโยชน์ส่วนรวม อยู่ ในระดับใด	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
10.	ผู้บริหารของท่านพร้อมลด ผลประโยชน์ส่วนตัวเพื่อองค์กร อยู่ ในระดับใด	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
11.	หน่วยงานของท่านเมื่อมีการ ตัดสินใจในองค์กรจะคำนึงถึง ผลประโยชน์ของชุมชน อยู่ในระดับ ใด	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
12.	หน่วยงานของท่านมีการสนับสนุน ให้เจ้าหน้าที่เสียสละเพื่อกิจกรรม สาธารณะ อยู่ในระดับใด	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
13.	บุคลากรหน่วยงานของท่านมีการ ทำงานด้วยความโปร่งใสและ ตรวจสอบได้ตามหลักธรรมาภิบาล อยู่ในระดับใด	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
14.	บุคลากรในหน่วยงานของท่านมี ความตรงไปตรงมาในการสื่อสาร อยู่ ในระดับใด	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
15.	หน่วยงานของท่านมีความยึดมั่นใน ความถูกต้อง เทียงธรรม อยู่ใน ระดับใด	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
16.	หน่วยงานของท่านมีระบบ ตรวจสอบภายในที่เป็นธรรม อยู่ ในระดับใด	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
17.	ผู้บริหารในหน่วยงานของท่านมี ความสุภาพและรับฟังความคิดเห็น ของผู้ปฏิบัติงาน อยู่ในระดับใด	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง

18.	บุคลากรในหน่วยงานของท่านให้ ความเคารพซึ่งกันและกัน อยู่ใน ระดับใด	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
19.	หน่วยงานของท่านมีการแก้ไข ปัญหาในองค์กรโดยสันติวิธี อยู่ใน ระดับใด	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
20.	หน่วยงานของท่านมีวัฒนธรรม องค์กรส่งเสริมความสัมพันธ์ที่ดี อยู่ ในระดับใด	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
21.	บุคลากรในหน่วยงานของท่าน ทำงานด้วยความมุ่งมั่นและตั้งใจ อยู่ ในระดับใด	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
22.	บุคลากรในหน่วยงานของท่านมีการ พัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอในการ ปฏิบัติงาน อยู่ในระดับใด	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
23.	หน่วยงานของท่านมีความตั้งใจใน การขับเคลื่อนงานให้บรรลุเป้าหมาย อยู่ในระดับใด	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
24.	หน่วยงานของท่านสามารถทำงาน ในภาระหน้าที่ได้สำเร็จลุล่วงทัน ภายในกำหนดเวลา อยู่ในระดับใด	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
25.	บุคลากรในหน่วยงานของท่าน สามารถควบคุมอารมณ์เมื่อมีความ ขัดแย้งจากการทำงานและแก้ไข ปัญหาได้ดี อยู่ในระดับใด	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
26.	ผู้นำของท่านมักไม่แสดงความโกรธ ในการทำงานและควบคุมอารมณ์ได้ ดี อยู่ในระดับใด	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
27.	หน่วยงานของท่านมีการจัดการ อบรมเกี่ยวกับการจัดการอารมณ์	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง

	ให้แก่บุคลากรในองค์กร อยู่ในระดับใด						
28.	หน่วยงานของท่านลดการใช้ความรุนแรงทางวาจาในการสื่อสารภายในและภายนอกองค์กร อยู่ในระดับใด	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
29.	บุคลากรในหน่วยงานของท่านมักทำงานไม่ทำให้เกิดผลกระทบเชิงลบกับผู้อื่น อยู่ในระดับใด	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
30.	หน่วยงานของท่านไม่สนับสนุนพฤติกรรมการข่มขู่หรือกลั่นแกล้งหรือใช้ความรุนแรงในการทำงาน อยู่ในระดับใด	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
31.	หน่วยงานของท่านมีกลไกรับเรื่องร้องเรียนกรณีถูกละเมิดสิทธิเสรีภาพในการทำงาน อยู่ในระดับใด	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
32.	มีการรณรงค์ให้บุคลากรเคารพสิทธิของกันและกัน อยู่ในระดับใด	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
33.	บุคลากรในหน่วยงานของท่านสามารถทำงานภายใต้ความกดดันได้ดี อยู่ในระดับใด	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
34.	หน่วยงานของท่านมีการส่งเสริมกิจกรรมให้เกิดการปรับตัวในการทำงานร่วมกัน อยู่ในระดับใด	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
35.	หน่วยงานของท่านมีกิจกรรมกรรมเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดี อยู่ในระดับใด	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
36.	ผู้นำในหน่วยงานของท่านเป็นแบบอย่างของความอดทน อยู่ในระดับใด	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง

37.	ผู้นำในหน่วยงานของท่านมีนโยบายการบริหารงานอย่างเป็นธรรม อยู่ในระดับใด	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
38.	หน่วยงานของท่านมีการพิจารณาผลประโยชน์ของทุกฝ่ายอย่างเท่าเทียม อยู่ในระดับใด	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
39.	บุคลากรในหน่วยงานของท่านได้รับการประเมินผลงานอย่างเป็นธรรม อยู่ในระดับใด	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
40.	หน่วยงานของท่านมีกระบวนการแต่งตั้งโยกย้ายเป็นไปตามความเหมาะสม อยู่ในระดับใด	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบูรณาการหลักทศพิธราชธรรมเพื่อการปกครองที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสงขลา

ข้อที่	คำถาม	ผู้เชี่ยวชาญ				สรุปและแปลผล	
		1	2	3	รวม	IOC	แปลผล
1.	ปัญหาการบูรณาการหลักทศพิธราชธรรม	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
2.	ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบูรณาการหลักทศพิธราชธรรม	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

Scale: ALL VARIABLES

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	30	100.0
	Excluded ^a	0	.0
	Total	30	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.963	40

Item Statistics

	Mean	Std. Deviation	N
a1	4.5667	.50401	30
a2	4.8000	.40684	30
a3	4.7667	.43018	30
a4	4.6000	.49827	30
a5	4.5000	.50855	30
a6	4.7667	.50401	30
a7	4.9667	.18257	30
a8	4.8333	.37905	30
a9	4.7667	.50401	30
a10	4.7667	.50401	30
a11	4.7333	.44978	30
a12	4.7333	.44978	30
a13	4.7667	.43018	30
a14	4.6000	.49827	30
a15	4.4667	.50742	30
a16	4.7667	.43018	30
a17	4.8000	.40684	30
a18	4.7667	.43018	30

a19	4.8333	.37905	30
a20	4.8333	.37905	30
a21	4.7667	.50401	30
a22	4.7667	.43018	30
a23	4.7667	.50401	30
a24	4.7667	.43018	30
a25	4.7667	.50401	30
a26	4.7667	.50401	30
a27	4.7667	.43018	30
a28	4.7667	.50401	30
a29	4.7667	.43018	30
a30	4.7667	.50401	30
a31	4.7667	.50401	30
a32	4.7667	.43018	30
a33	4.7667	.50401	30
a34	4.7667	.43018	30
a35	4.7667	.50401	30
a36	4.7667	.50401	30
a37	4.7667	.43018	30
a38	4.7667	.50401	30
a39	4.7667	.43018	30
a40	4.7667	.50401	30

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
a1	185.4000	141.834	-.183	.967
a2	185.1667	131.868	.841	.961
a3	185.2000	131.545	.827	.961
a4	185.3667	140.102	-.039	.966
a5	185.4667	138.947	.058	.965
a6	185.2000	129.545	.880	.961
a7	185.0000	140.276	-.096	.964
a8	185.1333	134.464	.601	.963
a9	185.2000	129.545	.880	.961
a10	185.2000	129.545	.880	.961
a11	185.2333	141.151	-.136	.966
a12	185.2333	134.530	.495	.963
a13	185.2000	133.338	.641	.962

a14	185.3667	141.964	-.195	.967
a15	185.5000	139.293	.029	.966
a16	185.2000	131.545	.827	.961
a17	185.1667	142.282	-.263	.966
a18	185.2000	131.545	.827	.961
a19	185.1333	132.326	.851	.962
a20	185.1333	141.982	-.247	.966
a21	185.2000	129.545	.880	.961
a22	185.2000	131.545	.827	.961
a23	185.2000	129.545	.880	.961
a24	185.2000	131.545	.827	.961
a25	185.2000	129.545	.880	.961
a26	185.2000	129.545	.880	.961
a27	185.2000	131.545	.827	.961
a28	185.2000	129.545	.880	.961
a29	185.2000	131.545	.827	.961
a30	185.2000	129.545	.880	.961
a31	185.2000	129.545	.880	.961
a32	185.2000	131.545	.827	.961
a33	185.2000	129.545	.880	.961
a34	185.2000	131.545	.827	.961
a35	185.2000	129.545	.880	.961
a36	185.2000	129.545	.880	.961
a37	185.2000	131.545	.827	.961
a38	185.2000	129.545	.880	.961
a39	185.2000	131.545	.827	.961
a40	185.2000	129.545	.880	.961

Scale Statistics

Mean	Variance	Std. Deviation	N of Items
189.9667	139.895	11.82774	40

Cronbach's Alpha = .963

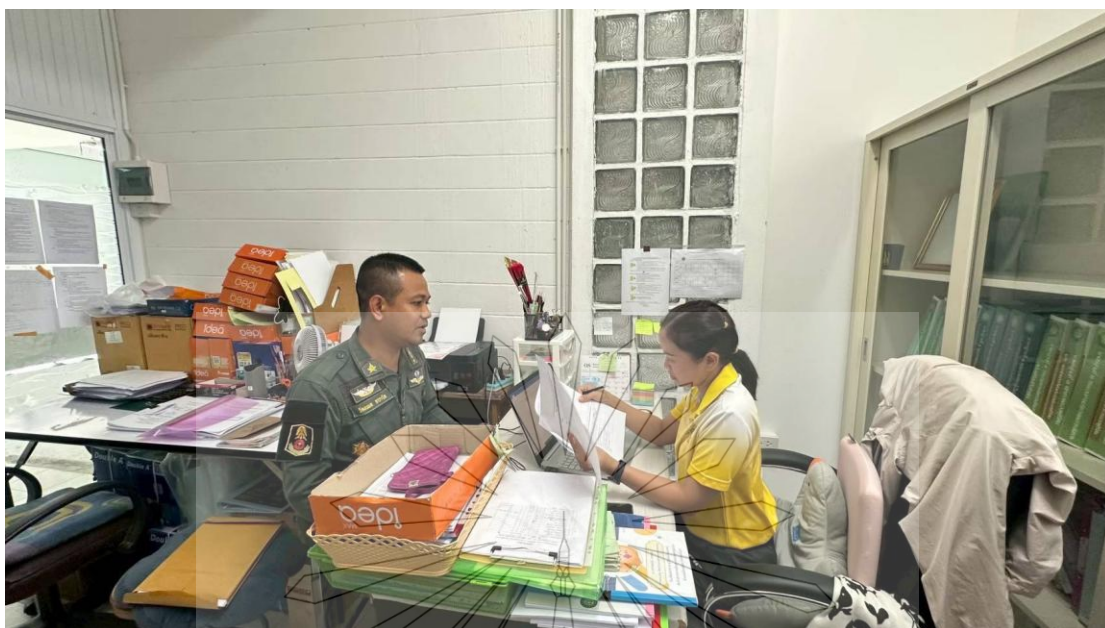

รูปภาพในการเก็บข้อมูลการวิจัย
เก็บแบบสอบถาม

รูปภาพในการเก็บข้อมูลการวิจัย
เก็บแบบสอบถาม

รูปภาพในการเก็บข้อมูลการวิจัย
เก็บแบบสอบถาม

รูปภาพในการเก็บข้อมูลการวิจัย
เก็บแบบสอบถาม

ET02 688020

ใบรับรอง

หัวข้อภาษาอังกฤษ สารนิพนธ์ วิทยานิพนธ์ ดุษฎีนิพนธ์
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

ชื่อหัวข้อ ☒ สารนิพนธ์ ☐ วิทยานิพนธ์ ☐ ดุษฎีนิพนธ์

ภาษาไทย การบูรณาการหลักทศพิธราชธรรมเพื่อการปกครองที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสงขลา

ภาษาอังกฤษ Integrating of Dasabhidhrajadhama for Good Governance of the Local government organization, Songkhla Province

ปรับแก้ไข Integrating Of Dasabidharajadhama for Good Governance of the Local Government Organization, Songkhla Province

ชื่อนักศึกษา นายวัฒนพล ฉายา - นามสกุล จาระโท

รหัสนักศึกษา 6620631012015 หลักสูตร รัฐศาสตรมหาบัณฑิต

สาขา

สอบโครงร่างเมื่อวันที่ 2 พฤษภาคม 2568 ภาค 1 ปีการศึกษา 2568

รับคำร้องเมื่อวันที่ 8 กรกฎาคม 2568

ผลการรับรอง

รับรอง

ปรับแก้ไข

ผู้รับ

(พระมหาเกรียงไกร สิริวัฒนโน)

เลขาธิการคณะกรรมการการ

มหาวิทยาลัย

(พระราชวันยวชิรมณี, ดร.)

ประธานคณะกรรมการตรวจหัวข้อภาษาอังกฤษ

วันที่ 14 สิงหาคม 2568

ประวัติผู้เขียนสารนิพนธ์

ชื่อ	นายวัฒนพล จาระโห
วัน เดือน ปี เกิด	6 พฤศจิกายน 2529
สถานที่เกิด	โรงพยาบาลสงขลา อ.เมือง จ.สงขลา
ประวัติการศึกษา	พ.ศ.2552 ศศบ. สาขาศิลปะการแสดง คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณวิทยาเขตสงขลา พ.ศ.2560 ป.บัณฑิต (วิชาชีพครู) มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
ที่อยู่ปัจจุบัน	25/109 ม.5 ถ.สงขลา-นาทวี ต.เขารูปช้าง อ.เมือง จ.สงขลา
ผลงานตีพิมพ์	-
รางวัลที่ได้รับ	-

